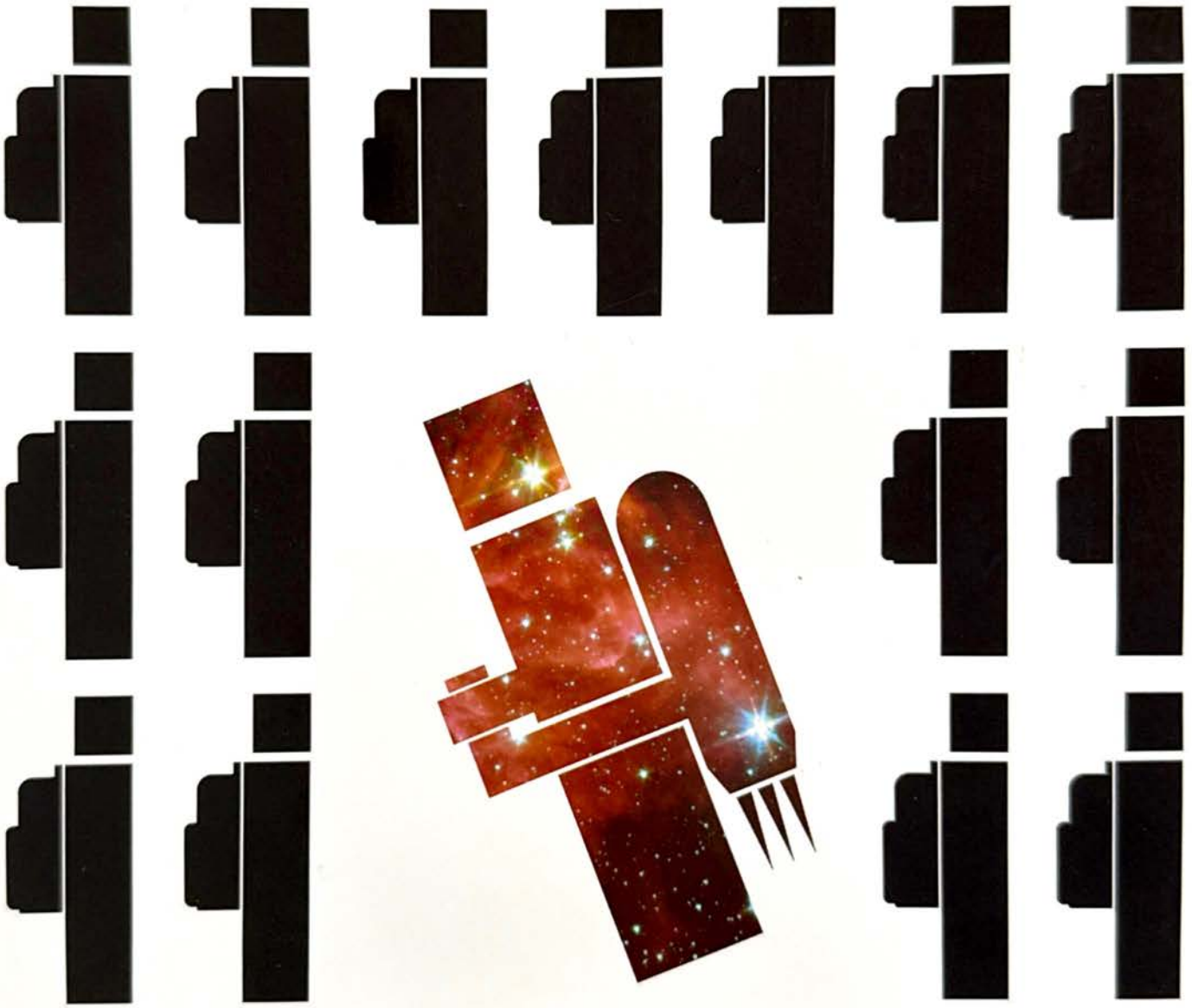
Aydın Fen Lisesi Kültürel Öğrenci Dergisi

Günebakan

Yıl: 2019 Sayı: 28

FARK

Aydın Fen Lisesi
Kültürel Öğrenci Dergisi

Günebakan
Sayı: 28 - 2019

Sahibi

Aydın Fen Lisesi adına
Okul Müdürü
Şenol ARSLAN

Genel Yayın Yönetmenleri

Emine ALTINSOY
Esin ÇARMIKLI
Esra Yıldırım HAZAR

Bölüm Sorumluları

Aybüke ASKAN (Tarih)
Burcu Ecem TUNA (Edebiyat)
Elif BOSTAN (Mezun Yazıları ve Müzik)
Gül Hilal GÜRLEKCE (Kitap)
İlayda ÖKDEM (Sinema)
Kağan DİKMEN
(Coğrafya, Sosyoloji – Psikoloji ve Spor)
Melike ÇEVİRİCİ (Araştırma)
Seval ÇEÇEN (Güncel ve Şenlik)

Kapak & Grafik Tasarım

Kağan DİKMEN

Danışma Kurulu

Emine TİRİÇ
Gül ARPA
İsmail ÜNGÖR
Nurettin KILIÇÇÖTE

Yazışma Adresi

Aydın Fen Lisesi
Kültürel Öğrenci Dergisi Günebakan
Girne Mah. 2203. Sok.
No: 4 Efeler / AYDIN
Telefon 0256 219 1498
Faks 0256 219 2366
e-posta 756120@meb.k12.tr
İnternet aydinfenlisesi.meb.k12.tr

Tamamen Aydın Fen Lisesi öğrencilerinin bakış açıları ve özgün eserleriyle hazırlanan Günebakan, Milli Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'ne uygun olarak Kültür, Edebiyat, Yayın ve İletişim Kulübü tarafından yayına sunulmaktadır. Dergi içindeki yazı, çizim vb. tüm eserlerin sorumlulukları eser sahiplerine aittir.
Ücretsiz olarak dağıtımı yapılan bu dergi üzerinden hiçbir maddi kazanç elde edilmemektedir.

Dergi Ekibinden

Saygıdeğer Okurlarımız,

Onca eğlenceden, çabadan, zorluktan ve anıdan sonra size elinizde tuttuğunuz okul dergimizi sunuyor olmanın haklı gururunu ve sevincini yaşıyoruz. Her sayfasına terimizi akıttığımız Günebakan'ımızın her yazısında kendinize bir şeyler katmanızı, ufkunuzu genişletmenizi ve eğlenmenizi temenni ederiz.

Tüm öğrencilerimizin ortak çabalarının ürünü olan Günebakan'ımız; Aydın Fen Lisesi öğrencisinin zekasını, bilgisini, merakını, kültürünü ve hatta mizah kabiliyetini her sene tekrar tekrar gözler önüne seriyor. Hazırlama sürecinde farklı farklı kategorilerde hepsi birbirinden kaliteli ve değerli yazılar toplayabilmiş olmak bizi hem sevindiriyor, hem de AFL'li olmanın gurur verici yanını tecrübe etmemizi sağlıyor.

Dergimize katkıda bulunan arkadaşlarımız yazılarını sizlerle paylaşmak için, bizler de Günebakan'ımızın 28. sayısını nihayet sizlerin elinde görebilmek için uzun süre sabırsızlandık. Her ne olursa olsun; günün birinde kitaplıklarımızın bir köşesinde dergimizi bulup içini karıştırmanın, anılarda bir gezintiye çıkmanın, yüzümüze hafiften bir tebessüm konduruvermenin sıcaklığı bize yeter.

Üst dönemlerimizden devraldığımız bu bayrağı hakkıyla taşıyabilmiş olmayı ümit ediyor; alt dönemlerimize teslim ederken bir yandan üzülüyor, bir yandan da seviniyoruz. Bizden sonra dergi çıkartmaya talip olacak kadroların hep daha iyisini arayacağına ve ortaya koyacağına ümidimiz tam.

Yarenliğimizi burada noktalıyor, şimdi sözü bilime, sanata, kültüre ve eğlenceye bırakıyoruz.

Esen kalın...

Müdürümüzden

Okulumuz, eğitim öğretime başladığı 1997 yılından itibaren başarıları ve çok yönlü yetiştirdiği örnek öğrencileri, kaliteli eğitimi, bireysel ve kitlesel başarıları, öğrencilere sağladığı huzurlu ve güvenli ortamı ile emsal okullar arasında her zaman seçkin bir yere sahip olmuştur.

Okulumuzda tüm öğrencilerimizi hür ve bilimsel düşünen, milli ve manevi değerleri benimsemiş, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek en büyük idealimizdir. Bu ideale ulaşmamızın öğrencilerimizin okulumuzda elde ettikleri bilgi donanımı ve akademik kazanımları yanında gerçekleştirdiğimiz sosyal ve kültürel çalışmalarımızın gücüne de bağlı olduğunu düşünmekteyim. Okul dergilerinin bu çalışmalar içinde çok önemli bir yer tuttuğu tartışılmaz bir gerçektir. Amacımız bu sayede öğrencilerimizin yaratıcı yeteneklerini geliştirmek; iyi, güzel ve yararlı çalışmalarımızı kulaktan kulağa, kalpten kalbe yaymaktır.

Ülkemizin istikbalde çok şeyler beklediği tüm öğrencilerimin, Atatürk ilke ve inkılâpları ışığında yöneticilerinden ve öğretmenlerinden aldıkları bilgi ve eğitimle memleketimizi Atatürk'ün hedef gösterdiği muasır medeniyet seviyesine yükseltmek için çok çalışacaklarına ve böylelikle yüce milletimizin refah ve mutluluğuna katkıda bulunacaklarına yürekten inanıyorum.

Mezun olacak öğrencilerimden Aydın Fen Lisesi camiasını unutmamalarını ve her zaman vefalı davranarak çok sayıda anı biriktirdikleri okullarına her zaman destek olmalarını istiyorum.

Bu yıl okulumuzdan mezun olacak tüm öğrencilerimizin girecekleri sınavlarda ve hayatta başarılı olmalarını diliyorum. Okulumuzu bu konuma gelmesinde ve özveride bulunarak uzun soluklu bir çalışmanın sonucunda "Günebakan" isimli dergimizin 28. sayısının basıma hazırlanmasında emeği geçen tüm öğretmen, öğrenci, okul aile birliği üyesi ve çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Şenol ARSLAN
Okul Müdürü

İçindekiler

04 Güncel

18 Edebiyat

34 Araştırma

60 Tarih

80 Kitap

90 Şenlik

Mezun Yazıları 10
Sosyoloji - Psikoloji 30
Coğrafya 72
Müzik 74
Spor 78
Sinema 86

Ne oldu ne bitti?

Aybüke Askan
Seval Çeçen

Yılsonu Gösterimiz

Okulumuz öğrencilerinden Elif Su Güven, Ayşe Şevval Demir ve Ezgi Nazire Çelik'in senaryosunu yazdıkları "GÖSTER-GEÇ" adlı müzikli, danslı tiyatromuz 23 Mayıs 2018 tarihinde Aydın Kültür Merkezi Hidayet Sayın Gösteri Salonunda sergilendi. Okulumuz öğretmenlerinin de öğrencilerimizle birlikte rol aldığı ve televizyonun olumsuz etkilerinin bir akış içerisinde verildiği oyunda, Aydın Fen Lisesinin sevgi dolu, büyük bir aile olduğuna da vurgu yapıldı. Gösterinin gerçekleşmesinde emeği geçen tüm idareci, öğretmen, öğrenci ve okul personelimize teşekkür ediyoruz.

Tip-1 Diyabetli Öğrenci Tanışma ve Kaynaşma Toplantısı

Okulumuz Edebiyat Öğretmeni Emine Altınsoy ve öğrencilerimiz İrem Altın ve Cennet Sedef Tufan tarafından "Tip 1 Diyabetli Öğrencilerin Psikolojik Tutum ve İnançlarının Akademik-Sosyal Yaşantılarına Etkisi" konulu Tübitak Projesi kapsamında, 26.12.2018 saat 11.00'de okulumuz konferans salonunda Aydın ili Efeler ilçesi okul çağındaki Tip 1 Diyabetli öğrencilerimiz-aileleri ve öğretmenlerinin katılımıyla tanışma ve kaynaşma toplantısı düzenlenmiştir.

SÖKTAŞ'a Gezimiz

Yine geleneği bozmadık. Okulumuz 12. sınıf öğrencileri ile 24/10/2018 tarihinde Aydın Söke SÖKTAŞ Tesislerine teknik ve mesleki tanıtım gezisi düzenledik. Okulumuz Müdür Yardımcısı Süleyman Tunçay ve öğretmenlerimiz Sedat Özcan, Sezai Küçük, Emine Altınsoy, Gül Arpa ve Emine Cengiz sorumluluğunda düzenlenen SÖKTAŞ gezisi verimli bir şekilde tamamlandı. Hem 12. sınıf olmanın stresini attık hem de arkadaşlarımızla güzel vakit geçirdik.

10 Kasım Atatürk'ü Anma Haftası Kompozisyon yarışması

Atatürk'ün ebediyete intikalinin 80. yıldönümünde düzenlenen "Atatürk'ü Anlamak" konulu kompozisyon yarışmasında okulumuz 10. sınıf öğrencisi H. Fırat Tüten birinciliği kazandı. Arkadaşımızı başarısından dolayı tebrik eder başarılarının devamını dileriz.

TÜBİTAK İzmir Bölge Sergisinde İki Ödül Kazandık

TÜBİTAK projelerimize her sene olduğu gibi bu sene de çok önem verdik. Üç projemizin davet edildiği İzmir Bölge Sergisinde psikoloji alanında yarışan projemiz birinci, Türk dili ve edebiyatı alanında yarışan projemiz de ikinci olarak büyük birer başarıya imza attı. Projelerin danışmanı Emine Altınsoy hocamızı ve öğrencileri Cennet Sedef Tufan, İrem Altın, Egesu Köseoğlu ve Aslı Çaylak'ı yürekten tebrik ediyoruz.

Reyler Kime?

Aydın Fen Lisesi 2018-2019 öğretim yılı Okul Öğrenci Meclisi başkanlık seçimleri 18/10/2018 tarihinde yapıldı. Seçim sorumlusu İsmail Üngör ve Sedat Özcan başkanlığındaki seçim komisyonu tarafından yapılan seçimler sonucunda 2018-2019 öğretim yılı okul öğrenci meclisi başkanlığına Mustafa Kaan Çevik ve ekibi seçilmiştir. Yeni okul meclisi yönetimimize başarılar dileriz.

4006 TÜBİTAK Bilim Fuarı

Her yıl bin bir çeşit proje ile gezenlerin gözlerini kamaştıran bilim fuarımız bu sene de formundaydı. Birkaç kısa adam boyuna ulaşan köpük deneylerimizin en çok izlenenler arasında olduğu fuarımızda elbette ki gelenek bozulmadı ve damacanada sodyum patlatıldı. Gelecek dönemlerimize bu geleneği sürdürmelerini tavsiye eder, kimya deneylerini spor salonunun içinde yapmamalarını şiddetle öneririz.

Mezuniyet Törenimiz

Evet, bir dönemimizi daha uğurladık. Her yıl açılış konuşmasında belirtildiği gibi "AFL zincirinin bir halkası daha kopup gitti". Mezun olan arkadaşlarımıza hayatlarında başarılar diler, alt dönemlerdeki arkadaşlarımızın da büyük başarı ve mutluluklarla lise hayatlarını tamamlamalarını ümit ederiz...

TEDx Etkinliğimiz

Öğretmenimiz Emine Altınsoy danışmanlığında arkadaşlarımız ,toplum hizmeti kapsamında 23 Mart 2018 tarihinde saat 14.00'te "Gelecek" başlığı altında bilimsel içerikli TEDx konferansı düzenlediler. Okulumuz, böylece TEDx konferansı düzenleyen ilk devlet fen lisesi ve Aydın ilinde düzenlenen ilk TEDx etkinliğinin sahibi olma özelliklerine sahip oldu. Bu etkinliğin hazırlanmasında emeği geçen öğretmen ve arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Okulca Gönüllü Olduk

Öğrencilerimizden Seval Çeçen ve Sadıkhan Beşparmak, okulumuzun 90 öğrencisini TEMA vakfı gönüllüsü yaptılar.

Doğayı korumak için canla başla mücadele eden tüm arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Sınav Sistemi Yine Değişti

SBS değiştikten sonra TEOG sınavına ilk girenler olarak bilinen döneme sınav sistemi yine vurdu. Artık onlar YGS-LYS değil TYT-AYT öğrencileriydi. Bu konuda biraz şanssız olsalar da üstesinden gelip güzel yerlere yerleştiler. Darısı 2019 mezunlarının başına...

Üniversite Yerleştirme Sonuçlarımız

AYDIN FEN LİSESİ 2018 ÜNİVERSİTE YERLEŞME SONUÇLARI				
Sıra	Adı- Soyadı	Program Adı	Üniversite Adı	Tercih Sırası
1	MERVE YARDIMCI	Tıp (İngilizce)	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1
2	SENA FİLİK	Tıp	HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ	1
3	FURKAN ALPEREN ÖZBEY	Cerrahpaşa Tıp	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA	2
4	ŞEVVAL BAYINDIR	İstanbul Tıp	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	2
5	ÖZNUR TANIŞ	İstanbul Tıp (İngilizce)	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	3
6	AYCA NUR SAYIN	Tıp Fakültesi	ANKARA ÜNİVERSİTESİ	3
7	ARDA ÇETİNYÜREK	Tıp Fakültesi	EGE ÜNİVERSİTESİ	4
8	EGE SERAY CEYHAN	Tıp Fakültesi	EGE ÜNİVERSİTESİ	4
9	ALPEREN IŞIKLI	Tıp Fakültesi	EGE ÜNİVERSİTESİ	1
10	EMİR ORHAN	Tıp Fakültesi	EGE ÜNİVERSİTESİ	1
11	HATİCE HİLAL AYAZ	Tıp Fakültesi (İngilizce)	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	4
12	MEHMET ALP ERÇİN	Tıp Fakültesi	İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ	8
13	ALPTUĞ EMRE AKDAĞ	Tıp Fakültesi	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	6
14	KIYMET ŞEVVAL ALTINDAĞ	Tıp Fakültesi	AFYONKARAHİSAR SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNV.	21
15	MERVE DEMİR	Tıp Fakültesi	MANİSA CELÂL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	6
16	BORAN MANDAŞ	Tıp Fakültesi (İngilizce)	MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ	8
17	ENES BERKAY İSKENDEROĞLU	Tıp Fakültesi	MANİSA CELÂL BAYAR ÜNİVERSİTESİ	6
18	MELİKE İREM ÇABUK	Tıp Fakültesi	SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ	13
19	BURAK ALP GÜLBAHAR	Tıp Fakültesi	ORDU ÜNİVERSİTESİ	19
20	ELİF ÖZGÜN	Diş Hekimliği Fakültesi	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ	1
21	KAAN ÇİM	Matematik (İngilizce) (Burslu)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
22	YAĞMUR AKARKEN	Bilgisayar Mühendisliği (İngilizce) (Anadolu Bursiyeri)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
23	DENİZ YILMAZ	Elektrik-Elektronik Müh. (İngilizce) (Anadolu Bursiyeri)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
24	ÖZKAN YAMANER	Elektrik-Elektronik Müh. (İngilizce) (Anadolu Bursiyeri)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
25	FARUK KARATAŞ	Makine Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
26	HÜSEYİN EMRE GÖKSU	İşletme (İngilizce) (Burslu)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	1
27	UMUT AZAK	Felsefe (İngilizce) (Burslu)	KOÇ ÜNİVERSİTESİ	3
28	TUNA ÖZATEŞ	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	1
29	UTKU ÖZGEN KARAGENÇ	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	3
30	MEHMET BATUHAN CANDAR	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	1
31	ANIL BAYRAM GÖĞEBAKAN	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	3
32	DİLARA ÖZEV	Makine Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	2
33	CAN BARAN KOCATÜRK	Endüstri Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	3
34	ÖYKÜ OKUR	Moleküler Biyoloji ve Genetik (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	1
35	CANSU ESKİCİ	Moleküler Biyoloji ve Genetik (İngilizce) (Burslu)	İHSAN DOĞRAMACI BİLKENT ÜNİVERSİTESİ	1
36	ONUR KIR	İktisat (İngilizce)	BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ	2
37	ONUR TAŞKIN	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce)	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1
38	EREN AKÇANAL	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce)	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1
39	BERKE CAN BÜKE	Havacılık ve Uzay Mühendisliği (İngilizce)	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3
40	ALPER KUTAY ÖZBEK	Elektrik-Elektronik Mühendisliği (İngilizce)	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	3
41	BEYZA TÜRKOZAN	Mimarlık (İngilizce)	ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	1
42	CEYHUN BİLGE EREN	Mühendislik ve Doğa Bilimleri Programları (İngilizce)	SABANCI ÜNİVERSİTESİ	2
43	RANA KOCAGÖZ	Sanat ve Sosyal Bilimler Programları (İngilizce) (Burslu)	SABANCI ÜNİVERSİTESİ	3
44	ZEYNEP NUR ÖMEROĞLU	Yönetim Bilimleri Programları (İngilizce) (Burslu)	SABANCI ÜNİVERSİTESİ	1
45	ARDAN NURALP PAKYÜREK	Makine Mühendisliği (İngilizce)	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	11
46	ALİ MERT KOÇ	Bilgisayar Mühendisliği	MARMARA ÜNİVERSİTESİ	6
47	TUĞBA ÇAVDAR	Moleküler Biyoloji ve Genetik (İngilizce)	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	6
48	AHMET BAHADIR CANSEVER	Makine Mühendisliği	İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	2
49	EGE DEVECİ	Elektrik-Elektronik Mühendisliği	TOBB EKONOMİ VE TEKNOLOJİ ÜNİVERSİTESİ	15
50	BARIŞ YILDIZ	Endüstri Mühendisliği (İngilizce) (Burslu)	ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ	7
51	FATMA NUR KAPLAN	Hukuk Fakültesi	SELÇUK ÜNİVERSİTESİ	6

Söz Şimdi De Mezunlarda!

Mezunlarımıza on soru sorduk ve hepsi birbirinden güzel yanıtlar aldık. Tüm okul arkadaşlarımızın ve mezun büyüklerimizin hayallerine kavuşması dileğiyle...

Ceyda Gül Selcen Baştürk

2014 mezunu. 23 yaşında. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nde Mimarlık, Anadolu Üniversitesi'nde Sosyoloji okuyor. Urla'da yaşıyor.

Günebakan için çabalayan arkadaşlara selam olsun. Gecikme için özür dilerim, bizim buralarda her şey çok hızlı gelişiyor, koşturup duruyoruz. Bana da yazma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Umarım çok fazla yazım hatası yapmamışımdır da işinizi zorlaştırmam:) Güzel bir dergi olacağını biliyorum, çünkü herkes sınav sınav diye koştururken siz hem sınaav hem yazıı diye koşturacak kadar severek yapıyorsunuz bunu. Yeni Günebakan'ı merakla bekliyorum. Kolay gelsin. (Altınsoy size emanet.)

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

4 senenin sonunda geri dönüp baktığımda anladım ki AFL bir tiyatro sahnesi gibiydi, burada yaşadıklarımızsa doğaçlama bir oyun. O kapıdan içeri atılan ilk adımla bu sahneye çıkıyoruz. İlk gelişimizde ilkokul müsameresinde sahneye çıkan küçük çocuklar gibi korkup sahne arkasında bekleyen anne babamızın yanına kaçmak isterdik. AFL'de önce kaçmamayı sonra da korkmamayı öğreniyoruz. Oyun doğaçlama olduğu için bazen sahnede öylece kalakalıyoruz ama sahne arkadaşlarımız sırtımızı sıvazlayıp "Hadi!" dediğinde ve bu sahnenin emektarı öğretmenlerimiz yol gösterdiğinde oyun her zaman devam ediyor. 4 senenin sonunda bizim için daha büyük sahnelere çıkma vakti geliyor. Öğretmenlerimizse yeni oyuncularla bambaşka hikayelere yelken açıyorlar. Nihayetinde "Sürç-i lisan etmişsek affola." deyip devrediyoruz sahneyi ama içimizde bir yerde o sahnenin tozu hep kalıyor:)

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

Yurtta ilk zamanlar çamaşır makinesinin kapağını açmayı bile beceremediğimizi hatırlıyorum:) İlk gün deselerdi ki bundan seneler sonra Gül Hoca'nın doğum gününde okulun ses sistemine girip tüm okulu onun sevdiği türkü ile inletebileceksin diye, inanmazdım. AFL'de geçen 4 senenin sonunda: hikayeler/şiirler yazıp yarışmalara katılabilen, kısa filmler/klipler çeken(hatta okulda bulduğumuz mavi perdelerden deniz yapıp çektiğimiz bir kliple ödül kazanmıştık), tiyatro metinleri/skeçler/talk showlar yazıp oynayabilen, karikatür yarışmalarına katılan, tablo çizebilen, voleybol turnuvalarında omuz omuza mücadele edebilen, okul koridorlarında AFLli zombi kostümüyle görünmez tiyatro yapan, gerekirse Tiriç'in coğrafya ödevi için elinde kamerayla sokaklarda dolaşıp belgesel kaydeden, edebiyat dergisi/bilimsel gazete çıkarabilen, bilimin gerçek değerine tanıklık etmiş biri olarak mezun oldum. Ama en önemlisi artık dünyayı daha önce hiç görmediğim gibi görüyor ve anlayabiliyordum.

Dip not: Bir de kedi var: Tomayt. Sınav haftasında okulda 3 günlük yavru bir kedi bulmuş, AFL ailesi olarak ölümden kurtarmıştık. Evi en yakın olan benim diye sınavdan 5 dk önce koşa koşa eve gidip annemin kucağına atmıştım. 6 senedir de inmedi o kucaktan kerata:)

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

AFL değil ama Günebakan için koşturduğumuz, arkadaşlardan yazı beklediğimiz günlerde "Yine Yazı Bekleriz"in aslında Günebakan için yazılmış bir şarkı olduğunu düşünür eğlenirdim :)

4) AFL size ne kattı, sizden ne götürdü?

AFL ve yurt hayatı, her şeyden önce, bana kendi ayaklarım üzerinde durmayı öğretti. Bunu yaparken gerçek hikayeler gördüm, gerçek insanlar tanıdım -ki hala kopmadığım birçok güzel dost verdi bana Aydın Fen. Burada öğrenmenin, gelişmenin anlatılmaz keyfine vardım; kendimi her yönden geliştirme arzusunu burada kazandım. Potansiyelimi keşfedip kendimi tanıdım; AFL olmasa mutlu bir mimarlık öğrencisi olmak yerine, mutsuz bir tıp öğrencisi olurdum belki de (Ailelerinize bu son dediğimi okutmayın, çocuğumuzu yoldan çıkarıyor demesinler). Kalıpların dışında düşünmeyi öğrendim. Ama dersler öyle zor geldi ki akademik başarı anlamında ciddi şekilde özgüvenimi yitirdim. Sonuçta burada herkes başarılı, zeki. Aydın Fen'e gelene dek sizi diğerlerinden ayıran, özel kılan nitelikleriniz artık o kadar da 'özel' değil. Daha fazla çabalamanız ve potansiyelinizi zorlamanız gerekiyor. Aslında bu okulumuzun önemli bir özelliği ama bende ters tepti :/ Neredeyse aptal olduğuma kanaat getirecektim.

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Henüz 23 sene var heybemde, küçüğüm biraz ama 17 yaşındayken yurt balkonunda düşlediğim şeylerin şimdi yavaş yavaş gerçekleşmeye başladığına inanamıyorum. Hayal ederken bazen ben bile gülerdim kendime, yahu nasıl olacak o öyle, diye. Ama oluyormuş. Bazı şeyleri 17 yaşında hayal etmeseymişim, bugün olmazmış. Bu yüzden lütfen hayal edin. Altınsoy'un hikayelerinde, Demiral'ın denklemlerinde, Sezai Hoca ile laboratuvarda, Ayşegül Hoca ile sodyum patlatırken, Hülya Hoca ile projelerde, Tiriç'le aklın uzak diyarlarında... siz de hayal edin. Hayal ettiklerinize ulaşmanız için imkanlar sunan AFL gibi bir lise, inanın kolay kolay bulunmuyor.

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

Üniversitede AFL'deki arkadaşlıklar gibisini bulmak zormuş gerçekten -derlerdi de inanmazdım-. Her yönden gelişmemizi destekleyen paylaşımcı ortamı özlüyorum. Öğretmenlerimi, onların bize bakışlarında gördüğüm o ışığı özlüyorum. Ağaçların altında sınıfça uzanıp hayaller kurmayı özlüyorum. En üretken olduğumuz o dönemi özlüyorum. Sınıfta otururken yukarıdan gelen patlama sesine hep birlikte gülüp 'Sodyuum!' diye bağırmayı özlüyorum. Bahar şenliklerini, Emre Gezer'li gezileri çok özlüyorum. Günebakan'ı... AFL'li canlar, boş bir kağıdı dilediğince doldurmak gibi istediğiniz her şey olabileceğiniz noktadasınız şu an. Ben bunu özlüyorum. Sonuçta size Satürn'ün yeterince büyüklükte bir küvette yüzdüğünü hayal ettirebilen başka bir lise olabilir mi?

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Kayıt için geldiğim gün o dönemki okul müdürümüz Tansel Hoca demişti ki "Şu kapıdan içeri girdiğin günden itibaren hocalarımızdan idarecilerimize, teknisyenimizden aşçımıza kadar buradaki herkes seni tanır ve sana isminle hitap eder." Gerçekten de öyle oldu:)

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

AFL'de öğrenciye değer veren, her şeyden önce öğrencilerin faydasını gözeten anlayış kaybedilmesin. AFL'yi AFL yapan hocalarımız ve onların kendi aralarında oluşturduğu bağlardır, onlar da keşke hiç değişmese :/ Özgür düşünce ortamı kaybedilmesin ki özgürce üreten nesiller fark yaratmaya devam etsin. Diğer liselere oranla daha az olan öğrenci sayısı, okulda herkesin birbirini tanıdığı böylece birbirinden çok şey öğrenebildiği samimi bir ortam yaratıyor. Bu ortam yitirilmesin. Ağaçlarla dolu bahçemizden hiçbir ağaç eksilmesin. Bir de Fikret Abimiz her gelişimizde yine kapıda güler yüzüyle karşılasa bizi, daha ne olsun:)

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

Mezun olduktan seneler sonra bile, bir arkadaşımıza destek olmak gerektiğinde Türkiye'nin her yerinden koşup gelen AFL'li arkadaşlarıma katılınca biz gerçekten aileyiz dedim. Girişte asılı duran "Biz bir aileyiz." yazısını tam olarak kavrayamamıştım o zamanlar. Ne zaman ki uzaklaştım ve evimi özler gibi okulu, anne babamı özler gibi de öğretmenlerimi özlemeye başladım; işte o zaman anladım yüzlerce kişilik aile nasıl olabiliyormuş.

10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

Aydın Fen'deyken dünyanın burası gibi olduğuna inanıyordum. Eğitimciler aydın kişilerdir, öğrenciler meraklı ve bilgiye aç... Farklı farklı olsak da uyum içinde yaşayabiliyoruz işte, derdim. Özgürlük var. Adalet var. Dünya daha güzel olacaktır elbet. İnsanlar, bilimsel düşünce ile doğru yolu muhakkak bulur. Ama öyle değilmiş. İnsanlar ellerini, gözlerini bağlayıp, kulaklarını kapatıp oldukları yerde durmakta ısrar edebiliyorlarmış. Herkes aynı dili konuşmuyormuş. Bazı dilleri anlamak çok zormuş. Duymak istemeyen insanlara durumlarının vehametini anlatmaksa suç olabiliyormuş.

Nur Betül Dereli

Okulumuzdan 2013'te mezun oldu. Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyor.

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

Sandık, çok şey biriktirdim açıp açıp bakıyorum:)

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

Örneğin daha önce bir tarih araştırması yapıp bunu derleyip bir de üstüne proje yapmamıştım, tadı hala damağımda TÜBİTAK anılarımın!

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

Biiir şaarrkısıın senn ömür boyu süreceekk... duuudaklarımdan yıllarca düşmeyecek:)

4) AFL size ne kattı, sizden ne götürdü?

Onlarca hayat tecrübesi kazandırıp bazı anlarda da o anlara özel özgüven ve umut kaybettirmiş olabilir. Ancak her kaybın aslında kazanç olduğunu düşünüyorum, belki zamanında çok üzüldüğüm şeyler oldu ancak şu an geriye tecrübe ve hatırladığım anılar kaldı:) Bir sürü güzel insanı da eklemeden olmaaaazz:)

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Henüz bu on yılın yalnızca yarısını tamamlamış sayılırım ancak bu kadarıyla benzediğini/belki de benzeme yolunda olduğunu söyleyebilirim.

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

AFL'yi özlüyorum çünkü o hafif çocuksu vakitlerin, eğlencelerin, arkadaşlıkların tadı hala damağımda:) Bir de en çok Altınsoy'umuzla yaptığımız dinleti çalışmaları:)

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Altınsoy'umuz derdi ki bu sınavlar hep unutulacak, geriye dönüp baktığınızda bu dinletileri bu etkinlikleri hatırlayacaksınız, gerçekten öyleymiş. Bunun dışında ben kapısını çok çaldım, başını çok ağrıttım. Ondan akıl almayı, onun fikrini almayı hep çok sevdim, fikirlerine de hep çok güvendim, bir çok kez de.. Anladım ki gerçekten öyleymiş:)

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

Cici kızlar öğretmen kadrosu :)

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

AFL adının geçtiği herhangi bir şeyi aynı aidiyet duygusuyla sahiplendiğimi farkettiğimde:)

10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

Bunu sayamam ancak en önemli şeylerden birini söyleyecek olursam düşlediğim dünyada hep doğrular olmalıydı; insanlar, olaylar olması gerektiği gibi doğru; mantığa, etiğe, ahlaka uygun olmalıydı biz bunun için uğraşmalıydık; biz bunu öğrenmiştik ve başarabilirdik. Gerçek dünyada ise bu konularda sandığı kadar müdahale hakkı veya şansı olmayabiliyormuş insanın. Ancak doğruları savunmaya devam:)

Muhammet Çağrı Çoşkun

Okulumuzdan 2008 yılında mezun oldu. Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinden mezun.

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

Milka çiftliği

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

"Ben de varım." diye ispat yerine direkt var olan oldum.

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

Orada bir köy var uzakta. Gitmesek de görmesek de bizim köyümüzdür.

4) AFL size ne kattı, sizden ne götürdü?

Vizyonumu belirledi, hayat görüşüme şekil verdi. AFL'den öncesi ve sonrası diye ikiye ayrılabilecek kadar büyük değişikliklerin nedenidir AFL.

AFL benden masumluğumu götürdü.

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Yolu tam istediğin gibi olmasa da hedefteyim, mutluyum.

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

Yurdumu özlüyorum, odamı, yatağımı. Her yıl bozuşup, eylülde tekrar aynı odada kaldığım Burkay'ı, ders çalıştırmadığım Onur'u, canım kanım İbrahim'i, arka sıranın İlker'ini, Altınsoy'un sahiplenen hallerini, Tiriç'in masanın üstünde oturup anlattığı dersleri, gözlerimizin içine bakarak anlatılan biyoloji derslerini, cevap anahtarı hazırladığımız matematik sınavlarını, fantastik geometri sorularını, sabah kahvaltısındaki demir bardaktan çay içememeyi, öğlen sırasına kaynak yapmayı, etüte kadar uyumayı, belki arada internet kafeye kaçmayı, etütleri. Etütlerde ki sohbetleri... özlemek duygusunu insana duymaktan çok bir binaya duyar AFL mezunları...

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Eyüp Hoca, gelin öğretmenlik okuyun ben sizin başınızda durayım dershane açalım. Gerçekten anladım şimdiye kral olmuştuk. En azından hekime şiddet korkum olmazdı :)

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

AFL kesinlikle hocasıyla, binasıyla, bahçesindeki taşıyla çimiyle eksiksiz korunmalı. Korunma listesine alınmalı.

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

Hiç tanımadığım bir AFL mezunu doktor abimi arayıp kendimi tanıttığım zaman ki yaşadıklarımda dedim ki, "AFL sen çok güzelsin!"

10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

AFL samimi ve gerçeklerin hayatımda ki son zamanıydı. Sonra her şey acımasız ve sahteydi.

Ezgi Aydın

2007 mezunlarımızdan. Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliğini bitirdi.

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

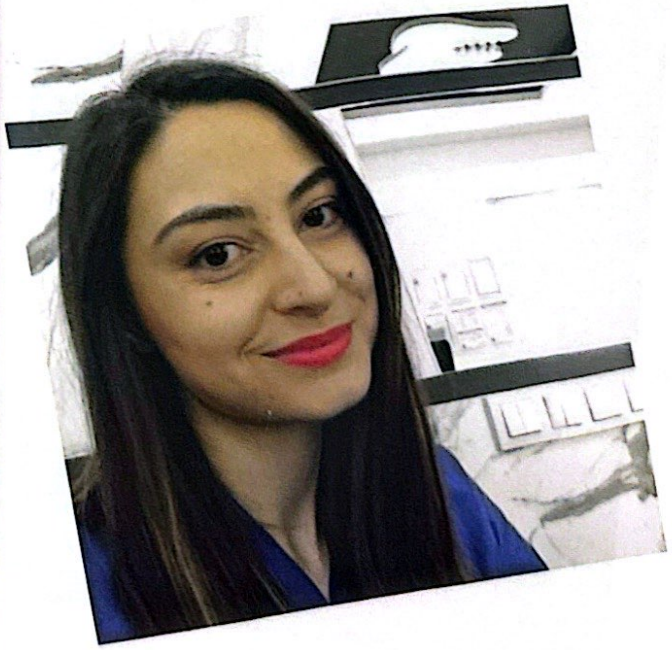
Aklıma gelen ilk klişe koza. Ama hayır bu kadar romantik değildi. Uçak yolculuğuna benzetirdim sanırım. Gitmek istediğimiz yere varmak için iyi bir seçenek olduğu için. Ama binebilmek için önceden hazırlık isteyen, insanı yoran, çoğu zaman stresli ve bir an önce bitmesini istediğimiz. Vardığınız yerde artık beraber yolculuk yaptığınız yolcuları tanırsınız. Ama çoğunu bir daha görmeyeceğinizi de bilirsiniz.

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

14 yaşında yapamayıp 18 de yapabildiğim pek çok şey olmalı. Oy vermek olabilir. İntegral çözmek falan diyeceğim ama hiçbir zaman tam olarak çözemedim sanırım. İngilizce roman okumak olabilir. Onu hâlâ yapıyorum.

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

The Head and the Heart – Rivers and Roads

4) AFL size ne kattı, sizden ne götürdü?

AFL bana stresle başa çıkabilme yeteneği verdi sanırım. Ama günümüzde artık lisenin daha farklı bir sistemde olduğunu da görüyorum. Şimdiki liseliler özellikle özel kolejlerde, bir yandan dans kurslarına, drama derslerine gidip, ikinci üçüncü yabancı dili alıp, sağlam bir mezun derneği desteğiyle, yurt dışındaki üniversitelere kabul alarak mezun oluyor. Belki devlet okulu olmasıyla ilgili, belki o zamanki sistemle ilgili bilemiyorum ama gereğinden fazla zorlaştırılmış bir sistemden geçtiğimizi ve bunun bize sosyal açıdan çok şeye mal olduğunu düşünüyorum.

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Zannetmiyorum. İnsan yaşadığı kadarını biliyor. 17 yaşında 30 yaşımdaki halimi öngörmediğim kesin. Böyle bir varoluşu mümkün görür müydüm? Tabii ki, ama onlarca mümkün senaryo arasından bunu seçip düşlediğimi sanmıyorum.

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

Naif arkadaşlıklarımız ve bir aidiyet duygusu vardı. Bulunduğum yer için acaba daha iyisi ya da daha farklısı mı olmalıydı, acaba baştan mı başlamalıyım diye düşündüğümü hiç hatırlamıyorum. Bu his üniversitede, yüksek lisansta, doktorada ya da çalışmaya başladığınızda olmuyor.

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Eyüp Hoca kıyamet günü ibadet olmaz derdi. Eğitim hayatım boyunca her sınavda aklıma gelmiştir.

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

Öğretmen kadrosu sanırım. Orada bize öğreten hocalar eğitim verdiği sürece sanki birebir aynı yermiş gibi hissediyor insan.

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

Kliniğimizin açılışı için davetiye dağıtmam gereken yerleri düşünürken aklıma gelen en belirgin yer AFL olduğu zaman sanırım.

10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

Lisede edinilen bazı arkadaşların gerçekten ömür boyu hayatınızda olması. Ömür boyu hayatınızda olacağını düşündüğünüz çoğu arkadaşın da sadece Facebook'ta olması.
Üniversite hayatının gerçekte sit-com'lardaki kadar eğlenceli olmaması.

Cansu Kırköse

Okulumuzdan 2017 yılında mezun oldu. Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyor.

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

Yazın sabah erkenden gittiğimiz, önce soğuk olduğu için girmeye korkup alışınca da çıkmak istemediğimiz deniz olurdu kesinlikle .

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

Halk oyunları :)

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

"Sözlerimi Geri Alamam" mezun olurken söylemiştik o yüzden ne zaman duysam AFL aklıma gelir.

4) AFL size ne kattı ,sizden ne götürdü?

Kendimi ifade etmeyi ve bir birey olarak neleri yapmam gerektiğini, kendime güvenirsem neleri yapabileceğimi anlamamı, gerçek arkadaşlığı.

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Tam olarak olmasa da daha erken tabi önümde 7 yıl var ne de olsa...

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

Gerçek bir aile gibiydik yatılı olmamama rağmen öz ailemden çok görüyordum oradaki herkesi, bu ortamı bir daha hiçbir yerde bulamayacakmışım gibi geliyor. Hâlâ birlikte vakit geçirmekten en çok zevk aldığım lise arkadaşlarım da önemli bir etken.

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Bir öğretmenimiz demişti ki sadece varmak istediğiniz yere odaklanmayın o noktaya varırken yolda eğlenmeyi de bilin.

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

Sene sonu gösterileri, bahar şenlikleri

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

Bunu en iyi 12. sınıfken anladım.

10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

AFL'de bulduğumuz samimiyeti her yerde bulamıyoruz.

Keziban Tümtürk

Okulumuzdan 2010 yılında mezun olduktan sonra Gülhane Askeri Tıp Akademisini bitirdi.

1) AFL'yi bir şeye benzetseydiniz bu ne olurdu?

AFL küçük, samimi, bin bir çeşit insanın iyi bir şeyler yapmaya çalıştığı yerdi, neşeli günler filmi olabilir benzetmem gerekirse.

2) AFL'ye ilk geldiğinizde yapamadığınız ama mezun olurken yapar hâle geldiğiniz neler var?

Alarm bozabiliyorum :)

3) AFL bir şarkı olsaydı ne olurdu?

Hangimiz Sevmedik

4) AFL size ne kattı ,sizden ne götürdü?

Altınsoy'u kattı ve daha bir sürü güzel insan, eğitim neferinin çalışma odasında yaşayabilme yeteneği appendiksim gitti son sınıfta :)

5) 17 yaşındayken düşlediğiniz on yıl sonraki halinize benziyor musunuz?

Tam olarak değil.

6) AFL'yi özlüyorum çünkü...

AFL büyümeye başladığım yerdi.

7) -"... Hoca dedi ki ... sonra anladım ki gerçekten öyleymiş." dediğiniz hoca size ne söylemişti?

Aslında nokta atışı bir cevabım yok ama muhtemelen Hülya Hoca'nın engin bilgileriyle yanıtladığı sorularımdır, tıp okurken vay be dediğim...

8) AFL'de hiç değişmemesini istediğiniz şeyler neler?

Yurt binası değişmeseymiş keşke. Yıllar sonra oranın AFL'den ayrıldığını görmek kötü oldu.

9) "AFL bir ailedir." sözünü ... an anladım dediğiniz zaman?

Mezuniyet gecesi ağladığım zamandı, bir sonraki sonbaharda bavullarımla başka bir yere gideceğimi anladığımda aileden kopmuş gibiydim.

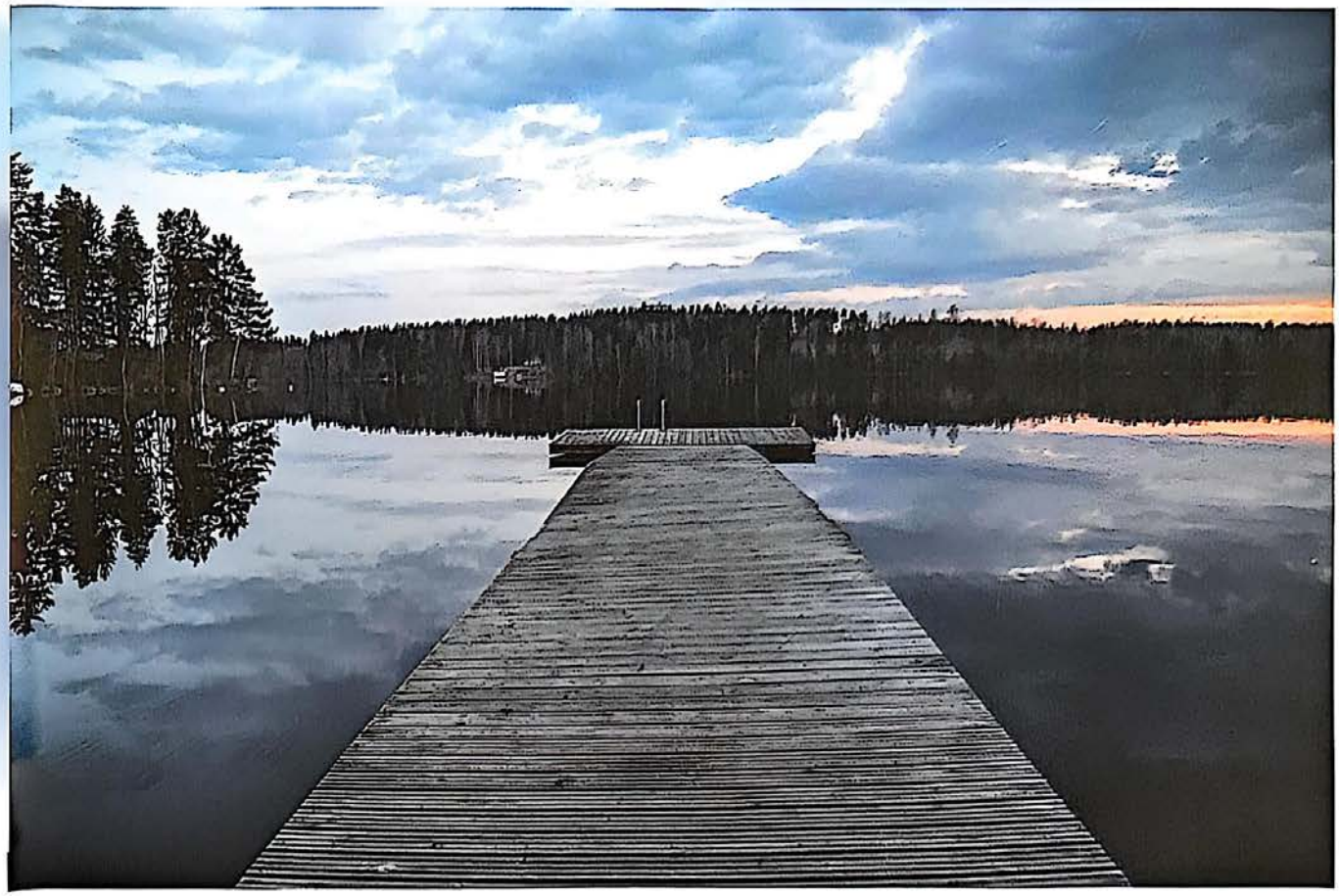
10) AFL'de düşlediğiniz dünya ile gerçek dünya arasındaki farklar?

AFL'deki her şey. Öğretmenler, çalışanlar duvarlar, yatakhane, bahçe düşlerimize iyi ya da kötü bir şekilde dokundu, tüm bu dokunuşları harmanlayabilmek kişiye bağlı. Düşlediğimiz dünya ile gerçekte karşılaşabileceklerimiz arasındaki farkı en aza indirgeyen yerlerden biri benim için AFL aslında. Gerçi GATA'ya gitmemle de alakalı olabilir, askeri düzeni hiç yadırgamamıştım :) Şaka bir yana eğer sadece Altınsoy, Tiriç, Hülya Hocayla falan takılırsanız sadece düşlerde yaşayıp sonsuz hayal gücü ile saçmalayabilirsiniz ama işin iyi yani bunu gerçekleştirmek için gerekli motivasyon, çaba ve imkânınız da olur. Sorudan alakasız bir cevapta çok ısrarcı oldum, neyse, bana bu fırsatı verdiğiniz için teşekkürler.

Farklı Kalemler

Bu bölümde okuyacağınız her yazı, farklı ruhların kaleminde hayal gücü ve düşünce zenginliği ile harmanlandı. Her satır sizi farklı bir evrene, farklı bir insana götürecek. Uzun soluklu bir yolculuktan geçen yazılarımızı keyifle okumanızı dileriz.

Bir An

Efili Leyla Yıldırım

Rıhtımda, kapalı bir öğle göğünün altında balıkçı, yemeğini yerken bir an boş bulunmuş.

Yalnızlık damgasından kurtulabilmek için edindiği tüm ruhlar hızla uçuşmuş etrafa hevesle, alay edercesine adamla, kimse kalmamış hayatının dibinde.

Adam işte o rıhtımda, kalbi kırık ve bir o kadar *yalınken* bakmış ufuklara.

İnsanlar bu donuk ve yalnız adama üzülmüş ama adam hayatında hiç bu kadar güzel denizler görmemiş.

Bir Hikaye Yazmak

Cansu Ceyda Coşkun

.....

Böylesi bir hikaye çok sıradan olurdu, diye düşündü yazar. Sürrealist yazmaya alışıktı. Yeni bir tarz denemeye çalışıyordu ama kendinden pek umudu yoktu. Buruşturulup fırlatılmış kağıtlardan oluşan küçük yığına bir yenisini eklemeye hazırlanırken önünde duran kağıda tekrar baktı. Karşı karşıya kaldığı ironiye gülmeden edemedi. Hikayedeki yaşlı adam Barbaros'tan yardım isteyecekti. On yıldır komşu olmalarının verdiği özgüvenle yaşlı adamın huysuz , kendisinden yardım istemeyecek kadar inatçı biri olduğunu biliyordu.Hikaye böyle devam edecekse de onun gerçeği yansıtmayacağı kesindi.Hikayeyi böyle sürdürmemeye karar verdi.

Yıllardır yazmanın verdiği yorgunluktan mıdır nedir artık üretkenliğini yitirdiğini hissediyordu sanki. Hikayedeki asıl Barbaros da kendisiydi.Balkonda oturmuş yaşlı adamın söylenmesinin nedenini düşünüyordu. Onu pek çok kez bir şeylerden yakınarak balkonda kendi kendisine konuşurken yakalamıştı. Neden böyle hayata sitemli olduğunu hep merak ederdi. Ama artık anlayabiliyordu. Yardım etmeyi toplumda saygınlık kazanmanın en kolay yolu olarak gören, samimiyetsiz bir çoğunluğun, yaşlı insanları buna alet eden anlayışlarına tepkiydi gösterdiği. Bu, yalnızlığın derin ve karanlık mağarasında çıkış umudunu uzun zaman özce yitirmiş bir adamın bir hayli sıkılacağı bir durumdu. Bu yüzden çok uzun süredir yalnız olanların artık tüm yardım taleplerine nasıl tahammül edemeyecek hale geldiklerini anlayabilmek, o kadar da zor olmamalıydı. Diğer komşularının yaşlı adama karşı olan tavırlarını hiçbir zaman doğru bulmamıştı. Uzun zaman önce birkaç komşunun onun hakkındaki konuşmalarına tanık olmuştu. Sürekli huysuz olduğundan ve yapılan yardıma minnettar kalmayışından söz ediyorlardı.

Balkonun bir köşesine oturmuş, öylece etrafa bakınan belli aralıklarla kucağındaki kağıda bir şeyler karalayan komşusuna baktığında, kendi yaşlılığına dair bir film izliyor gibi hissetti. Ansızın içi ürperdi yazarın. Şimdiye kadar yalnızlığından keyif alan biri olmasına rağmen kötü hissetti kendini.

Önündeki kağıdı kalemi bırakıp komşusunun yanına gitmeyi ve biraz sohbet etmeyi geçirdi içinden. Yaşlı adamın kucağındaki o kağıtlara ne yazdığını merak etmiyor değildi. Karşı balkona seslendi: "Eğer müsaitsen, sana çay içmeye gelmek isterim". Yaşlı adamın yüzü şaşkınlıktan allak bullak oldu. Kapıda buldu kendini. Sanki o eve yıllardır geliyor gibi tanıdık adımlarla girdi balkona. Ama yabancı çekingenliğiyle ilişti,köşedeki sandalyeye. Bir an sessizlik oldu. "Bir şeyler yazdığını gördüm, merak ettim. Ben de yazıyorum uzun zamandır." Yaşlı adam, gülümseyiverdi. Yazar ilk defa onu böylesine gülümserken görüyordu. O gün, saatlerce balkonda konuştular: Yaşlı adam zaman zaman şiir yazarmış meğer. Bol bol kitaplardan, yazarlardan, şiirlerden konuştular. Aynı şairi beğeniyor olmalarına şaşırdılar. Yazar, Özdemir Asaf'ın birbirinden güzel şiirlerini hem de hiç duymadıklarını yaşlı adamdan dinliyor olmaktan çok hoşnut kaldı. Dikkatle dinledi yaşlı adamın ona okuduğu tüm şiirleri, onun yazdığı şiirleri övdü, hatta bazı şiirlerin hikayelerini dinlemekten de bir hayli keyif aldı.

O günden sonra sık sık gidip geldiler birbirlerine. Yazar, yaşlı adamla yaptığı tüm sohbetleri, bir dosta ait değerli anılara gösterilecek saygıyla günlüğüne not etti. Tüm bu notlar zamanı geldiğinde üzerinde titizlikle çalıştığı yeni kitabının bir parçası olacaktı.

Belki de yazıya başladığı ve sonradan çok sıradan bulduğu o gizemli ilk paragraf, günlükteki notlarla oluşturacağı o kitabın giriş olur, kim bilir? Çünkü sözcükleri sıradanlıktan kurtaran onlara yüklediklerimiz değil mi? Biraz duygu,- biraz anı, biraz da şaşırdıklarımız...

Dalgaların Tuzlu Sesi

"Bana hiç görmediğim denizi anlat, anlat bana."

İrem Altın

Önce uzaktan kokusunu alırsın denizin; bir kere aldın mı asla unutamayacağın o tuzlu, ferah kokuyu. Aldığın anda alışır, hayat bundan ibaretmiş sanırsın. Ben bu kokuya çok alışığım, hep bununla yaşamak isterim.

Sonra mavisini görürsün denizin. Öyle bir mavidir ki o, sanki önce koskoca gökyüzünü boyar, sonra da tüm evreni geçirir eline. Düşlerimizi, karanlık gecelerimizi, yaşadıklarımızı, yaşamayıp içimizde tuttuklarımızı, seni, beni, onu, bizi... Maviye keser evren.

Gökyüzüdür bazen deniz. Gökyüzünden ibarettir. Uçsuz bucaksız mavilik, elini hiç bırakmayan sadık bir dost ya da yaşlı güneşin kızıl ellerini uzatıp ufuk çizgisini belli edinceye kadar sevgilisinden ayrılmayan bir âşık olur.

Bazen de tamamen denize aittir gökyüzü. Dalga mı bulut mu olduğu belli olmayan hareketli beyaz köpükler, tepedeki güneşin sarısından başlayıp yavaşça maviye dönüşen ve sonrasında en küçük bir ton bile atlamadan kahverengi kumlara uzanan mavi bir düzlük...Ayıramayız neredeyiz. Deniz mi gözümüzün önüne boylu boyunca serilen, gök mü?

Ve dalgalar, "Evet, buradan başlıyor." dediğin her bir noktada, ebelemece oynayan küçük çocuklar gibi geriye kaçışan, geriye çekilip baktığında ise beyaz ojeler sürülmüş güzel ellerini uzatarak peşinden gelen, kumların ve çakılların üzerinde teklifsizce dans eden neşeli dalgalar... Dalgalar, kıyılarda zarif, beyaz ve köpüklü; denizin ortasında büyük, gösterişli ve güçlü... Parmaklarının arasından kayıp giderken her şeyden yumuşak, her şeyden hafif, her şeyden nazik. Oysa rüzgâr çarpınca öyle mi? Kızgın rüzgarlarla bir karşılamaya görsün, her şeyden daha şiddetli, daha acımasız ve daha vahşi. Yakınındaki her şeyi elde etmek isteyen zorba, karşısındaki ne kadar güçlü olursa olsun durdurulamayan bir dövüşçü, ne yapılırsa yapılsın kendi bildiğinden vazgeçmeyen saf öfke. Rüzgârla yarenliği fenadır dalganın. Denizin kızdığını dalgalarla yarenlik eden rüzgâr anlatır bize.

Bazen çok kızar deniz.

Her şimşek çakışında doğanın ona hediye ettiği kesici ışıklarla aydınlanır; sanki hiçbir zaman mavi olmamış ve hiçbir zaman olamayacak gibi siyah olur; zamanın başlangıcından bu yana içinde kavga, yalan ve haksızlık biriktirmiş gibi saf bir öfke yüklenerek metrelerce yüksekliğe çıkan güçlü dalgalarını birbiri ardına sıralar deniz... Olanca şiddetiyle birbirine çarpan öfkeli dalgaların tuzlu sesi... Her çakışta, rüzgarın birbirine kattıklarını gözler önüne seren şimşeğin acımasız kahkahası... Dakikalar, saatler, günler...

Ve sonunda, bir nefes öncesinde yaşanan o kıyameti yalanlayan bir durum... Bulutların tamamından arınmış masmavi bir gökyüzü... Bu mavinin sonsuza kadar tadını çıkarmaya niyetli, gamsız güneş... Ve dingin, dalgasız, mavi deniz...

Günlerde Fark

Berna Albayrak

Günler geçip giderken
Dünün farkı var mı bugünden?
Yoksa her gün
Hayat dediğimiz bu labirentin
Aynı sokağından mı başlıyoruz
Çıkışı aramaya?

İçine hapsolduğumuz bu yerde
Hep aynı yolları aşındırırken tabanlarımız
Bugün farklı dünden
Diyebilir miyiz gerçekten?

Rüzgarlı, parçalı bulutlu, hüzünlü günlerde de
Yağmurlu, sisli ve âşık günlerde de
Gök aynı gök
Sen aynı sen
Dünse yarının bir yansımasıyken sadece
Farklı olan tek şey
Günlere verdiğimiz isimler olmaz mı zaten?

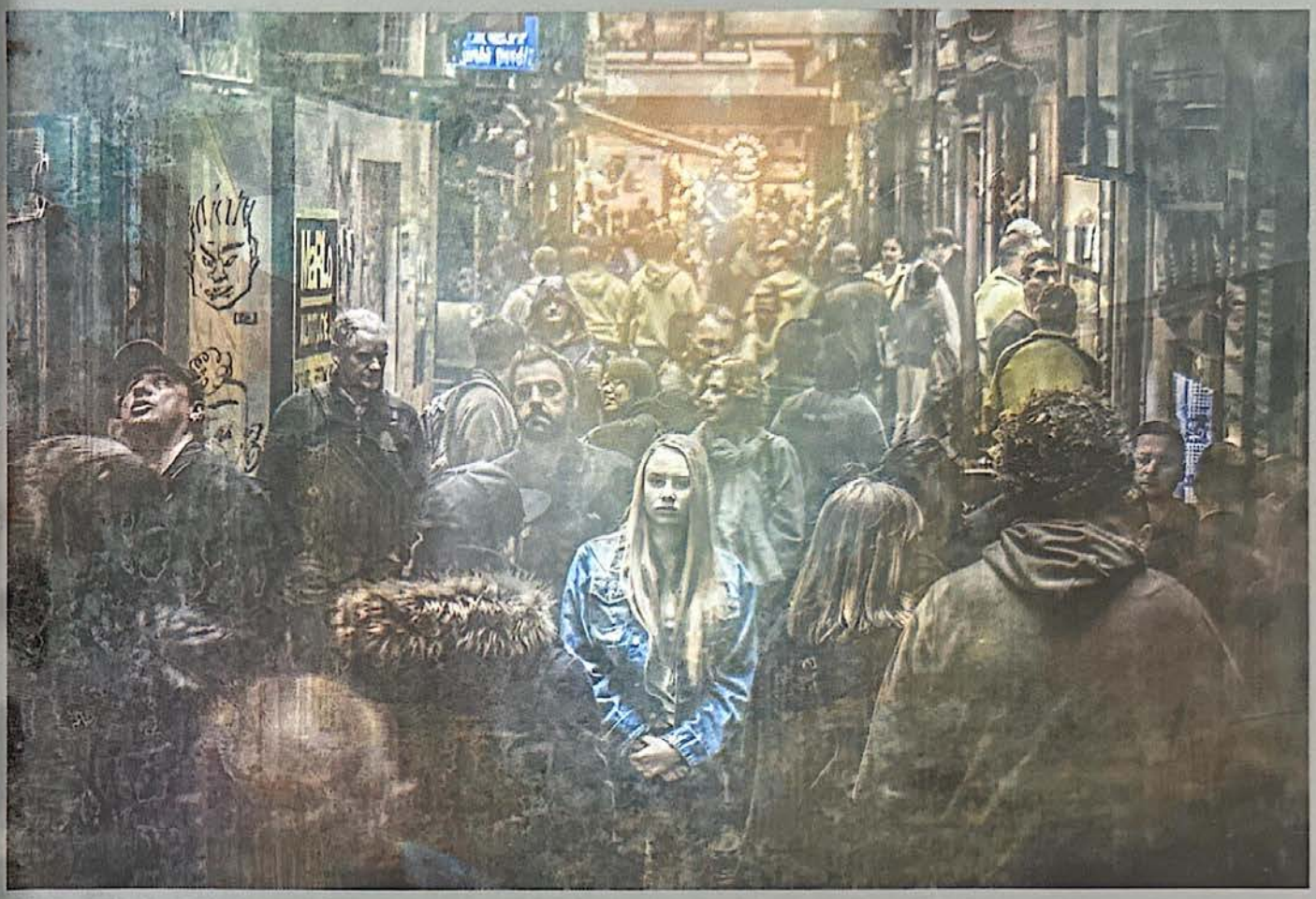
Son Uyku

Muhsin Zahid Sardoğan

Onun ömrü bu son adımlarını kaldırabilecek miydi?

**Oysaki gençliğin ateşi ısıtınca kendini, aşardı dağların öfkesini.
Ama yok ona hayattan gelen güç.**

**Her adımı güç atıyor ve son kez yatacak. Etrafında üç dostu:
bardak, sürahi ve Azrail.**

Bugünün Sıradanlığı

Nurşen Keleş

Penceremin önünde iç içe geçmiş, birbirinden tek farkı dış cephe boyaları olan çirkin, eski beton evleri incelemeye koyuldum. Parmaklarımın arasındaki çay fincanının sıcaklığı içimi ısıtıyordu. Gözlerimi binaların camlarında gezdirdim. Çoğu camın güneşliği çekikti. Güneşin evlerine girmesine izin vermemişlerdi. Arkamı döndüm ve gözlerimi kapatıp derin bir nefes aldım. Herkesin birbirinden farklı olduğu dünyada herkes kendini sadeleştirmişti böylece, hiç kimseden farkı kalmamıştı kimsenin. Kendimi düşündüm. Ne kadar farkım kalmıştı farklı olduklarımdan? Derinlerimdeki kişinin üstüne neler ekleyip onu sıradanlaştırmıştım? Kendimi bulanıklaştırdığımı ve kendi içimde sonu gelmez bir döngüye girdiğimi hissetmiştim.

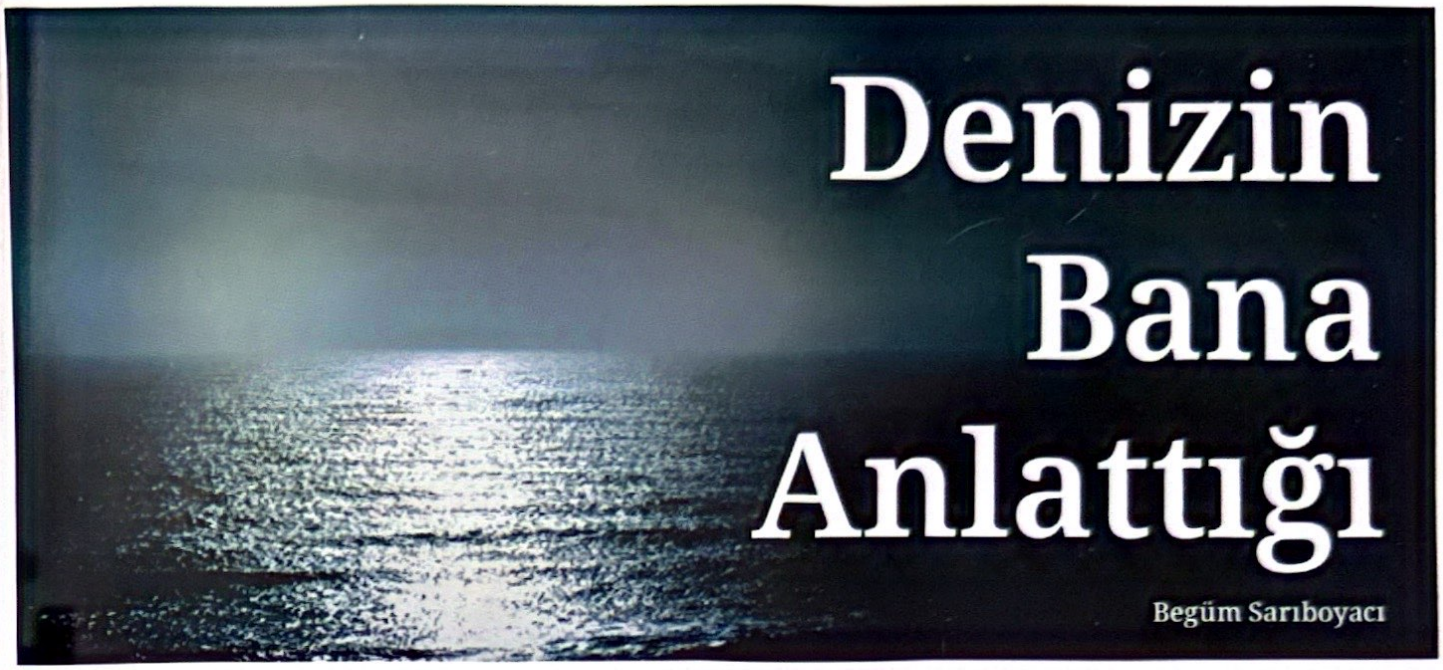
Birçok fırsatım vardı. Geleceğime kendim yön verebileceğim fırsatlar. Hangisini yakalayacağımı bilemeden hepsini kaybettiklerim... Hangisini yakalasam diye düşünemediğim birçok fırsatımı kaybettim mi?

Sevgi Dolu Kalpler

Ege Gülçe Çetin

Yeryüzüne aynı dakikalarda,
İki eşsiz ruh indi.
Bir eve güneş doğdu,
Bir evde ay tutuldu.
Sanki farkları varmış gibi,
Birine çocuk,
Diğerine özel çocuk dedik.
Aslında her şeyin farkındalardı.
Anlayamadık.
Gözler her daim üstünde,
Kaçamak bakışlar...
Hayattaki yokları...
Minik parmakları, gözleri, kulakları...
Okuyamadığı yazıları...
O, bunlardan ibaret sandık.
Asıl görmemiz gereken,
Karşılıksız sevgiyle dolu kalpleriydi.
Asıl yapmamız gereken,
Elinden tutup hayata katmaktı.
Gözlerimizde yaşaması gereken,
Hüzün değil hayalleri, aşklarıydı...
Eşsiz ruhunun güzelliğini fark edemediğimiz,
Tüm özel çocuklara,
Bir özür borcumuz var.

Denizin Bana Anlattığı

Begüm Sarıboyacı

İlk kez ağaçların kıyısında gece vakti denize girdiğimi hatırlıyorum. Denize eğilmiş üç beş salkım söğütün sudaki yansımasını, buz gibi suyu, havanın berraklığını... Bacaklarıma sayısız iğne battığında içimin nasıl ürperdiğini, zangır zangır titrediğimi hatırlıyorum. Suyun soğukluğundan mıdır, denizin sonsuzluğundan mı bilmem ama düştüğüm dehşeti dünmüşçesine anımsıyorum. Gökyüzüne, siyahın en derin tonunu taşıdığı vakitlerde bakmaya korkan ruhumu, uçsuz bucaksız suyun nasıl ürküttüğünü çokça kazıdım zihnime, unutmuyorum.

Gündüzün sıcağında serinleterek üzerimden akıp giden suların, o saatin soğuğunda bana çektirdiği işkencedendir ki derin bir nefes almıştım. Tuzun kokusu, ciğerlerimde hayatın her anında hatırlayacağım bir iz bıraktı. Durdum. Etrafa bakınarak düşünmek için, küçük şeylere, işittiklerime dikkat etmek için pek güzel bir andı. Rüzgarsız gecede hafif hafif kıyıyı döven dalgaların çıkardığı ses, bir fısıltı... Hepsini dinledim. Ayın yansımasının okşadığı denizi, yıldızların büyüleyici göründüğü anın tablosunu izledim. Onlarca parıltının denize değdiği an... Tüm ihtişamıyla gözlerimi doldurduğu an...

Gözlerimi kapadığımda bir nefes daha almıştım. Kıyıdaki ağaçlardan gelen kokunun suyun kokusuna karışması, dalgaların dansı... Dizlerime kadar suya girmiştim, denizi hissediyordum...

Denize ilk girdiğime ait anılarım net. Korku doluydu, karmaşıktı. Sonu görünmeyen suya, dalgalara karışıp gitmekten korkardım. Geceden, karanlık gökyüzünün sonsuzluğunun bana suyu anımsatmasından... Yalnızlığımdan ve sessizliğimden korkardım. Denizin ortasında bir başıma dikilmenin verdiği acizlik hissinden . Deniz huzursuzluk demekti, karamsarlık, ürperti. Alabildiğine su. Hırçın dalgaların kıyıya vurma sesine kulaklarımı tıkardım. Yersiz endişelerimle, kendi iç sesimle boyadığım, beni rahatsız eden bu resimden hiç kurtulamayacağım düşüncesi korkuturdu beni en çok.

Ama yine de döner, denize koşardım. Huzursuzdu belki ama tanıdıktı. Aynı his sarıp sarmalardı her bir yanımı. Kayaların üstüne oturur, dalgaların arasında batan güneşi, tepede toplanan bulutları, tüm bunlara eşlik eden pembe gökyüzünü izlerken bir düşünceden başkasına atlardım. Düşündüklerimden de korkardım. Kendimi yavaş yavaş kaybedip tekrar bularak devam etti böyle. Yabancı olduğum tarafım düşüncelerimi ele geçirene kadar. Boynu bükük bildiğim salkım söğütlerin, suya zarafetle eğildiğini anladığım güne kadar...

Sonrasında denize her geri döndüğümde huzuru buldum. Eski bir dostu buldum. Dinlemeyi reddettiğim şarkıyı özler oldum. Çakıllara basmaktan çekinmez, beni defalarca ağlatan suyu dinler oldum. Dinlemekten hiç sıkılmadım. Denizde farklı anlamlar arar, her seferinde kendimce anlamlar bulur oldum. Her güzde, her yaşımda, her bakışımda... Sadece benim izleyebileceğim bir filme bakar oldum.

Farklı Hikayelerimiz

Gül Hilal Gürlekce

Herkes kendi hikayesinin kahramanıdır ve bu hikayeyi kendi tamamlar. Doğan güneş,açan çiçek,esen rüzgar, şırıldayan nehir, yuvasına ekmek kırıntısı götürmeye çalışan karınca... Hepsi biz fark edene kadar oradadır.

Her gün sabah kargalar kahvaltısını yapmadan uyanıp ceketleriyle birlikte solgun suratlarını da yanlarına alan insanlar, bu solgun insan denizinde oraya buraya sürüklenmeyi tercih etmişlerdir. Suyun bulanıklığından, işlerin kargaşasından ve hayatın zorluğundan bahsederler hep. Akşam olunca da marketten aldıkları iki kuru ekmekle karınlarını doyururlar. Pek bir amaçları olmadan sürüklendikleri bu denizde sona geldiklerinde ellerinde hiçliklerle karışır giderler o bulanık sulara.

Bir de bu bulanık suyun dışında kalan, parıldamayı başaran insanlar vardır. Mesela "Puduhepa"...

Puduhepa bir Hitit kraliçesi. Çocukken kurduğu hayalleri başarabileceğine söz vermiş bir kraliçe. Puduhepa savaşların çok fazla olduğu bir dönemde doğmuş ama günün birinde barışın geleceğine hep inanmış, bunun için çabalamış. Çalışmış, öğrenmiş, öğretmiş... Sonunda barış gerçekten gelmiş. Puduhepa'nın tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma olan Kadeş Antlaşması'nda

mührü bulunur. Bu tarihte bir ilktir! Puduhepa yaptıklarıyla bambaşka bir parlaklık saçmıştır etrafına.

Bazı insanlar da böyledir işte, sanki gökyüzündeki yıldızların o parıltılı tozlarından yutmuş da bunu içinde tutmak yerine etrafına saçmak ister. Güneşin doğmasını heyecanla bekler ve sonra atılır yeni bir günün kaçınılmaz macerası içine. Tıpkı bir papatya gibi yaprakları dökülene, ömrünün günleri tükenene dek o güzel kokusunu etrafa yayar. Hayatın anlamını daldan dala atlayan sincapta, yağmurdan sonraki toprak kokusunda, içtiği çayın sıcaklığında arar.

Kimisi biçilmiş çimen kokusuna bayılır kimisi de çim biçme makinesinin çıkardığı sesten rahatsız olur. Ev sahibi olacağı için sevinen de vardır, inşaattan dolayı camları günde iki kez sileceği için üzülen de. Bunlar normal çünkü farklıyız. Ama bu farklılıklar bizi birbirimizden koparmamalı. Solgun insanlar ve yıldız gibi parlayan insanlar bir arada yaşayabilmeli ki birbirimizin hikayesini tamamlayabilelim. Evet, ana kahraman biziz ama yan karakterler olmadan bu hikaye tamamlanamaz.

Kim bilir belki de o bambaşka özelliklerimizin bir araya geldiği yer, bulanıklıktan çok uzak berrak bir okyanusa açılıyordur!

Fark Yarat!

Burcu Ecem Tuna

Aristoteles'e göre insanda başlıca üç aktivite bulunur: Birincisi "bilme" etkinliği, ikincisi "eylemde bulunma" etkinliği, üçüncüsü ise 'üretme" etkinliğidir. Eylemde bulunma etkinliği aktif olmaktır. Bir bakıma aktif olmak için farkında olmak gerekir. Peki farkında olmak ne demektir? Kişi farkındalığı yakalamışsa çevresiyle uyumu, hayatıyla barışmayı keşfetmiş demektir. Farkındalık insanın ruhuna işledikten sonra, insan başkalarının hayatına dokunmak, dünyada bir iz bırakmak ister. İşte bu istek iki kelimeyle ifade edilir. Fark yaratmak! Hayatın bize sunduğu ufak ipuçlarını kaçırmayıp yaşamın gizemine ulaşabilirsek fark yaratabiliriz. Bu aşamaya gelebilmek için önce kendimizi keşfetmemiz belki de kendimizi bulmamız gerekir.

Dünyada iz bıraktığını düşündüğünüz, hayran olduğunuz kişileri ele alın. Hangi özellikleri ortak olabilir? İnanmak, çalışmak, pes etmemek, disiplinli olmak gibi birçoğunu sayabiliriz. Bu maharetlerin temeli ise farkında olmaktır. Ne istediğimizi, yıllar sonra nerede olmak istediğimizi bilirsek pes etmeyiz, inanırız, çalışırız. Duygularımızı ve aklımızı eşgüdümlü olarak kullanabilmek çok önemli. Duygularımızın etkisine kapılıp kendimize olan inancımızı kaybedebiliriz, yapamayacağımızı düşünüp savrulabiliriz. Sadece aklımızla yol almak ise insan olmaya aykırı bir durum olur. Augistunus'a göre insanın ruhsal yanı bedensel yanına oranla daha değerlidir. Ruh kişiliğimizidir, insanın "anlamı"dır. Duygular, yetiler, davranışlar ruhu dolayısıyla insanı oluşturur. Bu sebeple akıl ve his yakın arkadaştır. Ufacık bir fark kocaman buluşlara, kült eserlere, büyük başarılara dönüşebilir. Katetmeniz gereken yol çok uzun, virajlı, taşlı olabilir. Pes etmek bazen çok daha kolay gelebilir. Kolay olan daha çekicidir ama başarı tadına varıldığında asla vazgeçilemeyecek bir kazançtır. Kral kelebekleri nam-ı diğer Monarklar biz insanlara çok güzel bir örnek oluşturuyor. Göçmen bir kelebek türü olan Kral Kelebekleri, Kanada'dan başlayacak olan yolculuklarından önce çiçek özleriyle beslenerek ağırlaşırlar. Bunun sebebi önlerinde yaklaşık 4800 km olmasıdır. Yol boyunca şiddetli fırtınalardan, yağmurlardan dolayı savrulup yön değiştirseler de asla kaybolmazlar. Gidecekleri yeri hiç bilmemelerine rağmen hızlarını düşürmeden yollarına devam ederler. Bir yıl içerisinde üç nesil bu yolculuğu yaşar. Harekete geçebilmek, insanın hayat serüvenindeki kırılma noktasıdır. Yolumuzdan bizi savuran, alıkoyan her sebep etkisiz hale getirilebilir. Önemli olan o "fark"ı bulmak ve sonunda fark yaratabilmektir. Beynin ürünü olan zihin, bu konuda bize bazen destek bazen köstek olabilir. Zihin, inatçı tarafımızdır. Koşullandığı durumu diretebilir. Zihni koşullanma durumundan kurtarabilmek, düşüncelerimizi kalıplardan çıkarabilmekten geçer. Önce kendimizi başaracağımıza inandıracağız sonra zihnimiz bunu kabullenecek. Fark yaratmak herkes için farklı anlama gelebilir. Bir şey icat etmek, keşfetmek, kitap yazmak, dünyayı gezmek, iyilik yapmak hatta gülümsemek bi farktır.

Her insan küçük bir evrendir. Biyolojik sistemler düzen içinde çalışırken psikolojik düzeyde de her şey uyum içindedir. Filozof William James şöyle diyor: "Eylem, duyguyu izler gibi görünür ama aslında duygu ve eylem birlikte gider. Bu yüzden, iradenin denetiminde olan eylemi düzenleyerek duyguları da düzenleyebilirsiniz." Her şeyin yönetimi insanın elindeyken ulaşamayacağımız hiçbir hayal olamaz. Altın kural: Düşün, kendini bul, farkı gör, harekete geç ve fark yarat!

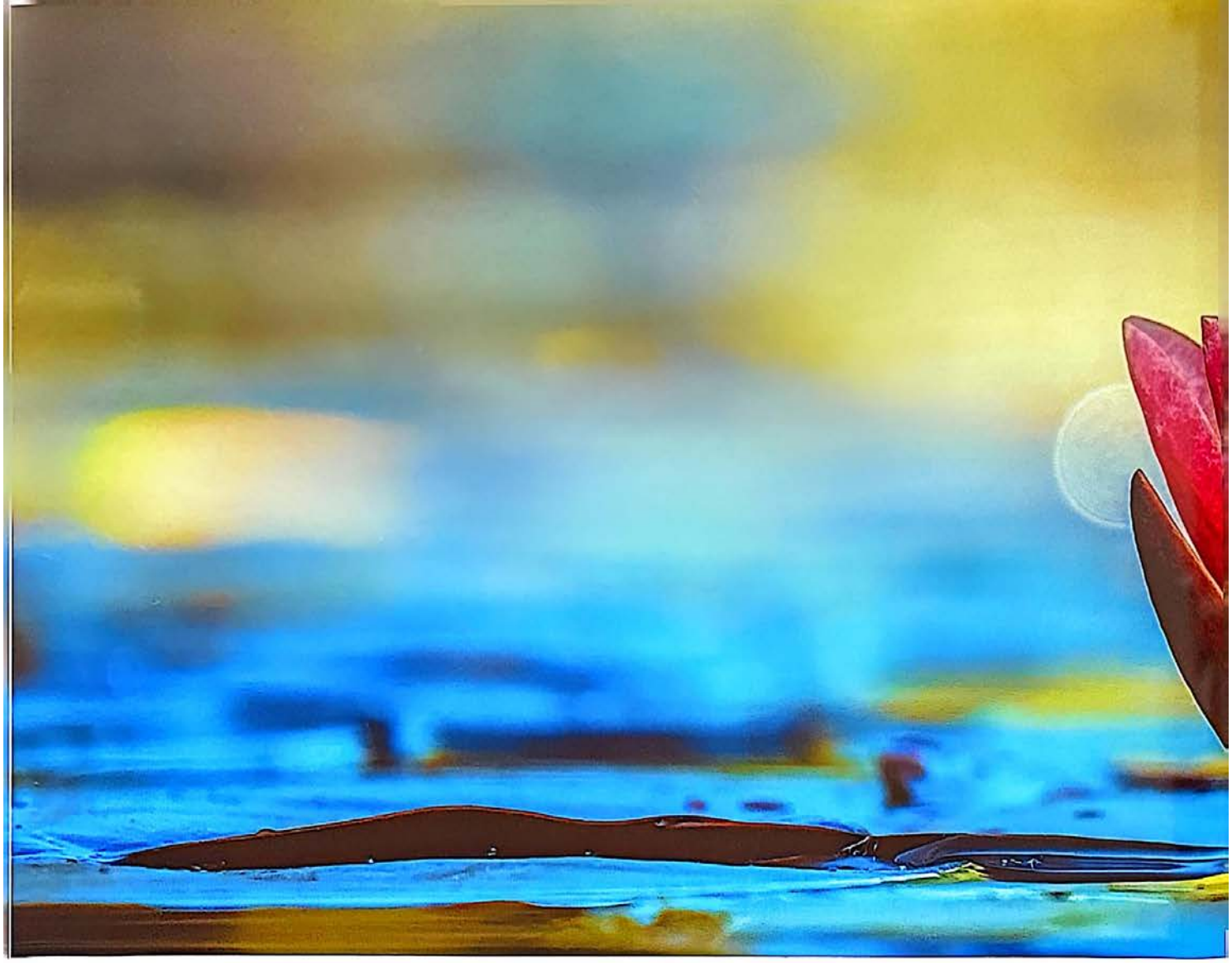
Tozpembe Karmaşa

Elif Bostan

İnsan psikolojisi kabul görmek ve beğenilmek ister; sosyal medya da bu açlığın ürünüdür. Aslında bize sunulan bu kaotik küresel ağ içine girdiğimizde ne kadar tozpembe görünse de pembesi kadar tozu da var.

Son zamanlarda yapılan istatistiklere göre Türkiye sosyal medya kullanımında ilk sıralarda yer almakta. Bu durum özellikle biz Z kuşağının hayatının her noktasını kaplıyor. Yapılan sohbetler "O videoyu gördün mü?", "Bak bu sayfa ne paylaşmış?" vb. sorulardan öteye gidememekte. Hatta bu sorulara verilen cevaplar "Ben onu çoktan gördüm ki!" oluyor.İnsanların çoğuna bakarsanız genellikle çok kabul görmüş,beğenilmiş paylaşımları benimseyerek kişiselleştirmeye çalıştığını görürsünüz. Ama maalesef bu kişiselleştirme amacına ulaşamıyor çünkü belki de yüzlerce kişi bizim düşündüğümüzü yapmış oluyor. Bu da bizi oldukça karanlık bir çıkmaza sürüklüyor. Yaptığımız espriler, dinlediğimiz şarkılar, okuduğumuz kitaplar, izlediğimiz diziler kısacası hayatımızı yaşanılır kılan her şey o kadar popüler ki bize sunulan herhangi bir "paylaşımı" beğenmemek kendi özümüzü kabuğuna çekilmeye zorluyor. Çekilen fotoğraflarda dahi gülümsemeler birbirine benziyor, herkes her zaman takındığı ve çünkü hep iyi çıkacağına inandığı pozu veriyor. Eğer davranışlar, düşüncelerin ürünü ise belki de şu an bu yazıyı yazabilecek başka birinin olma ihtimali beni korkutuyor.

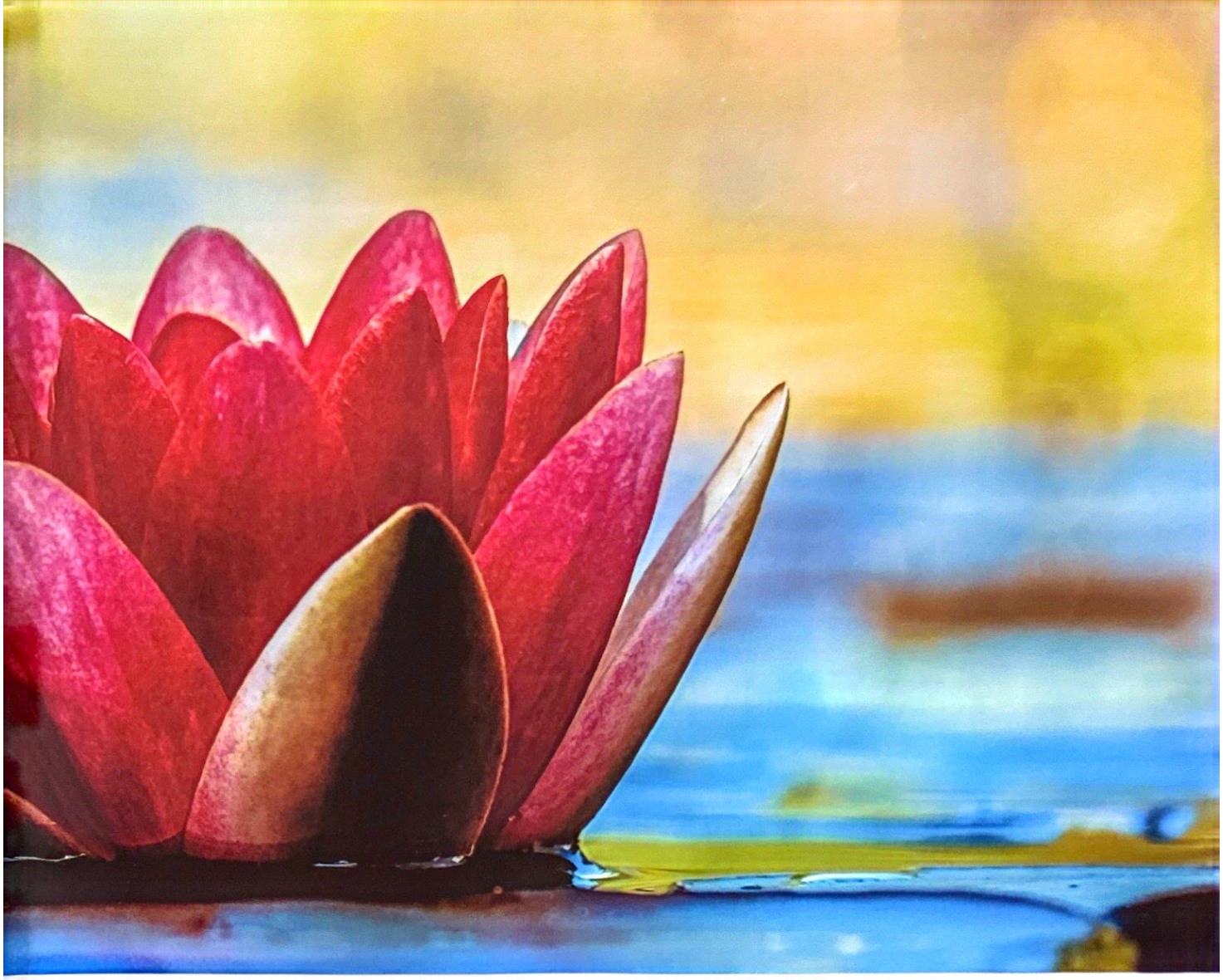
Sonuç olarak belki de yıllar sonra hiçbirimizin robotik klonlarını sağlayacak teknolojiye ihtiyacı olmayacak. Geleceğe değil de şimdiye dönmeliyiz.

Ne kadar farkındasınız?

Hilal Çelimli

Çoğumuzun sadece kulaktan dolma bildiği, ilgilenenin tam, ilgilenmeyenin ise Onedio Test'ten veya Ekşi Sözlük'teki okuduklarından ileri gidemediği bir alan göze çarpıyor: Psikoloji.

Psikolojik hal, yaş gözetmeksizin insanı etkileyen en önemli faktördür. Belki hafif tozlanmış bir fotoğrafta, belki ufak bir tartışmada kıvılcımlanır; bazen mutlu olma ihtimalini hesaplatır, bazen de neden yaşadığını sorgulatır. Hangisi bilinmez ama su yüzüne çıkan ve es geçemediğimiz bir gerçek vardır: Psikolojik hal insanın kendi yansımasına tahammülsüzlüğüdür.

Bunu birkaç cümleyle açıklayabiliriz. İnsanlar çocukluklarından itibaren bu hayatın onlara çok çektirdiğini ifade ederler. Hayat insanı "Bugün de yalnızım boş şişelerle"sinden tutun da "Acaba o da özlüyor mu?"ya kadar birçok evreden geçirir. Psikoloji biliminden bahsetmek ana hatlarıyla böyledir.

İnsana kuruntu ürettiren de odur, son güne bırakılan sınavın vicdan azabını çektiren de. Psikoloji bazen kızgınlıktır, bazen öfkelendirir ve anlık kararları etkiler, bazen de mantığı kenara iter ve öfkeli duyguları locaya yerleştirir. Tüm bunlara rağmen psikoloji dendiğinde hep olumsuluklardan bahsedilmesi doğru olmaz. Aynı psikoloji sevinçten ne yaptığını unutturabilir insana, yalnızlığı bile ona dost edebilir. Bazıları içindeki kuruntuları ilmek ilmek zihnine işlerken bazılarına teğet geçer bu kuruntular, bazılarına da hiç uğramaz.

Peki, psikoloji neden bu kadar etkilidir?

Psikoloji somut şeylerle değil soyut şeylerle ilgilenir ve insan, mantığı gereği içten etkilenmeye başlar. Psikoloji en çok anılardan etkilenir.

Sona yaklaşırken size bir öneri: Aynaya her baktığınızda gördüğünüz kişinin kuruntularının esiri olmasına izin vermeyin. Arada kendinize sorun: *Ne kadar farkındasınız?*

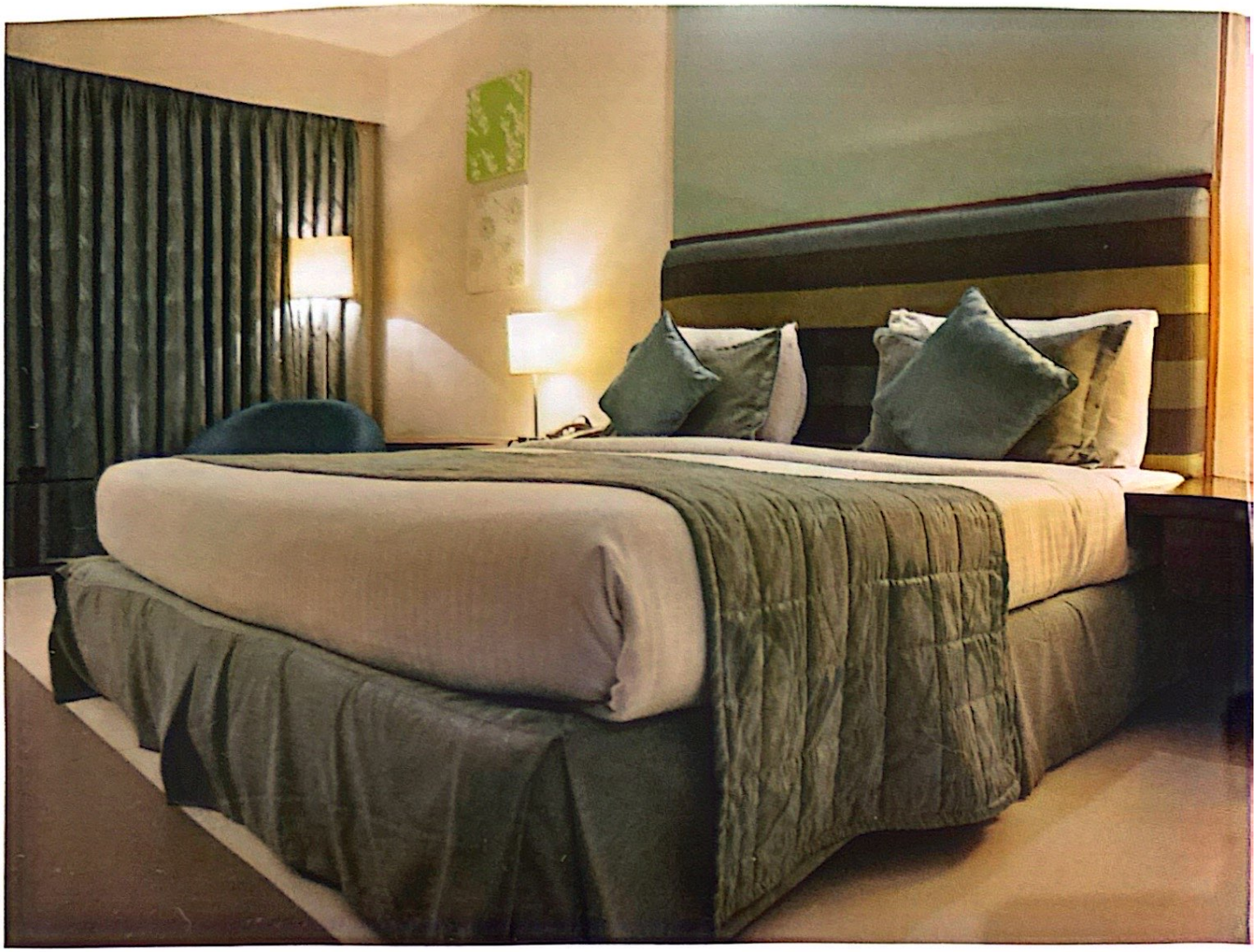
Bu otel çok farklı!

Kağan Dikmen

Üniversite ücretlerinizi çıkarmak için bir yazlığına bir otelde resepsiyon görevlisi olarak çalışmaya karar verdiniz. Fakat bu sandığınız kadar kolay olmayacak, çünkü bu otel sandığınızdan daha büyük.

"Ne kadar büyük olabilir ki?" dediğinizi duyar gibiyim. Hazır olun, çünkü bu otelin sonsuz sayıda odası var.

GRAND BUDAPEST

Evet, bu otelin sonsuz sayıda odası var. Her oda bir sayma sayısıyla numaralandırılmış ve her odada sadece bir kişi kalabiliyor.

Bu gece çok şanslısınız, çünkü Sonsuz Otel tamamen dolu. Sonsuz sayıda konuk sonsuz sayıda otel odasına yerleşmiş. Çok para kazanacağınız kesin.

Fakat gece yarısı bir konuk daha geliyor ve sizden bir oda istiyor. Ona otelinizin dolu olduğunu ve onu ağırlayamayacağınızı söyleyemezsiniz çünkü unutmayın ki otelinizin sonsuz sayıda odası var. İşte tam bu noktada bu yeni konuğu nereye ve nasıl yerleştireceğiniz problemi ortaya çıkıyor.

Öncelikle, yolcuyu "sonsuz" numaralı odaya yerleştiremezsiniz, çünkü "sonsuz" diye bir sayı yoktur. Sonsuz kelimesi, hep büyüyen ya da küçülen kavramları tabir etmekte kullandığımız bir sıfattır. Bu yüzden otelimizde "sonsuz" numaralı bir oda yok, tüm odalar sayma sayılarıyla numaralandırılmış. Sonsuz dememizin sebebi bu sayma sayılarının sonsuz tane olması.

Yolcuyu resepsiyonda yatırmak, evinize götürmek vb. seçenekler aklınızdan bile geçmesin. Şanslısınız ki bu otelin ilk resepsiyon görevlisi siz değilsiniz. Sizden önceki görevliler bu durumu şöyle çözmüşler:

Oteldeki her konuktan halihazırdaki oda numaralarına bir ekleyip o odaya yerleşmelerini istemişler. Örneğin; 1 numaralı odada kalan konuk 2 numaralı odaya, 2 numaralı odada kalan konuk 3 numaralı odaya geçmiş. Genel ifadeyle n numaralı odadaki konuk $n+1$ numaralı odaya taşınmış. Böylece 1 numaralı oda boş kalmış ve yeni konuk 1 numaralı odaya yerleştirilmiş.

Siz de öncüllerinizin metodunu uyguladınız ve yorgun konuğunuzun dinlenecek bir odası olmuş oldu.

İşte burada asıl soru kendini belli ediyor: Oteliniz bu yeni konuk gelmeden önce zaten doluydu, yeni bir konuk ağırlayamamanız gerekirdi. İşte burada sonlu küme ve sonsuz küme kavramlarını ayırt etmemiz gerekiyor. Sonlu kümelerde kümenize yeni bir eleman eklemeniz kümenin eleman sayısını büyütür.

A={a, b, c, d} kümesinin eleman sayısı 4 iken, bu kümeye "e" elemanını eklediğimizde A'={a, b, c, d, e} kümesinin eleman sayısı 5 olur, yani kümenin eleman sayısını 1 arttırmış oluruz. Bu durumda ikinci küme ilk kümeden daha büyüktür.

Sonsuz kümelerde ise durum böyle değildir. B={1, 2, 3, 4, ...} kümesinin eleman sayısı sonsuz taneyken bu kümeye yeni bir eleman eklemeniz durumu değiştirmez. Çünkü çoğumuzun düşündüğünün aksine "sonsuz" bir nesne değil bir sıfattır. Matematikte adına "sonsuz" denilen bir nesne yoktur, sonsuz matematiksel nesneler vardır. Matematikte

$$\infty + 1 = \infty$$

yazıldığı zaman anlatılmak istenen sonsuza 1 eklendiği zaman sonsuza eşit olduğu değildir, durmadan büyüyen bir değişkene 1 eklendiğinde, elde edilecek değişkenin de durmadan büyüyeceğidir.

Otelimize dönecek olursak, 300 kişi oda için geldiğinde aynı şekilde otelin tüm sakinleri 300 oda kaydırılarak yeterince oda boşaltılabilir. Gelecek sefer resepsiyona a adet konuk oda için geldiğinde tek yapmanız gereken her n numaralı oda için o odanın sakinini $n+a$ numaralı odaya geçirmek ve ilk a odaya yeni konukları yerleştirmek. Fakat, sorunlar bununla bitmiyor.

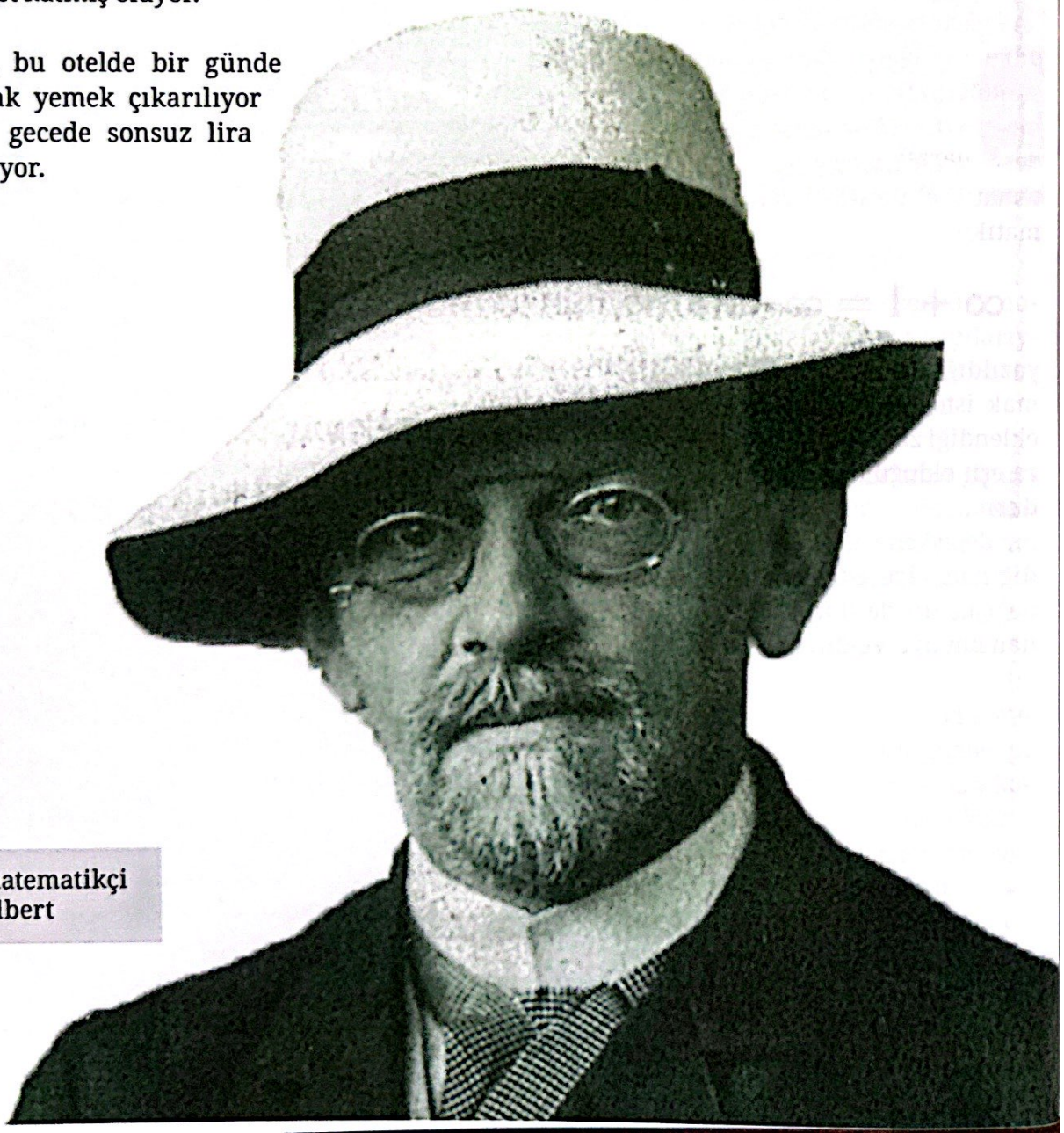
Hilbert'in Oteli olarak da bilinen Sonsuz Otel Paradoksu, 20. yüzyılın en önemli matematikçilerinden olan David Hilbert tarafından 1924 yılında tasarlanmıştır. Hilbert, bu düşünce deneyinde sonsuz kümelerin sonlu kümelerden farklı davranışına dikkat çekmiştir.

Matematik, fizik, felsefe ve hatta ilahiyat dünyasında yeni tartışma ve fikirlere kapı aralayan bu düşünce deneyinin farklı çözümlerine İnternet ve bu konuyla alakalı kitaplardan erişebilirsiniz.

Yarım saat sonra otelin önüne her yolcusu bir sayma sayısı ile numaralandırılmış sonsuz sayıda yolcu taşıyan bir otobüs yanaşıyor. Tüm bu yolculara nasıl oda bulacaksınız?Görevinizin hakkını veriyor ve hemen bir çözüm üretiyorsunuz. Oteldeki her n numaralı oda için odanın sakinini $2n$ numaralı odaya taşıyorsunuz. 1 numaralı odanın sakini 2 numaraya, 2 numaralı odanın sakini 4 numaraya geçiyor ve bu böylece devam ediyor. Böylece tek numaralı odalar boşalıyor. Tek yapmanız gereken yeni konukları tek numaralı odalara yerleştirmek. Her n koltuk numaralı yolcu $2n-1$ numaralı odaya geçiyor ve sorun çözülüyor.

Bir süre sonra otelin önüne her yolcusu bir sayma sayısı ile numaralandırılmış sonsuz sayıda yolcu taşıyan ayrı ayrı üç otobüs yanaşıyor. Bu sefer farklı bir metod izlemeniz gerekiyor. Bir anda aklınıza Öklid'in asal sayıların sonsuz tane olduğunu ispatladığı geliyor. Oteldeki konukları n numaralı odadan 2^n numaralı odaya taşıyor; ilk otobüsteki her n koltuk numaralı yolcuyu 3^n numaralı odaya, ikinci otobüsteki her n koltuk numaralı yolcuyu 5^n numaralı odaya, üçüncü otobüsteki her n koltuk numaralı yolcuyu da 7^n numaralı odaya yerleştiriyorsunuz. Böylece bu sorun da çözülmüş, otel sahibi de sonsuz servetine sonsuz servet katmış oluyor.

Unutmayın, bu otelde bir günde sonsuz tabak yemek çıkarılıyor ve otel bir gecede sonsuz lira para kazanıyor.

Alman matematikçi David Hilbert

Otelde işler tıkır tıkır yürüyor, fakat bir saat sonra bir bakıyorsunuz ki, her yolcusu bir sayma sayısı ile numaralandırılmış sonsuz sayıda yolcu taşıyan sonsuz tane otobüs yanaşıyor. Bu sefer işiniz zor gibi. Fakat siz alelade bir resepsiyon görevlisi değilsiniz, Sonsuz Otel'in resepsiyon görevlisisiniz ve bu tür zorluklar sizin her gün karşılaştığınız şeyler.

Üç otobüs geldiğinde yaptığınız gibi ilk adım olarak otelinizde halihazırda kalmakta olan yolcular ve her otobüs için farklı bir asal sayı belirliyorsunuz. Sonra otelin eski konuklarını onlar için atadığınız asal sayının kuvvetleri olan odalara taşıyorsunuz (Otelin eski konukları için p asal sayısını atamışsanız her n numaralı odanın sakini p^n numaralı odaya taşınıyor.). Ardından yolcuları otobüslerine atamış olduğunuz asal sayının kuvvetleri olan odalara yerleştiriyorsunuz (q asal sayısının atandığı otobüsün n numaralı koltuğunda oturuyorsanız q^n numaralı odaya geçiyorsunuz.).

Bir başka yöntem de (otelde konaklamakta olan konukları 0 numaralı otobüste kabul ederek) m numaralı otobüsün n koltuk numaralı yolcusunu 2^m3^n numaralı odaya yerleştirmektir. Bu yöntem farklı sonsuzluklarla karşılaşıldığında genişletilebilir (Mesela otel deniz kıyısındaysa, sonsuz tane feribot geliyorsa ve her feribotta sonsuz sayıda yolcu taşıyan sonsuz tane otobüs varsa f numaralı feribottaki yolcu $2^m3^n5^f$ numaralı odaya yerleştirilebilir.).

Tabi bu durumlarda ister istemez bazı odalar atlanmış oluyor, 14 ya da 22 numaralı odalar gibi. Peki ya sonsuz sayıda koltuğu olan sonsuz tane otobüsün yolcularını hiç oda atlamadan yerleştirmek istersek? Alttaki tablo işimize yarayacak gibi duruyor:

Görüleceği üzere bir tablo hazırlanıp sayma sayıları diyagonal olarak yerleştirildiğinde her otobüsün her yolcusu için farklı bir doğal sayı elde ediliyor. Odalardaki konukları 0 numaralı otobüste kabul edip yöntemimizi bir formüle dökecek olursak, m numaralı otobüsün n koltuk numaralı yolcusu

$$\frac{(m+n)(m+n-1)}{2}+n$$

numaralı odaya geçtiğinde tüm yolcular hiç boş oda kalmayacak şekilde yerleştirilmiş oluyor.

		Otobüs Numarası						
		0	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**...**
Koltuk Numarası	**1**	1	2	4	7	11	16	
	2	3	5	8	12	17		
	3	6	9	13	18			
	4	10	14	19				
	5	15	20					
	6	21						
	...							

Aynı şekilde hiç boş oda kalmayacak şekilde tüm yolcuları yerleştirmenin bir başka yöntemini de şu tabloyla gösterelim:

Koltuk Numarası	Otobüs Numarası						
	0	1	2	3	4	5	...
1	1	2	4	8	16	32	
2	3	6	12	24	48		
3	5	10	20	40			
4	7	14	28				
5	9	18					
6	11						
...							

Bu tabloda da yine odalardaki konuklar 0 numaralı otobüste kabul edilmek üzere m numaralı otobüsün n koltuk numaralı yolcusu

$$2^m(2n-1)$$

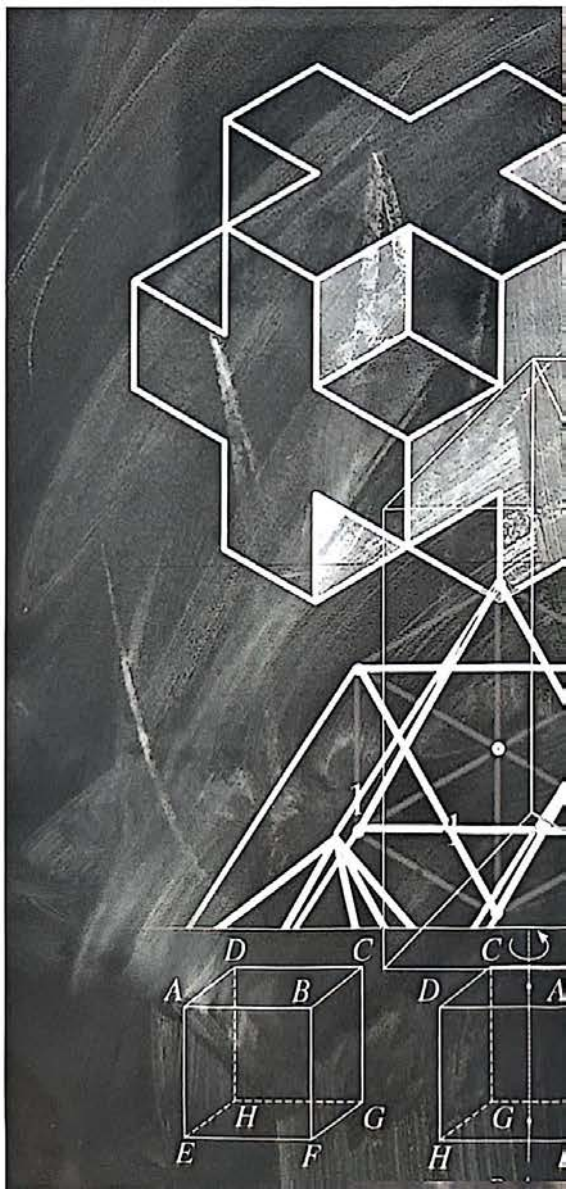
numaralı odaya yerleştirilmiştir ve hiçbir oda boş kalmamıştır.

Hiç boş oda bırakmadan konukları yerleştirmenin bir başka yolu daha var. Odalardaki konukları 0 numaralı otobüste kabul edelim. Yolcunun otobüs ve koltuk numaralarından basamak sayısı küçük olanın başına rakam sayılarını eşitleyecek kadar sıfır yazalım, böylece elimizde rakam sayıları eşit iki adet sayı olacaktır. Bu sayıları

[otobüs numarasının ilk rakamı] [koltuk numarasının ilk rakamı] [otobüs numarasının ikinci rakamı] [koltuk numarasının ikinci rakamı]...

şeklinde birleştirirsek her yolcu için farklı bir oda numarası elde etmiş oluruz. 1289 numaralı otobüsün 76 numaralı yolcusunu ele alalım. Önce 76 sayısının önüne iki adet sıfır yazar, sonra bu sayıları iç içe geçirirsek şu sayıyı elde ederiz:

1	0	2	0	8	7	9	6

Böylece bu yolcu 10 208 796 numaralı odaya yerleşir. Otelin 4553 numaralı odasında halihazırda konaklamakta olan kişi de

0	4	0	5	0	5	0	3

4 050 503 numaralı odaya geçirilir (Oteldeki konukları 0 numaralı otobüste kabul etmiştik.) Sayıları birleştirmeye koltuk numarasıyla da başlanabilir. (Bu durumda son bahsi geçen konuğun oda numarası 40 505 030 olacaktır.) Burada tek dikkat edilmesi gereken husus tüm yolcular için aynı sıralama yöntemini kullanmaktır.

Hangi yöntemi seçeceğiniz size kalmış.

Bir gecede sonsuz tane yolcuya yardımcı olmak dünyanın en zor işi olsa da, bu çabalarınız patronunuzun gözünden kaçmayacaktır. Biraz arkanıza yaslanın ve işi artık sabah vardiyasında çalışanlara bırakın. Bu işin de üstesinden geldiniz, tebrikler! ■

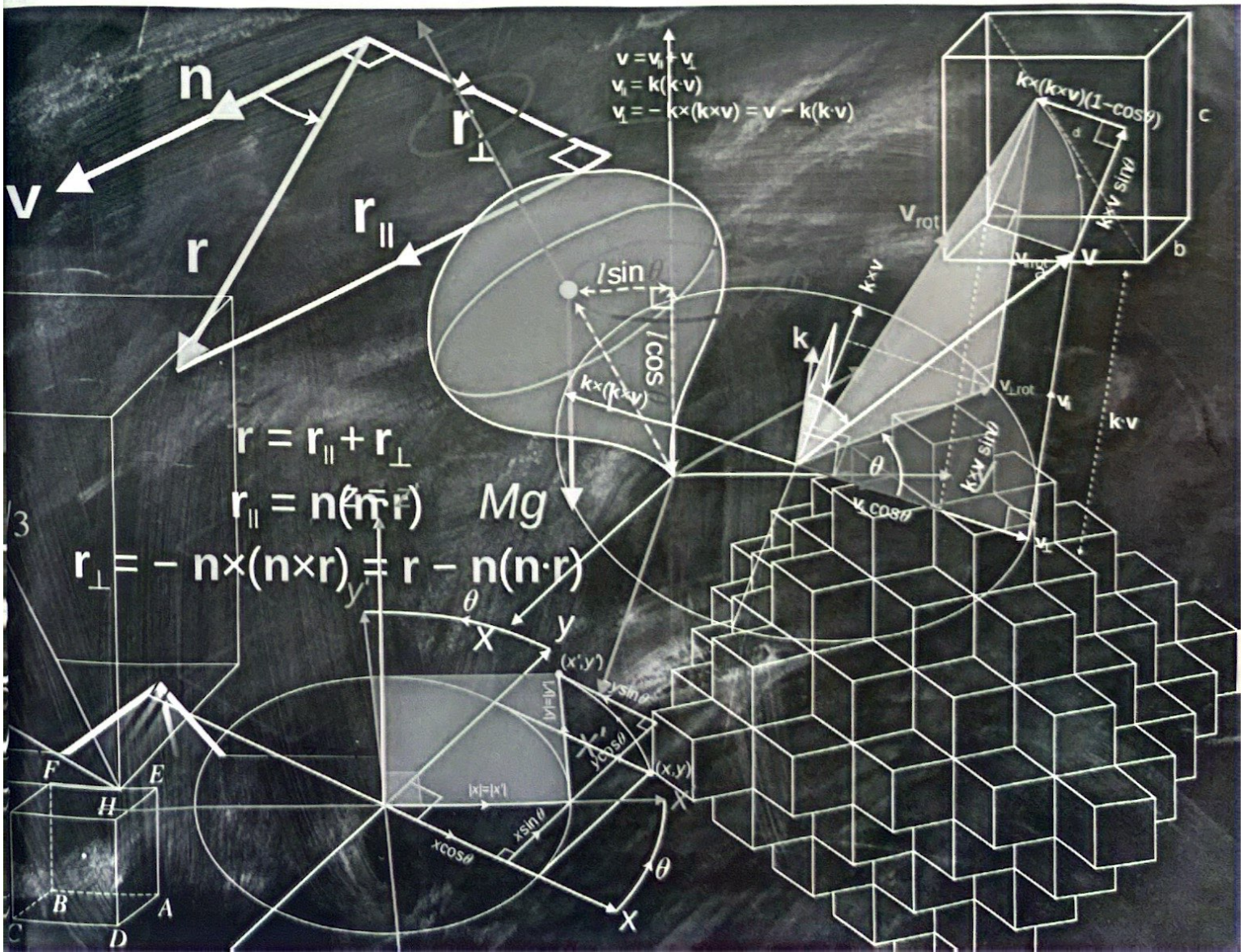
Kaynaklar

www.alinesin.org/popular_math/S_7_matematik_ve_sonsuz.doc

www.alinesin.org/popular_math/E_7_sonsuz_odali_otel.doc

https://en.wikipedia.org/wiki/Hilbert%27s_paradox_of_the_Grand_Hotel

https://ed.ted.com/lessons/the-infinite-hotel-paradox-jeff-dekofsky

Evrenin sonu ile ilgili senaryolar...

Nereye gidiyoruz?

Melike Çevirici

Yüzyıllardır bilimi bu denli geliştiren şey şüphesiz insanoğlunun merakıdır. Süregelen zamanda yapılan keşifler ve icatlar evreni daha anlaşılır kıldı denilebilir. Ama bunun yeterli olmadığını kavramak pek de zor değil. Özellikle cevabı bulunmamış bu denli soru varken.

Mesela evren sonlu mudur, sonsuz mudur? Bu soruya cevap vermek hiç kolay değil, çünkü doğruluğu kesin bir cevaba sahip değiliz. Ama üstünde düşünmeye değer varsayımlar var.

Evrenin sonsuz olduğu fikrini ele alalım. Sonsuzluk denilen kavram bilimsel yasaların çalışmama durumu da düşünüldüğünde pek de bilimsel kanıtları olabilecek bir teori değil gibi duruyor. Kısacası sonsuz evren kuramı test edilebilir öngörülerde bulunmamızı sağlayan değerler içermediği sürece bilimsel bir fikir olarak kabul edilemez. Felsefe, metafizik ve dinsel inançların konusu olabilir ancak bilimin konusu olamaz.

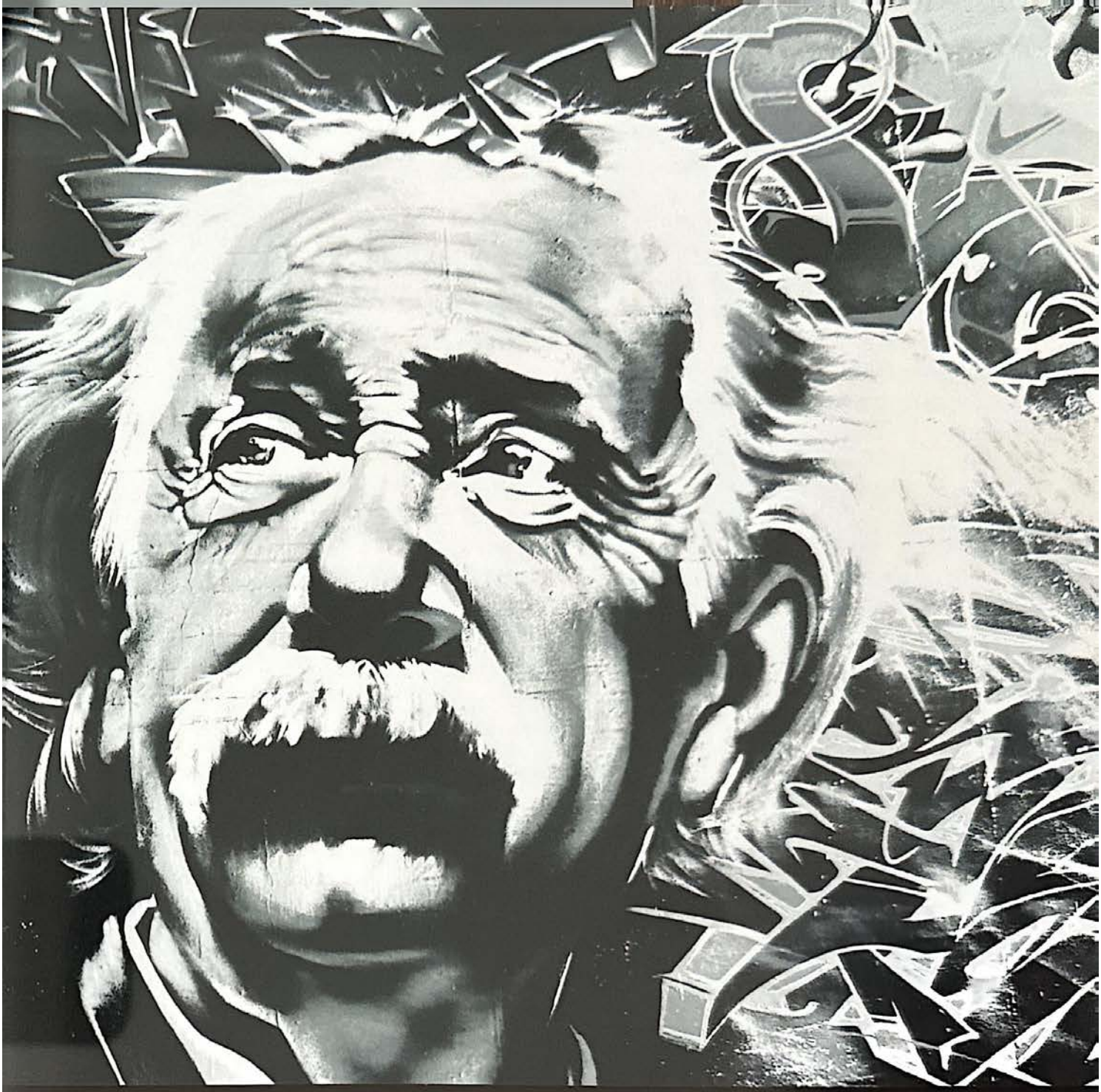
Evrenin sonlu olduğu görüşüyle ilgili temel teorileri inceleyelim.

$$\Delta S_{universe} > 0$$

Termodinamiğin ikinci kuralı. Bu denklem entropideki değişkenin ne olursa olsun sıfırdan büyük olduğunu söyler. Clausius'un mekanik işlemlerde ısının tamamen aktarılmadığı, bir kısmının verimsizliğe neden olduğunu gözlemlemesi bu kuralın dayanaklarını oluşturdu. Entropi sabit değildi ve sürekli artıyordu. Entropinin evrenin her köşesinde var olduğunu düşünürsek bu bize üç şeyi ispatlar. Her şey yaşlanır ve nesneler yaşlanıyorsa bir noktada ölmeleri de kaçınılmazdır. Bu entropi maksimuma eriştiğinde olur, yani evrenin her köşesinde ısı aynı olduğunda. Diğeri ise zamanın yönüdür. Evren belirlenimci olabilir, tüm tarihi şimdiden mevcut olabilir; ama evrim sürekli geçmişten geleceğe gider. Bir de her şey yaşlanıyorsa her şeyin genç olduğu, yani entropinin minimum olduğu bir zamanın bulunması da kaçınılmazdır. Clausius evrenin doğduğunu ispatlamıştır.

Diğer teoriye gelelim. Georges Lemaitre . Big Bang. Büyük Patlama. Fikir sıra dışıydı ve bir anda sonsuz ve statik evren fikrinin neden olduğu tüm sorunları çözmüştü. Büyük patlama termodinamiğin ikinci kuralına da uyuyordu. Newton'ın çekim kanunuyla belirtilen evrenin mevcut yapısını da açıklıyor ve Einstein'ın izafiyet teorisi ile de ters düşmüyordu.

Büyük patlama olduysa o zaman bu patlamanın bir yankısı olması gerektiği düşünüldü. Ancak ne kadar aradılarsa bir şey bulamadılar. Sonunda 1965'te iki Amerikalı bilim insanı New Jersey'deki büyük haberleşme antenlerini kullanarak bir deney yaptı ve buhar düdüğüne benzeyen rahatsız edici bir ses elde ettiler. Tabi ses kelimesi lafın gelişidir. Tespit ettikleri şey bize ulaşan en eski ışıktı, zamanın mikrodalgaya dönüştüğü ışık.

Peki evrenin sonlu olduğunu matematiksel olarak açıklamak mümkün müdür?

$$E = mc^2$$

Einstein'ın ünlü denklemi. Bu denkleme göre enerji kütleye, kütle enerjiye dönüşebilir.

Mekan ilk anda oluşup genişlemeye başladı. Mekan da zamanla ilişkili olduğu için mekanın ortaya çıkışı zamanın da ortaya çıkması demektir, ki o da derhal genişlemeye başlamıştır. O anda süper bir güç doğmuş ve tüm kanunlar oluşmuştur.

O anda ısı inanılmaz derecede yüksekti, on milyarlarca derece. Bu süper güç farklı güçlere ayrılmaya başladı. Önce nükleer reaksiyonlar başlayarak hidrojen ve helyum gibi daha hafif elementleri ve lityum izlerini oluşturdu. Üç dakika içerisinde şu anda mevcut ya da şimdiye kadar mevcut olmuş olan tüm madde ortaya çıktı.

Vücudumuzu oluşturan atomların geçmişi de bu senaryoya dayanıyor. Maddenin neredeyse tümü Büyük Patlama sırasındaki enerjiden oluştu. Bu da vücudumuzdaki tüm atomların pek çok yıldızdan geçtiğini ve bizden önceki organizmaların parçası olduğunu gösterir. O kadar çok atomdan oluşuyoruz ki, her birimizde bizden önce yaşamış en azından bir milyon başka canlıya ait atom olduğu düşünülüyor.

Zaman içerisinde ısı kritik bir noktaya kadar düştü ve süpergüç dört farklı güce ayrıldı. Önce çekim kuvveti geldi, bunu güçlü kuvvetler izledi, sonra elektromanyetizma ve son olarak da zayıf kuvvetler.

İlk yıldızlar 200 milyon yıl sonra parlamaya başladı; gezegen sistemleri, galaksiler ve galaksi grupları doğdu. Gezegenler başta küçüktü; yıldızların etrafında dönen, kendileri de küçük yıldızları andıran parlak cisimlerdi. Bu cisimler tıpkı Dünya'da olduğu gibi gittikçe soğuyup katılaştılar ve bugünkü şekillerini aldılar.

Elbette bu soğumaya bağlı olarak evrenin sonuyla ilgili birçok varsayım ortaya çıktı. En önemlileri Büyük Donma (Big Freeze) ve Büyük Çöküş (Big Crunch).

Evrenin genişleme hızı artıyor ve bunun tek bir nedeni var. Evren Büyük Donma'ya doğru gidiyor. Ama merak etmeyin bu olay en az iki yüz milyar yıl sonra gerçekleşecek. Rakam çok büyük olduğu için pek bir anlam ifade etmediğini biliyorum. Yaşayacak çok zamanımız var.

Aklımızın sınırlarını bu denli zorlamışken yazının sonuna da yaklaşıyoruz. Bir iki cümleyle yazıma son vermek istiyorum. Siz milyonlarca yıldızın tarihine tanıklık eden bir bedensiniz. O bedene haksızlık etmeyin. Merak edin, sorgulayın, düşünün. Siz bu evrende hem her şey hem hiçbir şeysiniz. Merakla kalın. ■

İlk çağlardan günümüze nefes kesen bir yolculuğun tarihçesi:

Imhotep'ten Günümüze Adli Tıbbın Yükseliş Öyküsü

Berna Albayrak

Her ne kadar felsefe gibi öznel tanımlara sahip olsa da aslında kriminoloji; Latince crimen (suçlama) ve Yunanca logia (bilim) kavramlarından oluşan, suçbilim de diyebileceğimiz, bir suçun kimin tarafından ve nasıl işlendiğini ortaya çıkaran bilim dalıdır. Sutherland'a göre kriminoloji, suçu sosyal bir olay gibi ele alan bilgilerin bütünüdür. Adler, Müller ve Laufer'e göreyse kriminoloji, suçun sebeplerini bilimsel bir perspektiften araştırırken aynı zamanda suçun önlenmesine yönelik stratejiler ve politika önerileri ortaya koyan bir bilim dalıdır. Terim olarak kriminoloji ilk kez Fransız doktor Topienard tarafından kullanılmıştır. Kriminoloji sahasında ilk araştırmaları ise Enrico Ferri yapmıştır.

Eskiden beri suça yönelimle ilgili bazı tetikleyici unsurların varlığı biliniyordu. Felsefeciler öfke, kıskançlık, keyif arayışı, cehalet ve sefaleti suç sebebi olarak görüyordu. 19 yy. başlarında ise suç işleyen kişinin ruhsal ve fiziksel özellikleri araştırılmaya başlandı.

Suçbiliminin bilim olmadan öncesine de bir göz atalım isterseniz. Bilim olmadan önceki kriminolojiyi dönemler halinde inceleyelim.

Antik Dönem'de Suç ve Suçlu

MÖ. 2980 ve 2900 yılları arasında yaşadığı tahmin edilen ve "Adli Tıbbın Babası" olarak bilinen Imhotep, adli tıbbın temellerini atan bilim adamıdır. İnsan vücudunda oluşan hasarların, bu hasarlara neden olan kişinin ve kullandığı elverişli silahların belirlenmesinde yöntem haritaları oluşturmuştur. Mağdurun uğradığı şiddet sonucu zararın tespitinde örnek modeller kurgulamıştır. Gebelik ve çocuk düşürmeyi tanımlamış; anne karnındaki çocuğa ve çocuk düşürtmeye yönelik zararları ve suçları sınıflandırmıştır. Böylece, bir suç fiili meydana geldiğinde, mağdurun vücudundaki hasarı tespit ederek suçun ve şüphelilerin belirlenmesinde öncü rol oynamıştır.

Aynı zamanda Antik Mısır'da ve Babil'de bıçak yaraları sınıflandırılmıştı. Kullandığı bıçak türü, uyguladığı tedavi sırasında oluşabilecek yaralanma, hastalığın ilerlemesi ve ölüm gibi sonuçlara göre hekimin cezai sorumluluğu belirleniyordu. Roma'da ise doğum sırasında ölen kadının derhal karnının açılması ve anne karnındaki çocuğun kurtarılması kural olarak kabul edilmişti. Kadının doğum sırasında hangi sebeple öldüğü de yine karnında ve rahminde yapılan analizle ortaya çıkarılıyordu.

Yine bu dönemde yaşayan Hippocrates de yaraların öldürücülük durumlarını incelemişti. Yaranın öldürücülüğüne göre işlenen suç belirleniyordu.

MÖ. 44 yılında Julius Caesar defalarca hançerlenerek suikast sonucu öldürüldüğünde (o ünlü "Sen de mi Brutus?" sorusundan hatırlarsınız) uzman hekim Antistius cesedi muayene ederek Caesar'ın tam 23 kere hançerlendiğini tespit etmiştir. Ancak sol göğüs duvarının birinci ve ikinci kaburga arasına denk gelen yaralama sonucunda ölümün gerçekleştiğini açığa çıkarmıştır.

Adli tıbbın günümüzdeki şeklini alması ise 5. yüzyıldan itibaren süregelen tıbbi uygulamaların 16. yüzyılda yasalaştırılması sonucundadır. Bu yasalardan biri olan Salic Yasası'nda yaralıların yetkili kişilerce muayene edilerek rapor düzenlenmesi; Charlemange Yasaları'nda dövme, yazralama, intihar, ırza geçme gibi olgularda hekim görüşüne başvurulması, Kudüs Kararları'nda ölüm nedeninin belirlenmesinde yaraların konumu ve suç aletlerinin tespitinin esas alınması günümüzdeki adli tıp uygulamalarıyla benzerlik gösterir.

Ortaçağ'da Adli Tıp

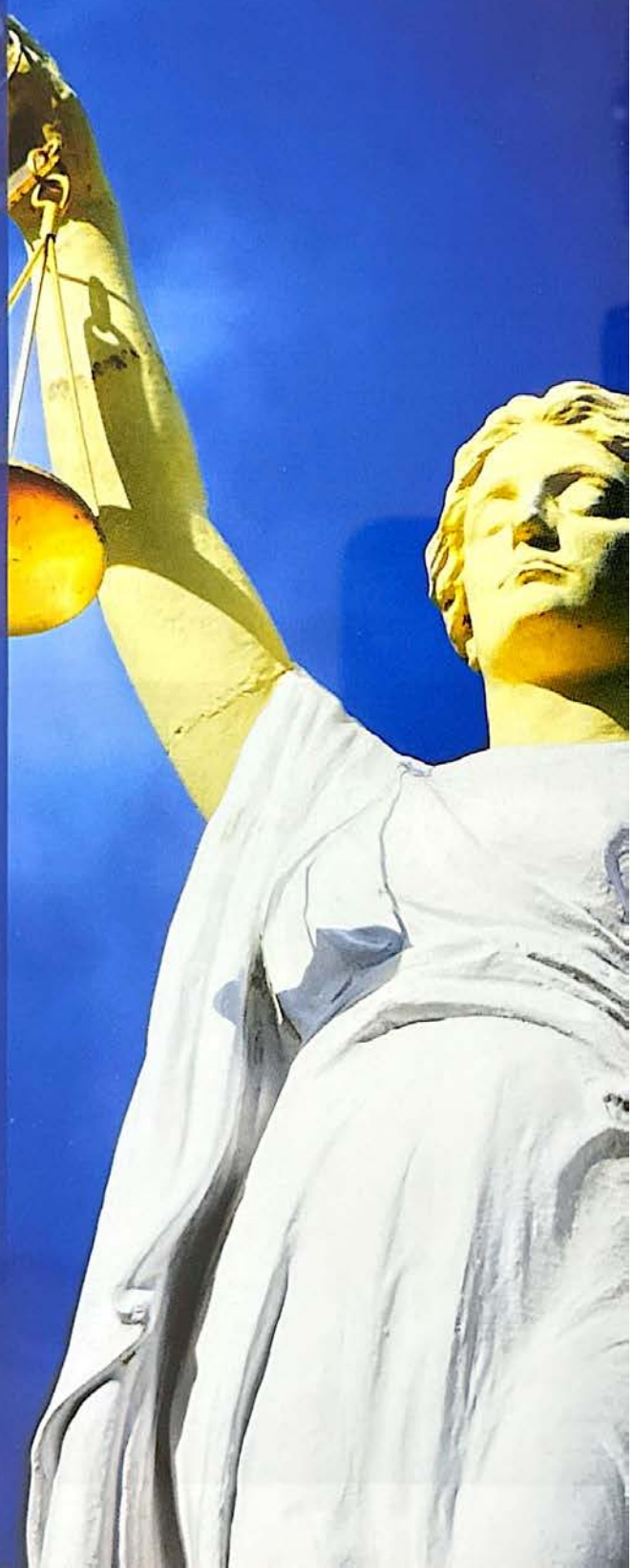
Bu dönemde suçların kaynağı olarak doğaüstü güçler ile cinler, periler, şeytanlar ve benzeri insanüstü varlıklar gösterilmekteydi. Yine bu dönemde Avrupa'da 100 000'in üzerinde insan cadı avları sonucunda mahkemelerde sürüklenmiş ve çoğu öldürülmüştü.

Papa tarafından ilk otopsi yapma yetkisi 1374 yılında Fransa'da Montpellier Üniversitesi'ne verildi. Bundan önce İngiltere'de şüpheli ölüm olaylarını araştıran memurlara "coroner" denirdi ve adli tabiplerle neredeyse aynı işi yaparlardı. 11. yüzyılda adli tabip kavramı Fransa ve İtalya'da "Adli Tabip Uzmanlığı" kurumunun resmen kabulüyle hayata geçmiş oldu. Bir adli tabibin ilk resmi otopsisi, 1302 yılında Bartolomea de Variagiana tarafından Bologna'da zehirlenme sonucu hayatını kaybetmiş bir ceset üzerinde uygulanmıştı. 1663 yılında ise Almanya'da Leipzig Üniversitesi'nde bebeğin canlı doğup doğmadığının tespitine ilişkin hidrostatik deneyler yapıldı. 17. yüzyılın sonlarına doğru üniversitelerde adli tıp kürsüleri kurulmaya başladı. 18. yüzyılda ise mikroskobi, radyoloji ve son olarak da toksikoloji adli tıbbın alt dalları olarak uygulanmaya başladı.

Modern Adli Tıp – Adli Kimyanın Yükselişi

Kimya bilimindeki gelişmelere paralel olarak gelişen adli kimya ise adli bilim içinde 19. yüzyılın sonlarından itibaren yer almaya başlamış, ancak İkinci Dünya Savaşı sonrasına kadar yeterince etkin olamamıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra aletli analiz tekniklerindeki patlama denebilecek gelişmeler ile adli kimya da çok hızlı gelişmiş ve adli bilimde büyük gelişmelere yol açarak bu bilimin en önemli dalı olmuştur.

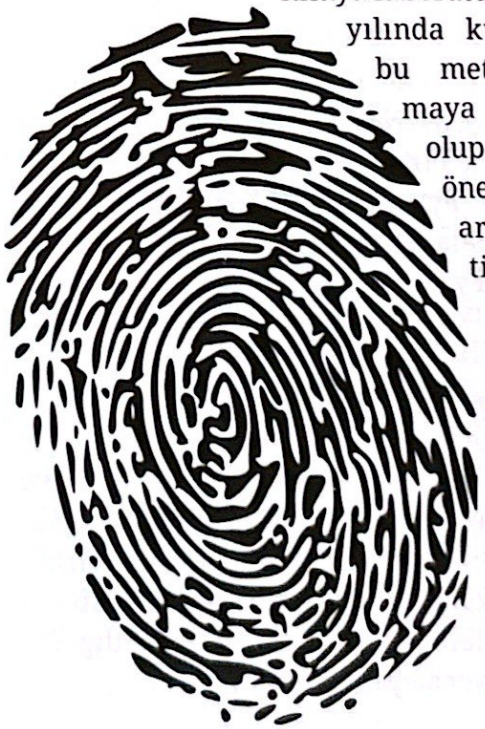
Adli kimyada genellikle kimyasal yapıyı aydınlatmaya yönelik analiz ve inceleme teknikleri kullanılır. Bu inceleme teknikleri arasında Gaz Kromatografi-Kütle Spektroskopisi, Gaz Kromatografi, Atomik Absorpsiyon Spektroskopisi, X-Işını Analizörlü Taramalı Elektron Mikroskop gibi oldukça hassas ölçümlerin yapıldığı analiz teknikleri yer almaktadır.

Parmak İzlerinin Belirlenmesi

Parmak izi yüzyıllardır kullanılan bir kimlik belirleme tekniğidir. Tek yumurta ikizleri de dahil olmak üzere her insanın parmak izinin farklı oluşu ve yıllarca değişmemesi dolayısı ile faillerin tespitinde bu teknik yaygın olarak kullanılmaktadır. Olay yeri incelemenin vazgeçilmez kanıtları parmak izi ve kan izleridir. Cinayet mahallinde polisler bazı kimyasallar kullanarak kan izlerini bulmaya çalışırlar. Olay yerindeki eser miktardaki ve hatta temizlenmiş kan izlerini bulan kimyasal, "Luminol" denilen ve kan ile tepkimeye girdiğinde mavi-yeşil renkli ışık saçan bir amin türevidir.

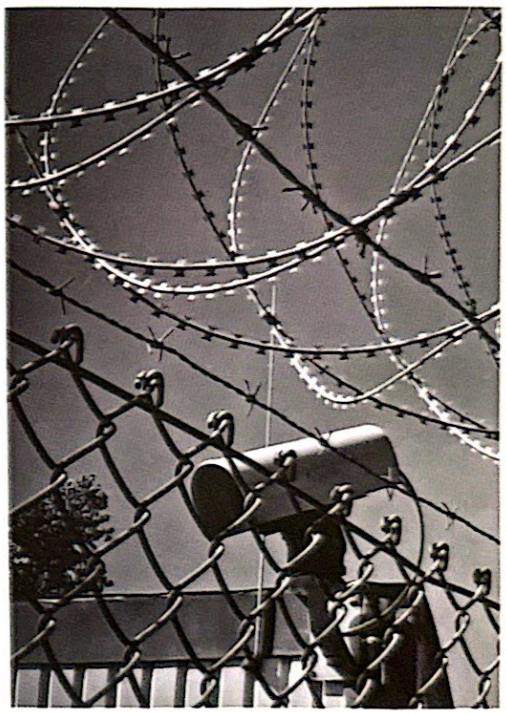
Luminol ile kan izinin belirlenmesi kimyasal olarak şu şekildedir: Luminol maddesi, hidrojen peroksit ile birlikte kan olduğu tahmin edilen bölgeye sıkılır. Kan kalıntılarındaki gözle görülmeyen demir iyonları mavi-yeşil ışık saçarak kanın varlığını ispat etmektedir. Silah kullanılarak işlenen suçlarda birkaç şüpheli olduğunda veya suçlunun olay esnasında yakalanması durumunda delil olarak kullanmak amacıyla kişilerden Hand Svabs (El Svabı, silah ateşlendiğinde arta kalan barutun kişinin vücuduna nasıl saçıldığından yola çıkılarak silahı kimin ateşlediğinin belirlenmesinde kullanılan bir tekniktir.) alınmaktadır. Ülkemizde ilk kimya laboratuvarının 1979 yılında kurulması ile bu metot kullanılmaya başlanmış olup mahkemede önemli deliller arasına girmiştir.

Ölüm Katılığı (Rigor Mortis)

Kasılmış kasın ATP yetersizliği sonucu gevşeyememesidir. Çünkü ölümden sonra birkaç saat içinde mevcut ATP tükenmektedir. Bu durumda kalsiyum iyonları sarkoplazmik retikulumdan dışarıya sızmakta ve geriye pompalanıp gevşemenin olması için gerekli ATP olmadığından kaslar kasılı olarak kalmaktadır.

Yaklaşık oda sıcaklığındaki bir insanda ölümden 3-4 saat sonra görülmeye başlar, 12 saat sonra doruk noktasına ulaşır ve 20 saat sonra ortadan kalkar. Bundan dolayı rigor mortis, adli tıpta yaklaşık ölüm saatini saptamak için kullanılmaktadır.

Sonuç olarak suçluların kendisini sürekli olarak geliştirdikleri günümüzde suçla mücadele yöntemlerinin de sürekli yeniliklere açık olması gerekmektedir. Bertillon'un Antropometrisi ile başlayan bu süreç, bugün birçok bilim dalının bir araya gelmesiyle farklı bir boyut kazanmıştır. Artık tıp doktorları, biyologlar, odontologlar, entomologlar, toksikologlar, kimyacılar, bilgisayar programcıları, fizikçiler ve hatta meteoroloji uzmanları gibi çok farklı dallarda çalışan kişiler suçların çözümlenmesi, suçluların yakalanması ve masumların serbest kalması için omuz omuza çalışmakta ve adalete hizmet etmektedir. ■

Aile Portresi

Aslı Çaylak

Merhaba AFL ailesi;

Size "Aile Portresi" adlı bir uygulamadan bahsedeceğim yazıma hoşgeldiniz.

Peki "Aile Portresi" ne midir? Çocuklara resim çizdirerek onların iç dünyası, çevresi, ailesi ile ilgili bilgi edinmek ve bundan yola çıkarak tespit edilen sorunlarla ilgili çözüm yolları aramayı amaçlayan bir uygulamadır.

Çocuk resmi ile ilgili bilinen ilk çalışmalar 1800'lü yılların sonlarına doğru başlamıştır. Birçok değişik ülkede kendiliğinden çizilmiş olan çocuk resimlerini o dönemde biriktirme ve sınıflandırma çalışmaları yapılmıştır. Yani o dönemlerde çocuk resminin çocuğun duygu ve düşüncelerinin bir penceresi olarak görüldüğü söylenebilir. Ve aynı zamanda çocuk resmin üzerine araştırmalar yapılmış, resimler çizginin sosyo-kültürel yapısına göre de sınıflandırılmıştır.

Bu yaklaşımlardan birisi olan gelişimsel yaklaşım, "Oyun Olarak Çizim" adıyla da bilinir. Çocuklar çizimi bir oyun türü olarak görürler ve yalnız oldukları zaman oyuncaklarına ve eşyalarına gösterdikleri ilgiyi çizime de gösterirler. Gelişimsel yaklaşım, oyunu açıklamaya çalışan kuramları kullanarak çocuğun neden çizdiği sorusuna cevap vermeye çalışmıştır.

Bir diğer yaklaşım olan pozitif yaklaşım çocuğun bilinç altında yatan istek ve korkuların resimde, bastırılmış duygularla anlatılabileceğini söyler.

Bunlardan farklı olarak sanatsal yaklaşım, çocuğun resimden aldığı zevki; motor ve görsel olarak ikiye ayırır. Motor zevk, çocuğun karalama yaparken aldığı zevk iken; görsel zevk, çizim veya karalamanın sonucunu incelerken aldığı zevktir.

Sembolik yaklaşım ise çocuğun bazı çizimlerin de objenin kendisini değil sembolik yansımasını resmettiğini düşünür. Çocukların çizimleri realist olmaktan çok simgeseldir. Bir resmi oluşturan işaretlerin, dilde semboller olarak yorumlandığı üzerine durulmuştur.

Aile portresi, öğrencinin ailesiyle geçirdiği zamanın en az 1 saatini nitelikli zamana dönüştürmek ve var olan sorunların tespit edilerek çözülmesini sağlamak için kullanılır.

Örneğin anne ve babanın aşırı otoritesi, koruyucu yaklaşımı; çocuğu güvensizliğe itebilmekte bu da çocuğun sınıftaki davranışlarını değiştirebilmektedir. Burada aile portremiz devreye girmektedir. Aile portresindeki öncelikli amaç çocuğun ifade edemediği bu duygularını ve sorunlarını tespit ederek bunlarla ilgili çözüm yolları aramaktır.

Resim değerlendirmesi için ilk başta öğrenciye çizdirilen aile portresini ilgili sınıf öğretmeni inceler (üçüncü sınıftan itibaren alınmalıdır). En son olarak anne-baba, sınıf öğretmeni ve psikolojik danışman ile birlikte son değerlendirme yapılır.

Aile portresinde; öğrencinin çizim sırası, kişilerin uzuvları, eşya ve binalar, aile bireylerinin nereye ve hangi renkle çizildiği, bireylerin büyüklük küçüklük orantıları, kağıdın nasıl kullanıldığı ve çizimin yaşa göre uyumu dikkate alınmaktadır.

Araştırma, ailenin mevcut durumunu tespitten çok öğrencinin gözüyle bakabilmeyi amaçlamıştır.

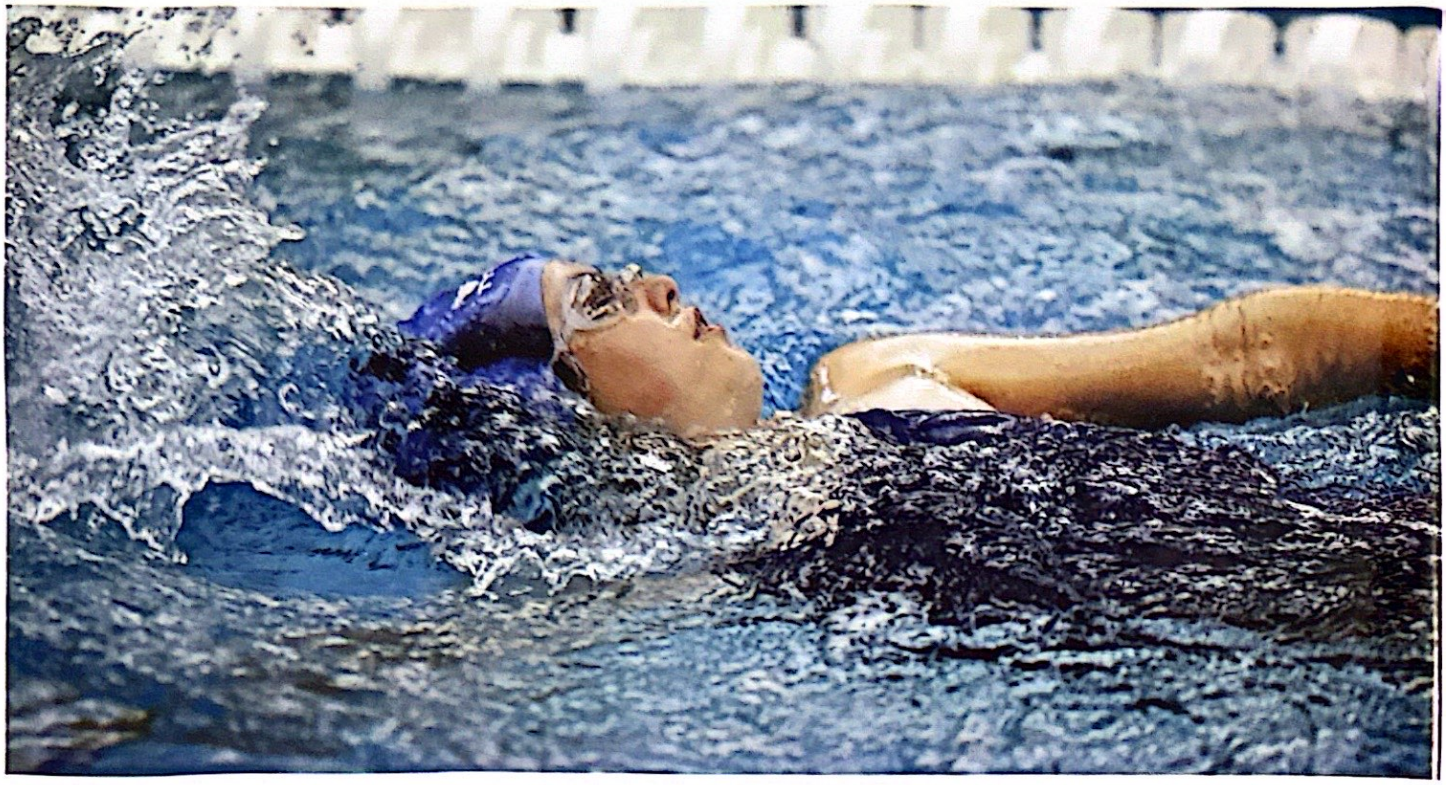
Ailesi ile iç dünyasında sorun yaşayan çocuklar; kiminle sorun yaşadığını, neler hissettiklerini gösterecek kadar net diyebileceğimiz çizimler yapabiliyorlar.

Öğrenciler kiminle sorun yaşadığını kendisinden uzak çizerek ifade ederek veya ailede kendini değersiz hissettiğinde kendi resmini yapmayarak, sorun yaşadığı kişileri çizmeyerek tepkisini ortaya koyarlar.

2002 yılında çizilmiş bir resme bakıldığında "annem", "babam" ifadeleri yerine "anne", "baba" ifadeleri dikkat çekmiştir. Araştırmanın derinliklerine inildiğinde velinin öğrenciyi evlatlık edindiği ortaya çıkmıştır. Öğrenci psikolojik destek aldığında ise bu durumdan haberdar olduğu için ailesini tam olarak benimseyemediği anlaşılmıştır. Bu nedenle diğer aile bireylerinin de psikolojik destek alınması istenmiştir.

Benzer bir uygulamayı ailemin yaş olarak uygun bir üyesine uyguladığımda ise değerlendiren kişinin aynı aileden bir birey olduğunu göz önünde bulundurarak değerlendirdim. Ailesine karşı bakış açısı hakkında fikir sahibi olmakla birlikte gördüğüm bazı sıkıntıları ebeveynlerimizle konuşup onları bu konuda bilgilendirdim. Bu konularda daha çok dikkat edeceklerini söylediler.

Sonuç olarak; seçili okulda uygulanan 'Aile Portesi' sayesinde birçok öğrencinin ailesi hakkında ne düşündüğü yorumlanmış, eğer psikolojik uzmanlar resim hakkında bir sorun görürlerse öğrencinin velisi ile görüşülmüş, sorunlar uzman tavsiyeleriyle çözümlendirilmeye çalışılmış, çoğu ise çözümlendirilmiştir. Kanımca bu uygulamanın ülke genelinde yaygınlaştırılmasının öğrenci psikolojisi dahil birçok konuda yarar sağlayacağını düşünmekteyim. ■

Bolt ve Phelps, Farkları Ne?

Damla Koldaş
Ecenaz Öykü Çağlar

Geçtiğimiz yıllara bakarsak kısa mesafe koşuları, boks, maraton, uzun atlama, Amerikan futbolu ve basketbol alanlarında başarısı yüksek olan sporcuların çoğunluğu siyahi sporcularken yüzme, su topu, ağırlık kaldırma, golf ve tenis dallarında yüksek başarı yakalayanlar beyaz sporcular olmuştur. İstisnalar olmakla birlikte yüksek oranda gözlenen bu durum, bilim insanlarının da dikkatini çekmiş ve araştırma konuları olmuştur.

ABD'li bir gazeteciye göre Afrika kökenli sporcuların bacaklarının daha uzun ve akciğerlerinin geniş olması atletizm, kısa mesafe koşu ve uzun mesafe koşu alanlarında bu sporcuları bir adım daha öne taşımaktadır. Ayrıca kasların daha çok enerji harcadığı sporlarda kreatin kinaz enerjinin hızla yenilenmesini sağlayan önemli bir enzimdir. Bu enzim aktivitesinin siyahi sporcularda daha fazla olduğu ortaya konmuştur.

ABD'li gazetecinin tezinde hatalar olduğunu söyleyen bilim insanları spor dallarında bazı toplumların bazı genler sayesinde diğer toplumlardan daha yetenekli sayılabileceğini söylemiştir. Tabi ki bu söylemle, onların bu konudaki en yetenekli insanlar olduğu çıkarımına varamayız.

Sadece ırk değil kan grupları, laktoz toleransları, diğer kalıtımsal etmenler, toplumsal koşullar sporcuların başarılarında çok önemli etmenlerdir.

Duke Üniversitesi'nin yaptığı araştırmaya göre Afrika kökenli sporcuların göbek deliği beyaz sporculara göre daha yukarda. Yani ağırlık merkezleri daha yukarıda. Bu durum atletler koşarken yere düşme hızlarını artırıyor ve rakiplerine göre daha avantajlı oluyorlar.

Beyaz sporcuların ise gövdeleri Afrikalılardan ortalama 3 cm uzun. Bu yüzden beyazlar yüzme alanında 1,5'lik hız avantajına sahip. Asyalıların ise gövdesi uzun olsa da boyları kısa olduğu için hız avantajından faydalanamıyorlar.

Bir başka görüşe göre ise siyahi insanların kalçalarının daha küçük, omuzlarının daha geniş, yağ oranının az ve kas sayılarının fazla olması onları boks gibi alanlarda başarıya götürüyor. Yüzmedeki dezavantajları kas ve kemiklerinin özgül ağırlığının beyaz insanlara göre daha fazla olmasından kaynaklanıyor.

Tarihte ilk olimpiyat madalyası kazanan siyahi yüzücü 1976 Montreal Olimpiyatlarından serbestte bronz madalya alan Enith Brigitha'dır. Anthony Nesty 1988'deki Güney Kore Seul Olimpiyatlarında ilk kez altın madalyayı kazanan siyahi yüzücü olmuştur. Dünya'nın en yavaş yüzücüsü unvanını alan Eric Moussambani ise 2000 yılındaki Avustralya Sydney olimpiyatlarında, 100 mt serbestte 1.52.72 saniye ile en yakın rakibinden 50 saniye daha kötü bir derece yaparak büyük bir üne sahip olmuştur.

Genetik faktörler gibi sosyolojik nedenler de insanların hangi spora yöneleceğini belirliyor. Siyahilerden ve yüzmeden konu açılmışken şöyle bir örnek verebiliriz. Afrika'da geçim sıkıntılıyken insanların havuzla uğraşmak istememeleri haklı bir sebep. Bu da onları daha az maliyetli olan futbol, koşu, basketbol gibi alanlara itmiştir. En yavaş yüzücü unvanlı Eric Moussambani bile olimpiyata hazırlanırken zor bulduğu bir otelin 20 m'lik havuzunu kullanmak zorunda kalmıştır.

Yani başarılı olmak için genetik faktörler, maddi imkanlar ve de çok çalışmak gereklidir. İmkanınız varken spora da ilgi göstermeniz dileğimizdir. Sağlıklı ve sporlu günler dileriz. ■

Küresel Isınma

Egemen Yorulmaz

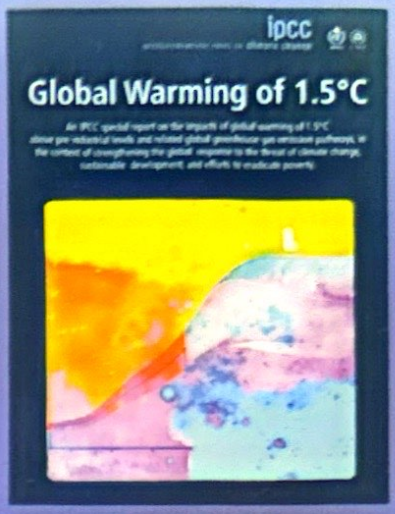

Küresel ısınmayı en açık şekilde "Atmosfere salınan gazların neden olduğu düşünülen sera etkisinin sonucunda, Dünya üzerinde yıl boyunca kara, deniz ve havada ölçülen ortalama sıcaklıklarda görülen artıştır." diye tanımlamak mümkündür.

Eğer bir kurbağayı çok sıcak bir suyun içine atarsanız kendini kurtarmak için doğal olarak oradan sıçrayıp kaçar .Ama onu soğuk bir suyun içine koyup yavaş yavaş suyu ısıtırsanız o bu değişimi fark edemeden ölmeye mahkum kalır. Ve işte dünyamız da aynı bu şekilde yavaş yavaş ısınıyor.

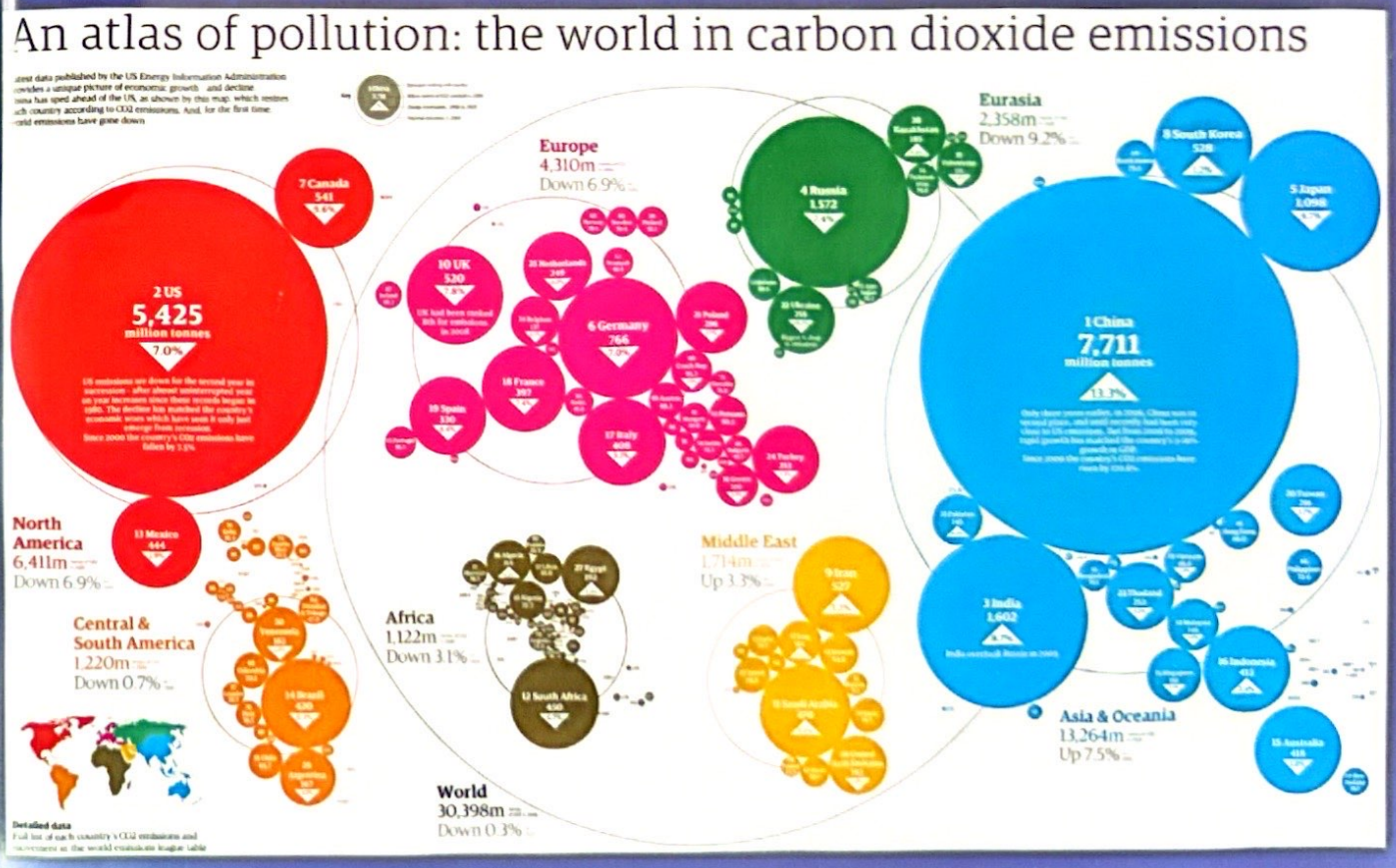
Araştırmalara göre 1880 yılından bu yana en sıcak yıl 2016 yılıdır. Şaşırtıcı olan bir başka nokta ise en sıcak 2. yılın 2015 , en sıcak 3. Yılın ise 2017 senesi olmasıdır. İnsanlar her zaman bardağı taşıran son damlayı bekler değil mi?

Sera etksinin günden güne arttığı dünyamızda karbondioksit salınımındaki oransal artış da günbegün kendini gösteriyor. Doğanın her şeye rağmen kendini eski haline döndürme çabasına karşın insanoğlu yaptığı yanlıştan ders almamaya , kendi kişisel menfaatlerini her şeyin üstünde tutmaya devam ederse hırsının onu yok etmesine tanık olacak. Küresel ısınmanın önemini bir an önce kavramamız gerekiyor, her şey için çok geç olmadan.

Hükümetler Arası İklim Değişikliği Panelinin yayınladığı *"Global Warming of 1.5°C"* raporunun ön yüzü

Dünya karbondioksit emisyon atlası

Geçtiğimiz yüzyılda dünyanın ortalama sıcaklığı sadece 1 derece yükseldi. Ama bunun 0.5 °C lik kısmı son 30 yılda gerçekleşti. Ve bu gidişle 2030 yılına kadar her geçen yıl yeni bir en sıcak yıl rekoru kırılacak ve ortalama sıcaklık 0.5 °C daha yükselecek.

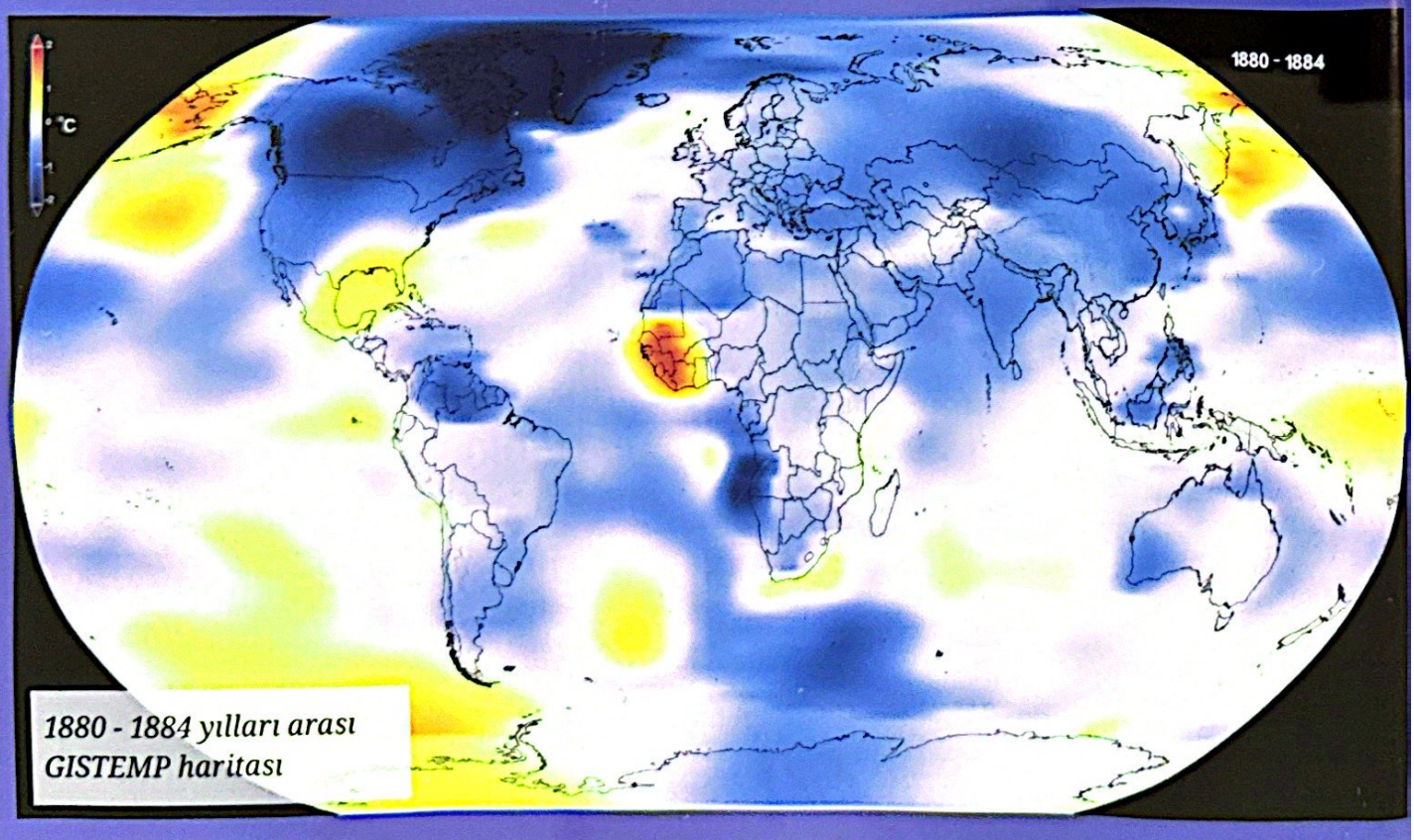
Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli 7 Ekim 2018'de "Global Warming of 1.5°C" raporunu yayınladı. 40 ülkeden 133 yazarın katkısıyla 6000'den fazla bilimsel araştırma incelenerek hazırlanan bu rapor 1000 bilim insanı tarafından da teyit edildi.

Şu an ne yaparsak yapalım dünyanın sıcaklığı 2030 yılında 1.5 °C artmış olacak. Ve bu çok önemli bir eşik çizgisi. Üstelik birçoğumuz bunu göreceğiz. Daha önce hiç görülmeyen kasırgaları da ani su baskınlarını da öldürücü sıcak dalgalarını da yaşayacağız. Artık buralardan dönüş yok. Maalesef atmosferdeki karbondioksiti geri almanın yolunu bulana kadar bu ısınmayı sadece durdurabiliriz, geri alamayız. İşte "Global Warming of 1.5°C" raporunda da bahsedildiği gibi bu noktadan geri dönülemez ama bu noktada sabit tutulabilir.Fakat bunu yapabilmek için önümüzdeki 12 yıl boyunca atmosfere saldığımız sera etkisi yaratan gazları 2010 yılındaki seviyenin yarısına düşürmemiz ve 2050'ye kadar da sıfıra indirmemiz gerekiyor. O zaman belki 1.5°C'de sabitleyebiliriz.

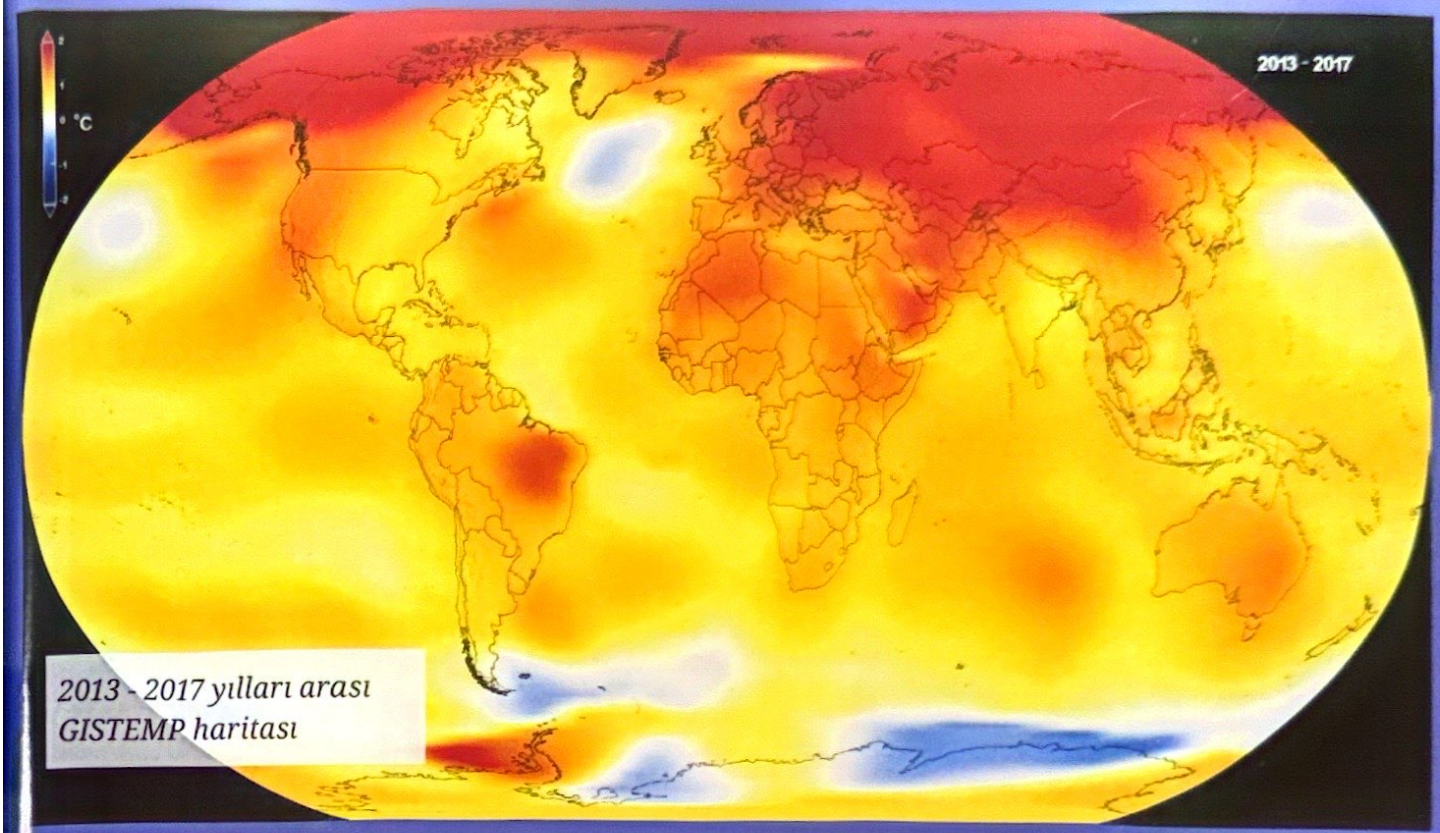
Eğer gerekli önlemler alınmazsa içinde bulunduğumuz yüzyılın sonuna varamadan ortalama sıcaklık artışı 3°C'yi de geçecek. Buzullar eriyecek, zaten yükselmekte olan deniz seviyesi daha da yükselecek, pek çok kent sular altında kalacak ve artık bizler de evsiz kalan kutup ayılarının değil de evsiz kalan yüzbinlerce insanın görsellerini paylaşacağız. Ya da bunu bile yapamayacağız çünkü o insanlardan biri olacağız.

"Aman bana ne?" diyorsunuz değil mi ? Benim derdim bana yeter. Kısmen haklısınız. Bu konuda devletler düzeyinde politik adımlar atılması gerekiyor. Özellikle de dünyayı en çok kirleten ABD ve Çin gibi büyük kalabalık nüfuslu ülkelerin bir şeyler yapması gerekiyor, oysa onlar bir şeyler yapmak yerine işi daha güç hale sokuyorlar. Bu durumda bizlerin bireyler olarak inisiyatif alması gerekiyor.

Çok basitmiş gibi görünebilir ama mesela evinizdeki 60 Watt olan klasik ampuller günde 8 saat yakılırsa yılda 152.42 kg karbondioksit açığa çıkarıyor. Bunun yerine led ampul kullanırsanız 22.23 kg seviyesine iniyor. Günde 8 saat değil de 4 saat kullanırsanız 11.11 kg oluyor. Tek bir ampulü ve onun kullanım şeklini değiştirdiğinizde bile 15 kata varan tasarruf elde edebilmek mümkün. Fosil yakıtların kullanımını azaltarak, toplu taşıma araçlarını tercih ederek, imkan varsa elektrikli araba kullanarak bu daha da azaltılabilir.

1880 - 1884 yılları arası GISTEMP haritası

2013 - 2017 yılları arası GISTEMP haritası

Ortada bir sorun yokmuşcasına gündelik hayatımıza devam etmeyi daha ne kadar sağlamayı sürdüreceğimizi bilmiyorum ama bazı geri dönülmez noktalar vardır. Her ne kadar bana bir şey olmaz düşüncesiyle kendinizi avutmaya çalışsanız da bize bir şey olacağı gün bu gidişle çok da uzakta değildir. Hayıflanma ve pişmanlık duygularını beraber yaşayacağınız o günün gelmemesi dileğiyle. ■

Cumhuriyet'in Fark Yaratan Atılımı:

Harf Devrimi

Emre Gezer *AFL 2010 Mezunu Cumhuriyet Savcısı

Türkler tarih boyunca yaşadıkları coğrafyaya, etkilendikleri inanç ve kültürlere bağlı olarak farklı dönemlerde farklı alfabeler kullanmışlardı. Tarihî süreç içerisinde Göktürk, Mani, Soğut, Uygur, Brahmi, Tibet, Süryani-Estrangelo, İbrani, Grek, Arap, Latin, Kiril ve Ermeni (Kıpçak metinleri) alfabelerini kullanmış olmakla birlikte en geniş ölçüde kullanmış oldukları yazı sistemleri Göktürk, Uygur, Arap, Latin ve Kiril'di.[1] Türk kültürü henüz 1730'lu yıllarda İbrahim Müteferrika'nın yabancılara Türkçe öğretmek için hazırlayıp bastırdığı bir gramer kitabının sonuna eklenmiş konuşma örneklerinde Latin harfleriyle tanışmıştı. Bu tanışmanın tarihin akışını değiştirmiş en önemli medeniyet aracı olan matbaanın ülkeye girişiyle olması, elbette ki tesadüf değildi. 19. yüzyılın ortalarından beri, Türklerde Latin alfabesi kullanma eğiliminin olduğu bilinmekteydi.[2] Bu bağlamda yazının ıslahına dair ilk somut teklif ve çalışmalar Kafkasya, İdil-Ural ve Osmanlı aydınları tarafından,1850-1880 yılları arasında gerçekleşmişti.[3]

National Geographic bakışıyla Harf Devrimi

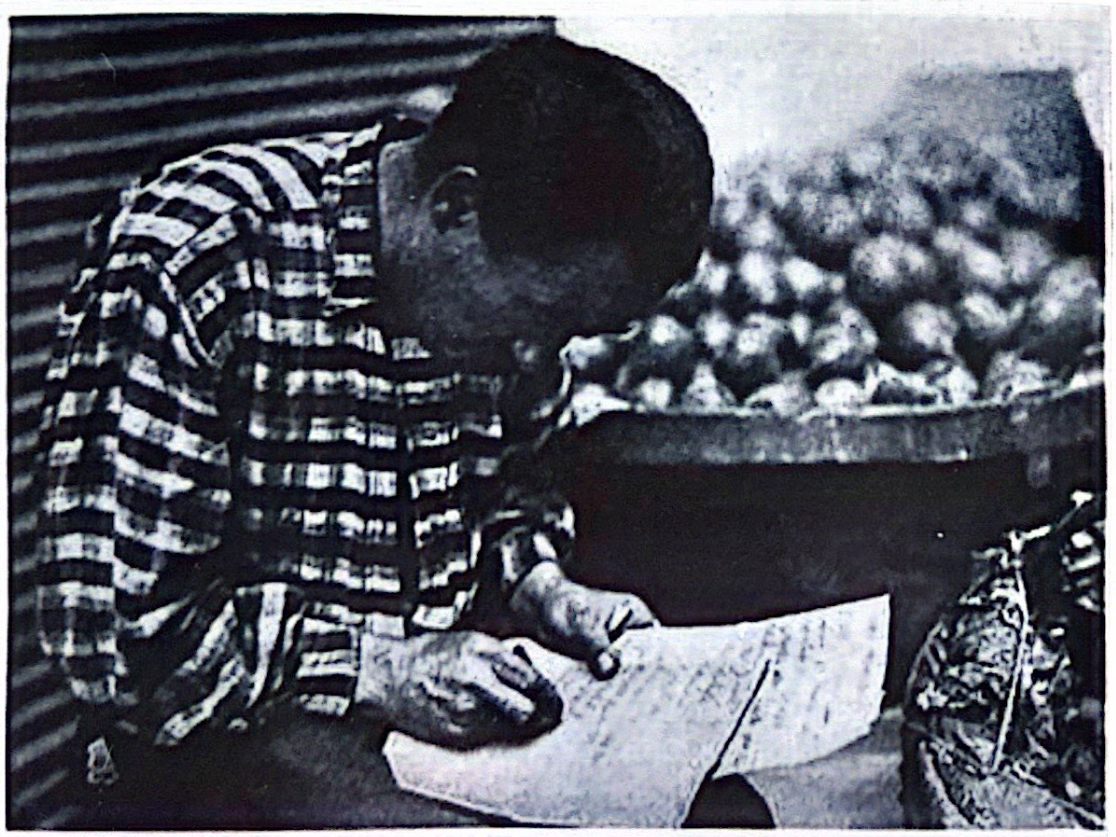
Türklerin Arap alfabesini kullanmalarının henüz başları sayılabilecek bir dönemde, Osmanlı Devleti'nin de kurulduğu yüzyılda yaşayan Yunus Emre'nin bir dörtlüğü ile Arap alfabesi kullanılarak aradan geçen yaklaşık altı yüzyılın ardından Cenab Şahabeddin'in 1895 tarihli bir dörtlüğü karşılaştırıldığında, yazıda yenilik arayışlarının altında yatan nedenler aslında daha sağlıklı değerlendirilebilirdi:

Kişi kendi kalbin evin düzemez.
Hakkın takdirini kullar bozamaz.
Tarikat ummandır, dalıp yüzemez,
Aşkın deryasını boylamayınca.

Ol cûy-ı hoş-revâna düşer aks-i ahterân;
Ol cûy-ı girye-rîze iner zulmet-i leyâl;
Bir gün zılâl-bahş olur eşcâr-ı pür zılâl;
Ferdâsı berg-i mürde döker mevsîm-i hazân.

İşte bu tarihi altyapıyla ilerleyen alfabe tartışmaları, beraberinde imlâ uyuşmazlıklarını da getirmiş; özellikle Edebiyat-ı Cedide döneminde neredeyse bütün Türkçe kelimelerin yazılışı tartışılır hâle gelmişti. Bu yıllarda Türkçe sözcüklerin yazımında klasik imlânın korunmasını isteyenler ile mümkün olduğunca ünlü harflerin gösterilmesini savunanlar "Türk" kelimesinin yazımında dahi anlaşamamışlardı. Harbiye Nazırı Enver Paşa, bu sorunun çözümü için ilk somut adımı atmış ve 12 Mart 1914-10 Ağustos 1914 tarihleri arasında Harbiye Nezareti bünyesinde alfabenin düzenlenen yeni halini uygulamaya koymuştu. Enver Paşa'nın yaptığı ıslahatın temeli, diğer harflerle birleşme durumuna göre başta, ortada ve sonda farklı şekiller alan Osmanlıca harflerin, birleştirilmeden aslî halleriyle, ayrı ayrı yazılması esasına dayanmaktaydı. Bu yeni alfabe oluşturulurken Osmanlıca'daki mevcut 32 harf korunmuş, eski harflerle yazılma imkânı bulunmayan Türkçedeki 8 ünlü ise mevcut harflerin üzerine küçük işaretler konulmak suretiyle gösterilerek toplam 40 harften

National Geographic bakışıyla Harf Devrimi

INFORMAL CLASSES AND SELF-INSTRUCTION ARE TO BE SEEN EVERYWHERE

This man is only a seller of green groceries, yet he is toiling away on the New Turkish script and numerals. Turkey is one vast schoolroom, but the formal schools did not open last autumn until several weeks later than usual, because new texts in the Latin characters were not ready.

Gazi Mustafa Kemal, yeni Türk harflerini tanıtıyor.

oluşan yeni bir alfabe oluşturulmuştu.[4] Resmî olarak "Ordu Elifbası" adı verilen, "Enver Paşa yazısı" olarak da bilinen ve yeterli hazırlık çalışmaları yapılmadan uygulamaya konulan bu alfabe, 1. Dünya Savaşı'nın başlama aşamasında uygulamadan kaldırıldı.

Henüz 1919'da, kurtuluş mücadelesini başlatırken ileride yapacağı devrimleri maddeler halinde Mazhar Müfit Bey'e bir kâğıda yazdırıp bu kâğıdı saklamasını isteyen Mustafa Kemal Paşa'nın 5.hedef maddesi, Latin harflerinin kabulüydü. Onu Enver Paşa'dan ayıran en önemli özelliklerinden biri ise, olaylara karşı akılcı ve gerçekçi yaklaşımıydı. Hiçbir hamlesini yeterli hazırlığı yapmadan ve zamanı gelmeden uygulamaya koymadı. 12 Eylül 1922'de gazeteci Cahit Hüseyin Bey'in kendisine yönelttiği "Niçin Latin yazısını almıyoruz?" sorusunu "Daha zamanı gelmemiştir." şeklinde cevapladı. Zamanı geldiğinde gösterdiği kararlılığı ise Falih Rıfkı Bey'in şu anısı ortaya koyuyordu:

"Atatürk bana sordu:

-Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz?

-Bir on beş yıllık uzun, bir de beş yıllık kısa mühletli iki teklif var, dedim. Teklif sahiplerine göre ilk devirleri iki yazıyı bir arada öğretilecektir. Gazeteler yarım sütundan başlayarak yavaş yavaş yeni yazılı kısmı artıracaklardır. Daireler ve yüksek mektepler için de tedrici bazı usuller düşünülmüştür.

Yüzüme baktı:

-Bu ya üç ayda olur, ya hiç olmaz, dedi.

Hayli radikal bir inkılâpçı iken ben bile yüzüne bakakalmıştım:

-Çocuğum, dedi, gazetelerde yarım sütun eski yazı kaldığı zaman dahi herkes bu eski yazılı parçayı okuyacaktır. Arada bir harp, bir iç buhran, bir terslik oldu mu, bizim yazı da Enver'in yazısına döner. Hemen terk olunuverir."[5]

1928 yılına geldiğinde, yazı konusundaki fikirler üç ana tutumda birleşmişti. Bunlardan ilki, asırlar boyunca bütün bir kültürel birikimini Arap harfleriyle ifade edip kayıt altına almış bir milletin, alfabe değişikliğine gitmesi durumunda bu müktesebatını yitireceği yönündeki tutumdu. Buna göre geçmiş ile olan irtibatı koparmamak, kültürel sürekliliği temin etmek ve daha da önemlisi "İslam birliği"ni bozmamak için Arap alfabesini kullanmaya devam edilmeliydi.

İkinci tutuma göre memleketi asırlardan beridir perişan etmiş olan, halkı cahil bırakıp katı bir taassuba iten ve diğer medeni devletlerin erişmiş oldukları refah düzeyinden geri kalmamıza sebep olan şey; öğrenilmesi, okunması çok zor olan ve daha da önemlisi Türk'e ait olmayan, onun kimliğini, düşünce ve his dünyasını yansıtmaktan bir hayli uzak mahiyetteki Arap alfabesiydi. Bu nedenle siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik ve daha pek çok alanda ilerlemeyi mümkün kılmak için Arap alfabesi terk edilerek Latin alfabesine geçilmeliydi.

Diğer iki tutuma göre daha zayıf bir surette karşımıza çıkan üçüncü tutuma göre ise Türklerin kullanmış oldukları Arap kökenli alfabe, kullanışlı olmamakla birlikte bu yazıyı yetkinleştirerek medeni bir yazı haline getirmek mümkündü. Bunun için Türkçe'nin fonetiğine uymayan, fazlalık oluşturan Arap harflerini atıp Türkçe'nin yapısına uygun olan sesleri tespit etmek, ona göre bir harf sistemi kurmak ve harflerin şekillerini basitleştirmek suretiyle alfabe probleminin üstesinden gelinebilirdi. Böylece geçmişle olan kültürel bağ da koparılmamış olacaktı.

Bu üç farklı tutum değerlendirildiğinde, Tanzimat'tan başlayarak Cumhuriyet dönemine gelinceye kadar -özellikle de Cumhuriyetin ilk yıllarında- aydın kesimin gelenekçi bir tavır içinde olup Latin harflerine geçme hususuna karşı olduğunu, dolayısıyla çoğunluğun alfabe değişikliği yapmak istemediğini; daha az orana sahip devrimci grubu oluşturan aydın kesimin ise alfabe değişikliğinin elzem olduğuna inandığını göstermekteydi. Meseleye daha ılımlı yaklaşan

Elmacık Köyü Millet Mektebi (1929)

ve topyekûn bir değişiklik yerine alfabenin tadil ve ıslah edilmesi gerektiğini savunan reformistlerin sayısı ise oldukça azdı.[6]

Bu bilimsel tartışmaların yaşandığı ortamda Tahsin Ömer, Osmanlıca alfabeye getirdiği eleştirileri "İlmi ve Tarihi Esaslara Nazaran Harflerimiz Latin Harflerinin Aynıdır" adlı risalesinde şöyle açıklamıştı:

"En önemli gerekçelerden biri –belki de en önemlisi– Arap harflerinin sessiz harfler itibarıyla Arapçan'ın bütün kelimelerini yazmak için yeterli ise de gerektiği kadar sesli harfe sahip olmaması dolayısıyla Türkçe'yi yazmak ve doğru bir biçimde okumak için uygun olmayışıdır. Mesela: Latinlerin "a" ve "e" seslilerine karşılık Arap alfabesinde yalnızca elif (ا) harfi bulunmaktadır: Âdem (آدم) ve emîn (امين) kelimelerinde olduğu gibi.

-Kelime ortasında ve sonunda "e" sesine ihtiyaç duyulduğunda ise tıpkı Finike ve İbranilerde olduğu gibi "he" (ه) harfi kullanılmaktadır: Mekke (مكّه) ve sene (سنه) kelimelerinde olduğu gibi.

-Arapça'da "o" ve "u"dan başka ötreli harf olmadığından bu harflere karşılık vav (و) harfi kullanılmaktadır ve vav harfi kelime başında elif ve vav ile (او) kelime içinde ise yalnızca vav ile gösterilmektedir: ölü (اولى), mektûb (مكتوب) kelimelerinde olduğu gibi.

-Kesreler için de durum farklı değildir. Kelime başındaki "i" sesi için bazen elif (ا) bazen de elif ve ye (ای) kullanılmaktadır: ifhâm (افهام), îmân (ايمان).

- Kelime sonlarında ve ortalarındaki "i" sesini göstermek için sadece "ye" (ى) harfi kullanılmaktadır: medenî (مدنى), aklî (عقلى), naklî (نقلى).

Sessiz harflere gelindiğinde ise "be, cim, ha, hı, dal, zel, re, ze, sin, şın, sad, dad, tı, zı, ayın, gayın, fe, kaf, kef, lam, mim, nun, vav, he"den ibaret olan sessizler Arap lisanı için çoğunlukla yeterli olmakla birlikte; pek çok kelimede sesli harfler ihmal edilerek (gösterilmeden) yazıldığı için bir kelimenin doğru okunabilmesi mümkün olamamakta ve yazının mantıki bir esasa dayanmamasından ötürü de Arapça bir ibareyi doğru okuyabilmek için Arap ve Türk çocukları birkaç sene daima gramer, cümle bilgisi ve Arapça dilbilgisi kurallarını öğrenmeye mecbur olmaktadırlar."

Tahsin Ömer, aynı şekilde vav ve elif harflerinin pek çok kelimede farklı okunuşlar sergilemesinden ötürü karışıklığa sebebiyet verdiğini belirtmekte, ayrıca sessiz harflerin bizim hançeremize uymadığını örneklerle izah edip şöyle demektedir: "Yazının kolay okunup yazılması okuryazar sayısının artmasını temin eder, hâlbuki bizim eksik ve okunması zor olan yazımız yüzünden okuma yazma bilenlerin sayısı o kadar sınırlıdır ki yazarlarımızın bir eseri en çok satıldığı zaman üç bin nüshayı geçmemektedir. Gazetelerin durumu da öyledir, yanı başımızdaki Bulgar komşularımızın Sofya'da yayımladıkları Mîr gazetesi günlük yetmiş bin; Romenlerin Bükreş'te yayımladıkları Universul gazetesi günlük iki yüz bin nüsha basmaktadır. Bizim ise en sürümlü gazetemiz günde 12.000 adet basılmaktadır. Bizim yazımızın noksanlığı yüzünden Anadolu ve Rumeli'deki Türk çocukları mektebe gitmek istemiyorlar, bir ibareyi doğru dürüst okuyabilmek için en azından bir iki yıl vakit ve pek çok para harcadıkları hâlde bir gazeteyi doğru dürüst okumayı başaramıyorlar.".[7]

Türkiye Cumhuriyeti kısmen yukarıda da değinildiği gibi, Arap alfabesinin Türkçe'nin fonetiğine uygun olmaması, matbuattaki zorluklar, Arap alfabesiyle okuma-yazmanın güçlüğü ve 1926 yılında Bakü'de toplanan Türkoloji Kongresi'nde alınan tüm Türkler için Latin alfabesine geçme kararından dolayı Latin alfabesine geçmeyi hedefledi. Türk devletleriyle kültürel bağların koparılmaması düşüncesi de Atatürk'ün Latin alfabesine geçmesinde etkili olmuştu.[8] Bu kapsamda 24 Mayısta ilk yasama faaliyeti olarak Türkiye'nin diğer Müslüman ülkelerle birlikte kullanmış olduğu Arap rakamları yerine uluslararası rakamları kullanmasını öngören yasa çıkarıldı.[9] 26 Haziranda da kullanılan harflerin Latinceleştirilmesi için Dil Encümeni adında bir ilim kurulu oluşturuldu. 28 Haziranda ise Millet Mektepleri hakkında İcra Vekilleri Heyeti Kararı yayımlandı.[10] Kurul Atatürk'ün başkanlığında çalıştı ve 6 Ağustosta alfabeye son şeklini verdi. Encümen adına Elifba Raporu ve Gramer hakkında rapor hazırlanarak yeni harflere ilişkin teknik hazırlıklar tamamlandı.[11] Dil Encümeni'nin hazırlamış olduğu rapora göre, yeni alfabenin tam anlamıyla yaygınlaştırılması için yaklaşık on yıllık bir süre öngörülmüşken bu Yasa'yla aşamalı olarak bir buçuk yıllık bir geçiş süreci öngörüldü.[12] Bu Yasa'dan sonra, 1 Ocak 1929'da Millet Mektepleri açıldı; Haziran 1929'dan sonra da ülkede Arap alfabesinin kullanılması tamamen yasaklandı.[13]

Halk yeni harfleri öğrenirken

16-45 yaş aralığındaki tüm Türk vatandaşlarının Millet Mekteplerinde yeni alfabeyle okuma yazma öğrenmesi hedeflenmişti; 45 yaş üzerindeki vatandaşlar ise dilerse kurslara katılacaktı. Eski harfleri bilenler için 2 aylık, bilmeyenler için de 4 aylık eğitim öngörüldü. Yeni harfler için marşlar yazıldı, en ücra köylere kadar eğitmenler gönderildi; dedeler, nineler, memurlar, köylüler aynı sıralarda eğitim seferberliğine katıldı. 1928 Ekimi'yle 1929 Nisan'ı arasında 800.000 kişi yeni harflerle okur-yazar oldu. 1929 yılı içinde Millet Mektepleri'nden 199.544'ü kadın olmak üzere toplam 597.010 kişi mezuniyet belgesi aldı; bu sayı hizmet süresinin sonu 1936'ya gelindiğinde 2.546.051'e ulaştı.[14]

Başlangıç noktasından değerlendirildiğinde; Atatürk'ün Harf Devrimini yaptığı dönemde okuma-yazma oranı %5-10 civarında olup bu oran köylerde %1'e kadar düşmekteydi. 1923-1924 öğretim yılında yaklaşık 12 milyon olan nüfusun %90'ı köylerde yaşamaktaydı. %90'dan fazlasında okul ve öğretmen bulunmayan köylerin neredeyse tamamına yakını okuma-yazma bilmiyordu. Yukarıda değinilen Millet Mektepleri'nin açılması ve Harf Devrimi sayesinde, nüfusun okur-yazarlık oranı yedi yıl sonra, 1935 yılında %20'ye yükseldi.[15] Harf Devriminin başlattığı bu atılım, ilerleyen yıllarda Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun neredeyse tamamını okur-yazar hale getirdi. Atatürk Devrimlerinin arasında belki de yaşamımıza en çok etki eden devrim olarak bugün de geleceğimizi aydınlatmaya devam ediyor.

Cumhuriyet'in Projesi: Köy Enstitüleri, Cumhuriyet'in Kuruluş Senedi: Lozan Antlaşması, Cumhuriyet'in Fabrikası: Nazilli-Sümerbank, Cumhuriyet'in Teorisi: Türk Tarih Tezi, Cumhuriyet'in Bilim Dalı: Antropoloji ve Cumhuriyet'in Fark Yaratan Atılımı: Harf Devrimi'nden sonra, bir dahaki sayımızda, bana anlatırken bile heyecan veren Cumhuriyet'in başka bir kazanımında buluşmak üzere, aydınlık günler dileğiyle!

Kaynaklar

1 User, Hatice Şirin, Başlangıcından Günümüze Türk Yazı Sistemleri, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul, 2015, s. 24-25.

2 Çalık, Ramazan ve Baltaoğlu, Ali Galip, "Alman Kaynaklarında Türk Harf İnkılâbı ve Yankıları", Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, Sayı: 27-28, 2001, ss. 263-283. s. 266.

3 User, Hatice Şirin, Başlangıcından Günümüze Türk Yazı Sistemleri, Bilge Kültür Sanat Yay., İstanbul, 2015, s. 98.

4 Karakuş, Sadık Emre, "Enver Paşa'nın Alfabe ve Yazı Denemesi: Ordu Elifbası", Tarih Okulu Dergisi, Yıl: 11, Sayı: XXXVI, ss. 443-484, s. 446-447.

5 Atay, Falih Rıfkı, Çankaya, Pozitif Yayınları, İstanbul, Kasım 2012, s. 509.

6 İpek, Abdulmuttalip, "Türk Harf Devrimi Öncesi Bir Alfabe Önerisi: İlmi ve Tarihi Esaslara Nazaran Harflerimiz Latin Harflerinin Aynıdır Adlı Eser", Selçuk Üni. Edb. Fak. Dergisi, 2017, C. 37, ss. 19-44, s. 21-22.

7 Abdulmuttalip İpek, "Türk Harf Devrimi Öncesi Bir Alfabe Önerisi: İlmi ve Tarihi Esaslara Nazaran Harflerimiz Latin Harflerinin Aynıdır Adlı Eser", Selçuk Üni. Edb. Fak. Dergisi, C. 37, 2017, ss. 19-44, s. 24-25.

8 Şimşir, Bilal, Türk Yazı Devrimi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1992, s. 96.

9 Lewis, Bernard, Modern Türkiye'nin Doğuşu, (Çeviren) Metin Kıratlı, Atatürk Kültür, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1983, s. 276.

10 Taneri, Aydın, "Atatürk ve Harf İnkılâbı", (Editör) Doğan Atılgan, Atatürk ve Türk Dili ve Edebiyatı, Türk Eğitimi ve Türk Kültürü Konusunda Seçme Yazılar, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 2006, ss. 17-30. s. 25.

11 Doğaner, Yasemin, "Elifba'dan Alfabeye: Yeni Türk Harfleri", Modern Türklük Araştırmaları Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 4, 2005, ss. 27-44. s. 34.

12 Sadoğlu, Hüseyin, Türkiye'de Ulusçuluk ve Dil Politikaları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2003, s. 227.

13 Tunca, Elif Asude, "Türk Harf Devriminin Halka Tanıtımı Çalışmaları", Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 2, Sayı: 2, 2006, ss. 111-122, s. 115.

14 Kayserilioğlu, "Millet Mektepleri ve Okuma-Yazma seferberliği-Dede ve Torun Aynı Sıralarda Oturdu", NTV Tarih Dergisi, Sayı: 21, Ekim 2010, s. 31.

15 Giogertti, Filiz Meşeci ve Batır, Betül, "İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı Döneminde Eğitim Politikaları", Yakın Dönem Türkiye Araştırmaları, Sayı: 13, 2008, ss. 27-56, s. 28.

Sanat Köşesi

Aybüke Askan

Rönesans ve Modernizm'in İncileri...

Beşaret

Hristiyanlık'ın önemli konularından biri olan Beşaret, Hz. İsa'nın doğumunun Hz. Meryem'e müjdelenmesini anlatır. Olay dindar bir Yahudi genç kız olan Meryem'in Tevrat okurken karşısında Cebrail'i görmesi ve müjdeli haberi alması üzerine kuruludur. Cebrail, Tanrı tarafından gönderildiğini ve Kurtarıcı Mesih olacak İsa'nın bir bakire olan Meryem tarafından doğurulacağını ona bildirir.

Eserde Cebrail'in havadan süzülerek yere, Meryem'in yanına indiği an görülmektedir. Renkli geniş kanatlara sahip ve cinsiyetsiz görünen Cebrail'in uçuşan tülden pelerini hem eserdeki ilahi havanın pekiştirilmesini sağlar hem de henüz yere inivermiş olduğunu seyirciye gösterir. Cebrail'in elinde Meryem'in bekareti ve saflığının bir simgesi olan beyaz zambak dalı görünür. Beşaret eserlerinin tipik simgesi olan beyaz zambağın yanı sıra Meryem'in önünde açılmış duran kitap (Tevrat) da hikayeyi açıklayıcı simgelerdendir.

Rönesans'ın en tipik özelliklerinden olan başarılı perspektif kullanımı, ressamın seyirciye kademeli olarak sunduğu derinlik görünümü ile verilir. Odanın zeminindeki kırmızı karolar resmin içine doğru gittikçe daralarak seyirciye odanın derinliğini kavratırken odanın dışına çıkan balkon bir kademe daha ileriye derinlik sağlar. Dışarıda görünen manzaradaki nehir eserde çok daha geniş bir perspektif ve derinlik algısı oluşmasına yardımcı olur.

Geri planda görülen tek ağaç, Adem ve Havva'nın işlediği İlk Günah'a (Original Sin) bir göndermedir. İsa, ilk insanların işlediği bu günahı bertaraf etmek için doğacak ve çarmıhta gerilerek kurban edilecektir. Dolayısıyla iki hikaye eserde bu ağaç sayesinde birleştirilmiş olur.

Konum: Uffizi Galerisi, Floransa

Tarih:1489-1890

Dönem: Rönesans

Akım: Erken Rönesans (Early Renaissance)

Öpücük

Günümüzün en büyük modern resim ikonlarından biri olan Öpücük, Gustav Klimt'in Altın Dönemi (The Golden Period) olarak adlandırılan eserlerinde altın yaprakları kullandığı döneme ait en çarpıcı eseridir.

Sade bir kompozisyondan oluşan eserin büyük kısmını birbirine sarılmış çift kaplar. Sarı renkli uzun giysiler içinde görülen adam ve kadın bu sarılma pozu içinde tek vücut olmuştur. Üzerlerinde yine sarı renkli battaniye çifti kavrar ve onların bütünlüğünü pekiştirir. Çiftin sarılması sıradan bir kucaklaşma gibi değil, son derece duygusal içerikli bir birleşmedir.Kadına göre koyu renk bir ten ve saç renginde resmedilmiş geniş cüsseli erkek kadının yüzünü elleriyle kavramış onu arzu ile öpmektedir.Beyaz tenli ve kızıl saçlı kadın ise erkeğin kollarında öpücüğün etkisi ile gözlerini kapamış,kendinden geçmiş,teslim olmuş bir duruş sergiler.Bir yandan bir elini erkeğin boynuna dolarken diğeri ile de zarifçe erkeğin elini kavramaktadır.

Eserdeki çift yıllar boyu hep gerçek kişiliklerle eşleştirilmeye çalışılmıştır. Çoğu zaman resimdeki erkeğin Gustav Klimt'in kendisi kadının ise onun hayatının aşkı ve hayat yoldaşı olarak adlandırılabilecek Emilie Flöge olduğu düşünülür.

Klimt'in her eserinde gözlemlenen Art Nouveau akımının getirdiği incelikli ve ayrıntılı süsleme tekniği bu eserde de göze çarpar.Erkek kafasında asma yapraklardan bir taç taşırken kadının saçları çiçeklerle süslüdür.Desenli giysiler erkekte daha maskülen bir görünümde siyah ve beyaz köşeli formlarla bezenmiştir. Çiftten yayılan aşk sanki üzerlerinden yere dökülen altın iplerle toprağa karışmakta ve rengarenk çiçeklere can vermektedir.

Konum: Beldevere Galerisi, Viyana

Tarih: 1907-1908

Dönem: Modernizm

Akım: Art Nouveau

özel final akademi fen ve anadolu lisesi

AÇILIYOR

Şarkılarla Coğrafya

İde Melis Yılmaz
Zeynep Meral Erkan

Hepimiz coğrafya konularında biraz da olsa zorlanmışızdır. Aslında coğrafyayı şarkılarda , türkülerde arasak hem coğrafya çalışıp hem de eğleniyor olmaz mıydık? Bu sayımızda sizlere özellikle 9. sınıf arkadaşlara bunu gerçekten yapabileceğimizi göstermek istedik.

Örneğin; Yüksek Sadakat grubu...Bu grubu illaki duymuşsunuzdur. Bu grubun Aşk Durdukça adlı şarkısında geçen

Dünya döner tek bir yana
Doğsun diye gün bir daha

bu dizelerde gece ve gündüzün birbirini takip etmesinin Dünya'nın günlük hareketine bağlı olduğ gerçeğinden ilham alınmış gibi gözüküyor. Çömez arkadaşlarımıza duyurulur:

Gece ve gündüzün birbirini takip etmesinin günlük harekete bağlı olduğunu unutmamak için bu şarkıyı dinlemek iyi bir çözüm olabilir.

Aslında "Şarkılar ve Coğrafya"yı sadece müfredatla bağdaştırmamak lazım. Coğrafya bilmek ve bilmemek... Şarkılar arasındaki farkı daha rahat anlayabilirsiniz. Şarkıları coğrafya bilerek dinlediğinizde önceden bazı anlamları kaçırdığınızı fark edebilirsiniz. Mesela Yeni Türkü grubunun Aşk Yeniden adlı şarkısındaki şu iki dize

Aşk yeniden
Akdeniz'in tuzu gibi

Akdeniz'in tuzluluk oranının %33 olduğunu ve Türkiye'yi çevreleyen en tuzlu deniz olduğunu bilirseniz şarkıdan daha derin bir anlam çıkarabilirsiniz.

Veya severek dinlediğimiz Teoman örneği. Söz sanatlarından kişileştirme denince hemen aklımıza gelen

İstanbul bugün yorgun üzgün ve yaşlanmış
Biraz kilo almış ağlamış yine
Rimelleri akıyor

dizeleri olur. Yine aynı şarkının ilk kısmındaki

Mevsim rüzgarları ne zaman eserse
O zaman hatırlarım
Çocukluk rüyalarım

dizelerini dinlerken mevsim rüzgarlarının yılın bir yarısında belirli bir yönden öteki yarısında tam tersi yönden esen bir rüzgar olduğunu bildiğimizde şarkının isminin ve sözlerinin ne kadar uyumlu olduğunu anlarız (Şarkılarla coğrafya diyorduk sanki araya edebiyatın nasıl girdiğini biz de anlayamadık.).

Bu sefer de MFÖ' den birkaç dizeyi inceleyelim. Şarkımızın adı Sakın Gelme. Dizelerimiz:

Sakın gelme hazır değilim
Deliyim kaç gündür
Lodosum tuttu
Poyrazım soğuk

Lodos ve poyrazın sert rüzgarlar olduğunu bildiğimizde bizce gerçekten hazır olmadığını anlıyoruz söz yazarının.

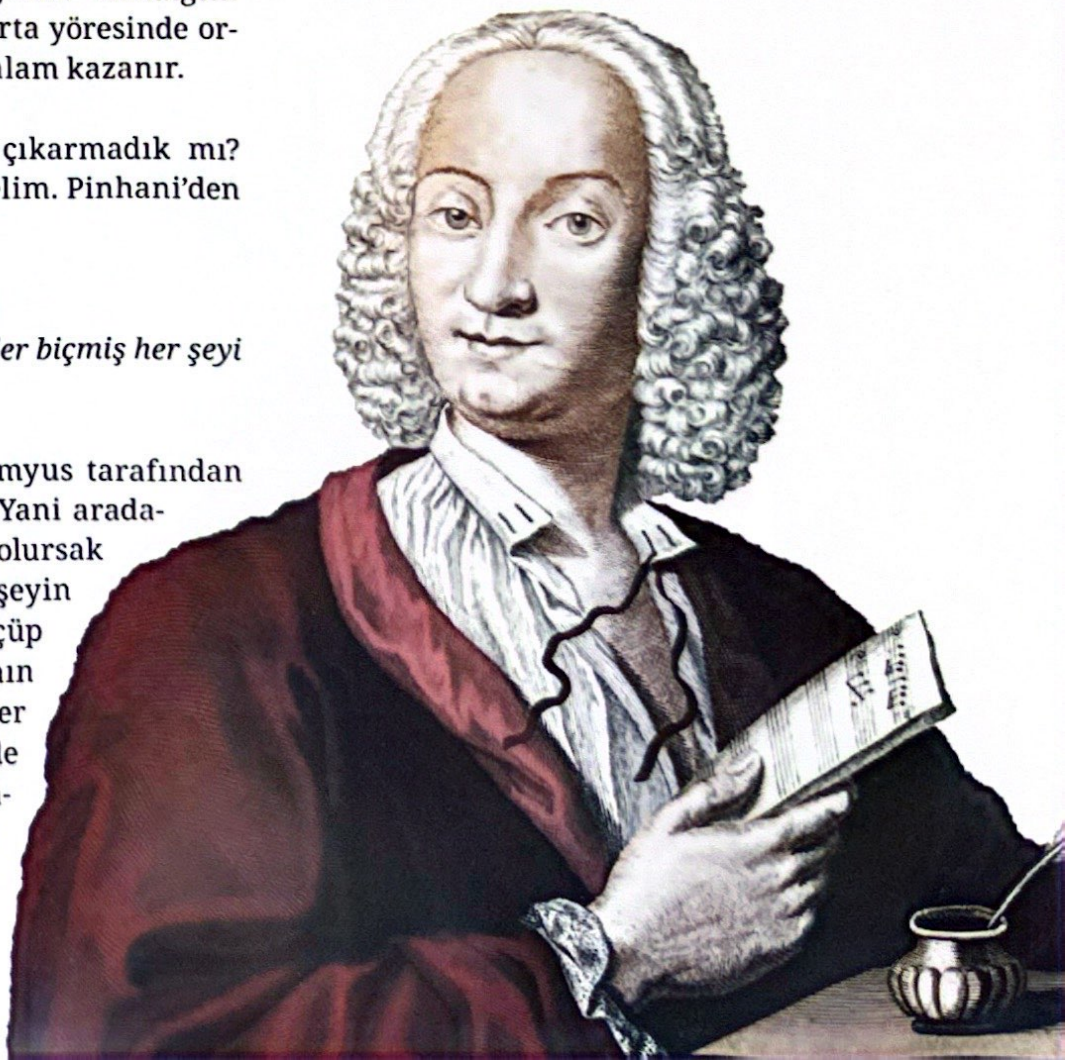
Hep şarkılardan gittik biraz da türkü inceleyelim. Hepimiz Çayır Çimen Geze Geze türküsünü duymuşuzdur. Bu türkü Isparta yöresine aittir. Coğrafya bilmeden bakarsak "İyi, güzel, Isparta yöresine aitmiş." deriz. Ama coğrafya bildiğimizde, yani çayırlara yüksek yerlerde rastlandığını ve bunlara "Alpin Çayırlar" dendiğini bildiğimizde bu türkünün Isparta yöresinde ortaya çıkması beynimizde bir anlam kazanır.

Şarkılardan yeterince anlam çıkarmadık mı? Şimdi de bir şarkıya cevap verelim. Pinhani'den Bana Hediye. Dizelerimiz:

Yola çıktım dünyayı ölçmek için
Benden önce kimler ölçmüş kimler biçmiş her şeyi paylaşmış

Şöyle ki MS 150 yılında Batlamyus tarafından ilk dünya haritası çizilmiştir. Yani aradaki 1862 yıllık farkı göze alacak olursak haklılar. Onlardan önce her şeyin paylaşılmış olması normal. Ölçüp biçenlerden Piri Reis. O zamanın şartlarında Atlas Okyanusu İber Yarımadası Afrika'nın batısı ile Amerika'nın doğusunu kapsayan bir harita çizmiştir. Biruni de dünyanın yarıçapını gerçeğe yakın hesaplamıştır.
Ancak biz sevgili Pinhani'nin bu dizelerde Dünya'yı ölçüp biçmek derken yaşanmış hayatları kast ettiğini düşünmekteyiz. Yine de önlemimizi aldık.

Üç tarafı denizlerle çevrili, dört mevsimi tüm güzellikleriyle içinde barındıran (Türkiye orta kuşakta bulunduğu için dört mevsimi yaşayabiliyoruz. Sona gelirken bizden size bir bilgi daha) yer üstünde ikisi dünya harikası olmak üzere bin bir çeşit harika, yer altında ise değerli madenler, şifalı sular bulunduran bu eşsiz memleketin güzide müzisyenlerinin coğrafyadan esinlenmemesi düşünülemezdi elbette. Bu durumu derslerle harmanlayıp, eğlenceli bir hale getirmek; yazılıların yaklaştığı bu zorlu süreçte size bir yardım eli uzatabilmek içindi.. Yazımızı bitirmeden Vivaldi'nin Dört Mevsim adlı konçertosunu dinlemenizi öneririz. Zira kendileri bestelediklerini bu eserle çalışmaktan yorulan beyinlerimize âdeta bir dinlenme olanağı sunmuştur. Keyifli dinlemeler...

Mutlaka Dinlemelisiniz Ama Neden?

Büşra Hilal Ökmen

"Müzik ruhun gıdasıdır." Herkesin dilinde olan, klasikleşmiş ve artık büyüsünü yitirmiş bir cümledir. Tıpkı bu cümle gibi şarkılar da çok sevilir, dinlenilir ve üç gün sonra zihinlerimizi yıkayarak bambaşka bir şarkı yerine yerleşir. O şarkı artık eski büyüsünü yitirmiştir. Kimilerinin zihinlerinin derinliklerinde dursa da artık dinlediğinizde sizde yarattığı etki aynı değildir. Kalbiniz ilk seferki gibi hızlı çarpmıyor, kanınızın akışı hızlanmıyordur.

Bu ezberi bozan şarkılar da vardır aslında, üzerinden yıllar geçse de asla eskimeyen, her dinlediğinizde tekrar dinlemek isteyeceğiniz hatta her dinlediğinizde bambaşka ruh haline bürünebileceğiniz şarkılar... Bu şarkıların küçük bir kısmını derledim ve sıkılmadan okuyabilmeniz için minik esprilerle yazıya döktüm. [çeviri (Büş>>Tr): o kadar yazdım, okuyuverin bir zahmet.]

Aslına bakarsanız böyle bir liste hazırlamak, bu başlığı koymak ve benim seçtiğim şarkılardan bu şekilde iddialı bahsetmem biraz yanlış. Bu yazının objektif olmasını beklemiyordum ki objektif olmadı da. Listeye koymadığım bir çok şarkı dönüyor aklımda şu anda, insanların "Bunu nasıl unutursun!" diyebileceği. Listede Michael Jackson'dan hiç parça yok. Green Day'in 9 dakika 8 saniye uzunluğundaki nefis şarkısı "Jesus of Suburbia" da yok. Neyse...

Alacağım onca tepkiye hazır bir şekilde yazıya başlıyorum, iyi okumalar!

Bohemian Rhapsody

Bu listeye; bu yıl tekrardan 2 Kasım 2018 tarihinde başrolünde Freddie Mercury için Rami Malek'in oynadığı 'Bohemian Rhapsody' filmi sayesinde herkesin diline dolanan şarkı 'Bohemian Rhapsody' ile başlamamın en doğrusu olduğunu düşünüyorum.

1975 yılında A Night at the Opera albümünden çıkan Bohemian Rhapsody, 5 dakika 56 saniye olmasından ötürü başta biraz önyargıyla yaklaşılsa da rock müziğin en çok sevilen şarkılarından birisidir. 1975'de ilk defa yayınlandığında ve 1991 yılında tekrardan piyasaya sunulduğunda müzik listelerini altüst etmiştir. Birleşik Krallık müzik listesinde iki kere 1. olmuş tek şarkıdır. Ayrıca 20.yüzyılın en çok dinlenen şarkısı seçilmiştir ki 2000 yılında yapılan anketler sonucu insanlar yeniden Bohemian Rhapsody'i en çok sevilen şarkı olarak seçmiştir.

Dünyada çekilen ilk müzik klibi de Bohemian Rhapsody'e aittir.

Şu anda da film sayesinde 2000 sonrası gençlerin dilinden "Mamaa uhh!" nidalarını duyuyoruz. (En azından bizim sınıfta 10 saniyelik sessizlik bile oluşmuyor.) Aslına bakarsanız Queen'i ya da Bohemian Rhapsody'i kimse ilk defa duymadı, öğrenmedi. Hepimizin bildiği (en azından filmlerden falan duyduğu) bu şarkı film sayesinde kalbimizde tekrardan yer edindi. Hem Fredddie Mercury hakkında bir şeyler öğrenmek, grubu bizim için daha da değerli kıldı.

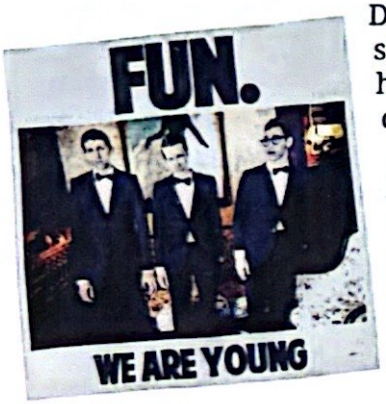

Queen hakkında hiçbir bilgisi olmayan birine saçma gelen sözleri ile Freddie Mercury'nin bize ne anlatmak istediğini kimse bilmiyor. Nitekim bu soruyu ona yönelttiklerinde de bize pek yardımcı olacak bir cevap vermiyor ama bu tavır bile Bohemian Rhapsody'i tekrardan insanlar için özel kılmıştır: *"Ne anlama gelmesini istiyorsanız, o anlama geliyor."*

Seviyoruz seni Faruk abi. [Freddie Mercury'nin gerçek adı Farukh Bulsara'dır. Kim inanırdı ki adı Faruk olan atletli birisinin dünyayı kasıp kavuracağını ;)]

We Are Young

Fun adlı grup ve Janelle Monaé'nin seslendirdiği bu şarkıyı, yazımı okumadan önce dinlemenizi istiyorum, dinlemezseniz de canınız sağ olsun.

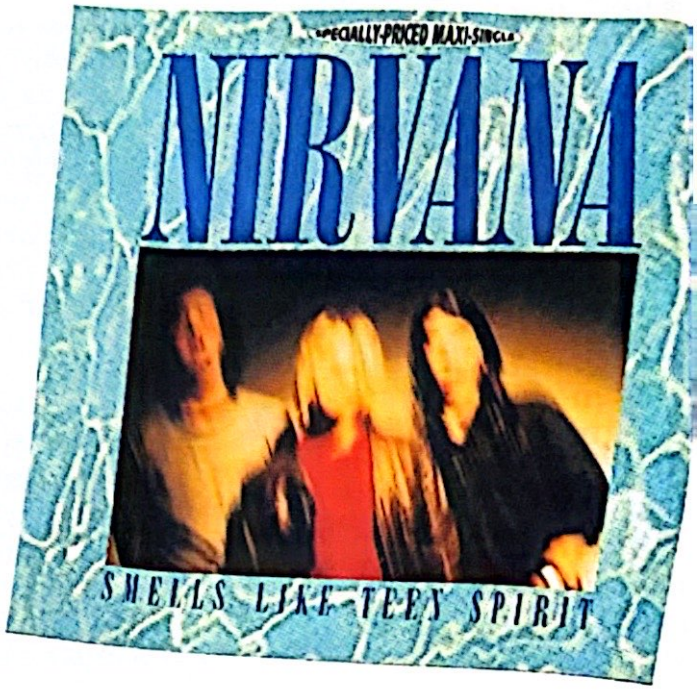
Dinlemeye gidenler için spoi yememe alanı.[Şarkı hakkında ne spoisi yenilecekse].

İlk dinlendiğinde sanki 90lar parçasıymış hissi veren bu şarkı, 2012 yılında Fun'ın "Some Nights" adlı albümünden çıkış yapmıştır. Bu şarkıyı dinlediğim uzun süre boyunca eski bir şarkı sanmıştım ki gerçeği öğrendiğimde bir süre boşluğa bakmıştım. [Yalnız olmadığımı çevremdeki insanlar ve en doğru (?) bilgileri içeren ekşi sözlük yazarları sayesinde fark ettim.]

2013 yılında "yılın şarkısı" dalında Grammy ödülü alan "We Are Young" şarkısı aynı zamanda gruba "En İyi Yeni Sanatçı" dalında Grammy kazandırmıştır.

We Are Young; kaç yaşında olursanız olun insanda gençlik duygularını yeşerten, ders çalışmaktan çürümüş bedenlerimizin aslında bir gence ait olduğunu bize tekrar hatırlatan muazzam bir parçadır. Dinlediğinizde, test kitaplarını etrafa saçtıktan sonra koşarak sokağa çıkıp WE ARE YOOOUUUUNG diye bağırma isteğiyle dolup taşacağınızın garantisini verebilirim ama lütfen yapmayın, kağıt pahalı. Bir Palme olmuş 65 TL, aman aman. Odanızda bağırarak şarkıyı söylemekle yetinin lütfen ama çok da bağırmayın bu sefer de belletmen gelebilir.

Evet doğru, biz genciz ama bu kadar. Adımız genç.

Smells Like Teen Spirit

Birçoğumuzun bildiği Nirvana'nın "Nevermind" adlı albümünden 1991 çıkışlı Smells Like Teen Spirit, 90'ların en bilindik rock şarkılarındandır. 20. yüzyılın en iyi şarkıları arasında ilk ona girmiştir. Gruba 2 MTV ödülü kazandıran şarkı aynı zamanda "NME Gelmiş Geçmiş En İyi Single" ödülünü de almıştır.

Şarkının klibi, 2000 yılının MTV Avrupa'da en çok yayınlanan klip olmuştur.

Şarkı sözlerinin birbirinden kopuk ve alakasız olması birçok kişi tarafından farklı farklı yorumlanmasına sebep olmaktadır. İnsanlar üzerinde Bohemian Rhapsody gibi gizemli bir etki yaratmamış; daha çok eğlenmeye, mantıktan uzaklaşmaya yönlendirmiştir gençleri. Mantıktan fazla uzaklaşanlar da şarkı sözlerinin uzaylılara referans verdiğini iddia etmiştir. (Kurt Cobain'in bundan haberi var mı?)

Kurt Cobain'in intiharı üzerine şarkı daha çok dillerde dolaşmaya başlamış ve 90larda gençlik marşı olarak bile anılmaya başlanmıştır. İnsanın şarkıyı dinledikçe 90larda genç olası gelmesinin yanı sıra günümüz popüler şarkılarına tükürme isteğiyle dolup taşıyorsunuz.

Şarkıyı kısaca şu cümleyle anlatabiliriz aslında:

"Eğer 90'ların bir kapısı olsaydı, kapı zili Smells Like Teen Spirit olurdu."

Arctic Monkeys grup üyeleri

Do I Wanna Know

Do I Wanna Know, 2013 yılında Arctic Monkeys'in AM adlı albümünden çıkış yapmıştır. İlk çıktığı andan beri sevilen şarkı, Arctic Monkeys'in yine 2013 çıkışlı "R u mine"a da biraz benzemiyor değil. Her ikisi de oldukça sevilen şarkılar olduğu için herkes halinden memnun. Şarkı sözlerinin güzelliği ve melodisinin kendine çekmesinden ötürü herkesin dinlemesi gereken şarkılardan birisidir, bence.

(Indie) Rock seviyorsanız eğer, Merkür ödülü sahibi Arctic Monkey'in "505", "R u mine" , "When the Sun Goes Down" şarkılarını da dinlemenizi tavsiye ediyorum.

Bu grubu da herkes biliyor aslında farkında olmadan (ipucu: D&R'da bitmek bilmeyen Arctic Monkeys defterleri). 2006 yılından bu yana hala devam eden, yaşayan başarılı bir grup olduğu için de duymuş olabilirsiniz ama eminim ki çoğunuz grubu bilmeden önce o defterleri görmüştü.

Neyse.

Daha da yazmak isterdim ama birçoğunuzun okumadan şarkı isimlerine bakıp geçtiğini biliyorum bu yüzden geri kalanlarının sadece isimlerini yazacağım, hakkında bilgi edinme ve sözlerine bakma görevini size devrediyorum.

Imagine - John Lennon

Seven Nation Army - The White Stripes

Jesus Of Suburbia - Green Day

Wonderwall - Oasis

And the Snake Start to Sing - Bring Me The Horizon

I Hate Everything About You - Three Days Grace

Losing My Religion - R.E.M

Bring Me To Life - Evanescence

Sweet Child O' Mine - Gun'N Roses

Thriller - Michael Jackson

Billie Jean - Michael Jackson

The Sky is a Neighborhood - Foo Fighters

Breath - Breaking Benjamin

Crooked Young - Bring Me The Horizon

Crawling - Linkin Park

Numb - Linkin Park

Ezelî Rekabet

Berkay Seyran

Şüphesiz ki sporla veya futbolla hiç alakası olmayandan en büyük hobisi futbol olanına kadar herkes Galatasaray ve Fenerbahçe arasındaki bir asrı deviren ezeli rekabeti bilir.

Bu ezelî rekabet ebedi dostluk şimdiki Ülker Stadı'nın bulunduğu "Papazın Çayırı" olarak adlandırılan yerde 17 Ocak 1909 tarihinde yapılan ve Galatasaray'ın 2-0 kazandığı özel maçla başlamıştır. 109 yıllık rekabette, galibiyetlerde ve atılan gol sayısında Fenerbahçe üstünlük sağlamıştır. İki takım arasında 109 yıl içerisinde 388 maç oynanmış ve bu karşılaşmaların 146'sında Fenerbahçe, 123 ünde Galatasaray galip gelirken 119 maçta ise eşitlik bozulmamıştır. Fenerbahçe'nin 534 golüne karşılık Galatasaray 484 gol kaydetmiştir.

Tabi futbolun zıt kardeşleri tarafından oynanan bu kadar karşılaşma ve atılan goller beraberinde onlarca ilginç olayı ve istatistiği doğuruyor.

Bu ilginç olaylardan birisi 1922'de yapılan Kadıköy'deki maç öncesinde yaşanıyor. Günlerce yağan yağmur sahayı adeta göl haline getiriyor ve Fenerbahçe Başkaptanı Galip Kulaksızoğlu, Galatasaray Kulübü'ne telefon ederek, "Saha çok kötü, maçı erteleyelim" diyor. Galatasaray Başkaptanı Necip Şahin bunun üzerine *"Anamız bizi bugün için doğurdu. Galip Bey, gelip maçı oynayacağız."* diye yanıtlıyor. Galatasaray, Kadıköy'e gelip maça çıkıyor ve Fenerbahçe karşılaşmayı 3-0 kazanıyor.

Bu olaydan 2 yıl sonra ise bir benzeri daha yaşanıyor. Ezelî rakiplerin birbirleriyle yapacakları bir maç öncesinde Fenerbahçe Başkaptanı Galip Kulaksızoğlu Galatasaraylılara, *"Oberle kardeşler hasta, Hasan da sakatlanmış. Sizi karşımızda eksik kadroyla görmek istemiyoruz. Dilerseniz maçı erteleyelim."* diye haber göndererek maçın ertelenebileceğini iletiyor. Bunun üzerine Fenerbahçe'nin bu önerisini kabul eden Galatasaray, ertelenen maçta sarı-lacivertli rakibini 6-1 yeniyor.

Bunun gibi farklı skorlar bununla sınırlı kalmayıp bu rekabet süresince birçok kez yenileniyor. Fenerbahçe 1936 yılında lig maçında ve 1976 yılında Deprem Kupası maçında 6-1, 2002 yılında ise bir Süper Lig maçında 6-0 rakibini mağlup ediyor. Galatasaray ise 1913 ve 1914 yıllarında yapılan özel maçlarda 6-0 ve 6-1 kazanıyor, en farklı galibiyetini ise 1911'de İstanbul Ligi'nde 7-0 kazandığı maçla elde ediyor. 7-0 sonuçlanan maç iki takım arasındaki en gollü maçmış gibi düşündürse de en gollü maçlar 1983 yılında Ali Sami Yen Stadı'nda ve 2000-2001 sezonunda Türkiye Kupası yarı final karşılaşmasında yapılan ve 4-4 sonuçlanan maçlar olmuştur.

Bu kadar gollü ve heyecanlı maçlar her zaman derbilerin tadı tuzu olmuş ve statları ağzına kadar doldurmuştur. En çok taraftarın izlediği maç 2003'te İstanbul Atatürk Olimpiyat Stadı'nda oynanan 70 bin 125 taraftarın izlediği lig maçı olmuştur. En az kişinin izlediği derbiyi merak ediyorsanız 1922 yılında İttihat Sahası'nda oynanan derbi, tamamı biletsiz 14 kişi tarafından izlenerek bu unvanı elde etmiştir. Şiddetli yağmur altında yapılan karşılaşmayı hakem Fethi Tahsin Başaran şemsiyeyle yöneterek spor tarihine adını yazdırmıştır.

İki takım arasında gerçekleşen bu tarihi olaylar taraftarları ve sporseverleri heyecanlanmıştır ve heyecanlandırmaya devam edecektir. Biz sporseverlerin dileği, ezelî rakiplerin ebedi dostluğunu sürdürerek ülkemizde sporun gelişimine daima katkı sağlamasıdır.

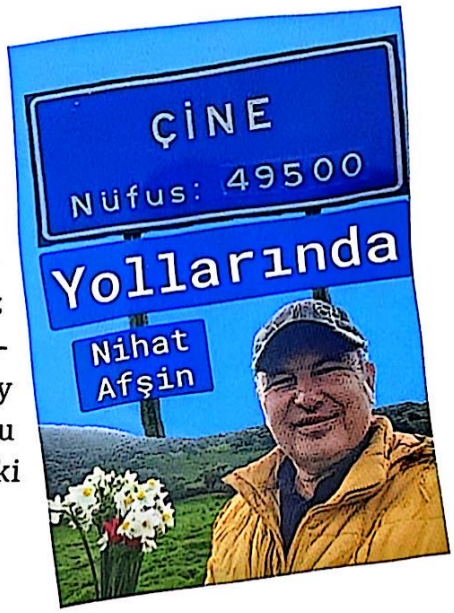
Sene 1923.

Öğretmenlerimiz Yazar Olsaydı...

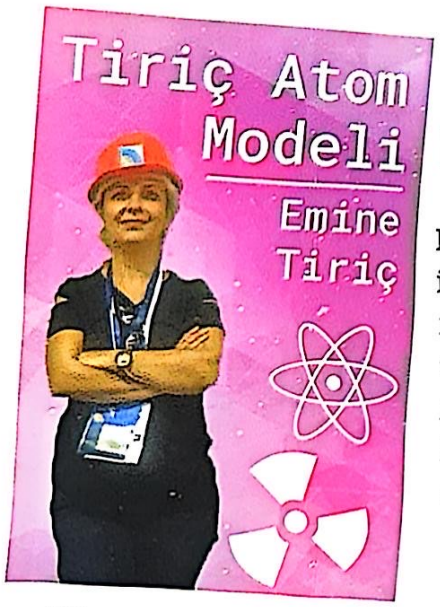
Gül Hilal Gürlekce

Bu yıl dergimizin kitap bölümünde bir farklılık yapmaya karar verdik ve bizleri geleceğe hazırlayan okulumuzdaki değerli öğretmenlerimizin yazması muhtemel kitapları kurguladık.

Nihat Afşin - Çine Yollarında

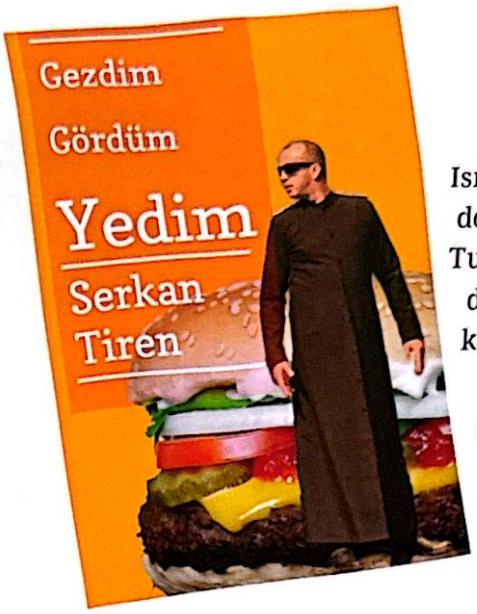

Düş gücünüzü kullanarak bir tahta parçasından yapabileceğiniz oyuncaklar için tavsiye mi ararsınız, doğada tek başınıza kalsanız nasıl yaşama tutunabileceğinizi mi merak edersiniz yoksa buzağıların gizli dili mi dikkatinizi çeker? Aradığınız tüm cevaplar bu kitabın sayfaları arasında. Tepesi delik muhabbetlerden sıkıldıysanız veya yolda giderken eğlenmeyi unuttuysanız bu kitap tam size göre. Haritada bilmeniz gereken tek yerden bahsetmeyi de unutmadık tabii. Gizli Kapalı Çarşı'dan üzerinde halay çekilebilen baraja kadar tüm özel ayrıntılardan bahsettik. İpucu isterseniz 4x+58 fonksiyonunun türevini alıp rakamın alfabedeki harf karşılığını bulabilirsiniz. (Cevap kesinlikle kapakta yok.)
Keyifli okumalar...

Emine Tiriç - Tiriç Atom Modeli

Bu Dünya'da yaşadığımıza göre hem gezegenimizin yapısını hem de işleyişini öğrenmeliyiz. Kendimizi tek bir alanla kısıtlamamamız gerektiğini vurguladığımız bu kitapta, coğrafya bilmenin yanında kuantum fiziğiyle de uğraşmanın mümkün olduğunu gözler önüne serdik. Araştırmak ve öğrenmek üzere bir sistemle yolumuza devam ederken bu kitabın size öncülük etmesini temenni ediyoruz. Pek yakında arkeoloji bilimi ile ilgili çıkacak olan yazılarımız için takipte kalın.

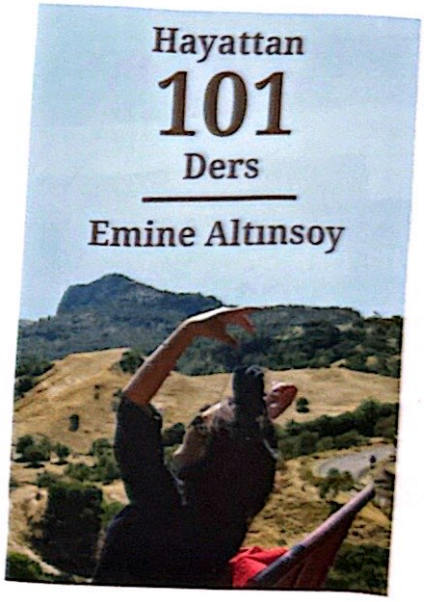

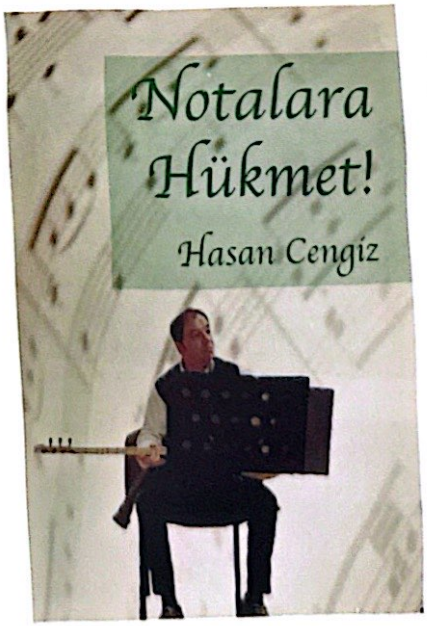
Serkan Tiren - Gezdim Gördüm Yedim

Isırgan otunun yoğurtla buluşmasının efsane lezzeti karnınızı doyururken farklı yörelere ait türküler de ruhunuzu beslesin. Tuttuğunuz takımın skorlarını nasıl takip etmeniz gerektiğinden, bir üniversiteye ne kadar bağlanılabileceğinin üzerinde konuşmalara kadar farklı konulara değinilen bu kitap şu ana kadar en iyisi kesinlikle! Sesinizi koridorun başından en sonuna duyurabilmenin sırrıysa yine bu kitapla çözülüyor. Kitabı ister ilk sayfasından ister orta kısmından isterseniz de sondan başlayarak okuyabilirsiniz. Önemli olan başladığınız işi sorumluluğunuzu yerine getirerek tamamlamak.

Emine Altınsoy - Hayattan 101 Ders

Yeni projeler üretirken enerjinizi nasıl doğru kullanabilirsiniz, onlarca kez unuttuğunuz şeyleri geri nasıl kurtarırsınız, bir şiirden nasıl zevk alırsınız, en karmaşık durumlarda birden durmayı nasıl başarırsınız, ciddi olmak ya da olmamak işte bütün mesele bu mu? Bu ve bunun gibi daha birçok soruya toplu cevap verebilmek için hazırlanmış bu kitaptaki soruların tamamının unutulmadan sentezlenebilmesi tam 7 yıl aldı. Hayatta karşınıza çıkabilecek durumlarda takınmanız gereken tavırlara değinilen bu çalışmada, bir iş başvurusunda jest ve mimiklerinizi nasıl kontrol etmeniz gerektiğinden de bahsedildi. Başucu kitabınız olmasını umarak iyi okumalar dileriz.

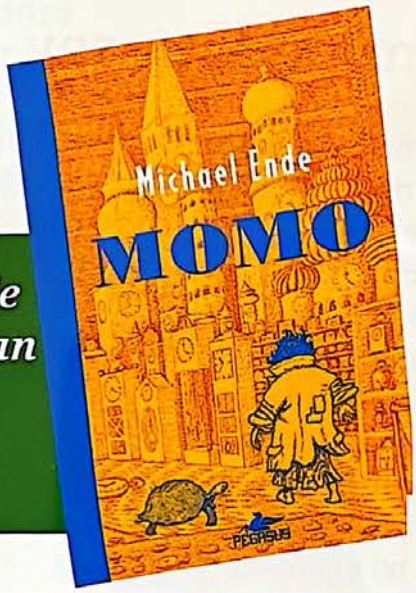

Hasan Cengiz - Notalara Hükmet!

Ah şu notaların tınısı! Ne de hoş geliyor değil mi şu müzik odasının kapı gıcırtısı! Her sene bahar aylarının gelişiyle hazırlanılan liseler arası müzik yarışmasının heyecanına bu yıl bu yarışmalarda edindiğimiz tecrübeleri satırları arasına aktardığımız kitabımızı sizlerle buluşturmanın heyecanını yaşadık. Orijinal bir fikir olarak sayfalar çevrildiğinde duyacağınız türkü sesleri modunuza göre değişsin isterdik ama gelin görün ki bu projemiz faaliyete geçemedi. Öğrencilerimizin değişken ruh hallerine ayak uyduramadık. Yine de siz moda girebilmek için istediğiniz şarkıyı dinlerken okumanızı yapabilirsiniz. Yalnız dikkat etmeniz gereken bir husus var: Ses yüksekliği. Yanlış bir ayarlama sonucu alt kattaki sınıflardan gelen homurdanmalar akustiği bozabilir.

Arkadaşlarımız Sizin İçin Seçti

Herkesin hayatına dokunmuş birkaç kitap cümlesi vardır. İşte bu bölümde de bu kesitler yer alıyor. Unutmayın, nasıl ki bir kitabı filmiyle yargılamak yanlışsa o kitaptan birkaç cümleyi hayatınıza katmamak da yanlıştır. Keyifli okumalar...

Zamanın bu garip kısalığı uzunluğu, o saat içinde yaşanan olaylara bağlıdır. Çünkü zaman, yaşamın ta kendisidir. Ve yaşamın yeri yürektir.

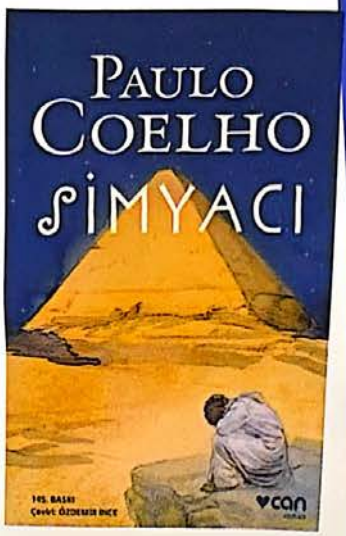
Momo (Michael Ende)
Paylaşan: Gül Hilal Gürlekce

"Hoşça git," dedi tilki. "Vereceğim sır çok basit: İnsan ancak yüreğiyle baktığı zaman doğruyu görebilir. Gerçeğin mayası gözle görülmez."

Küçük Prens unutmamak için tekrarladı: "Gerçeğin mayası gözle görülmez."

Küçük Prens (Antoine de Saint-Exupéry)
Paylaşan: Kağan Dikmen

-Neden koyun güdüyorsun?

-Çünkü yolculuk yapmak hoşuma gidiyor.

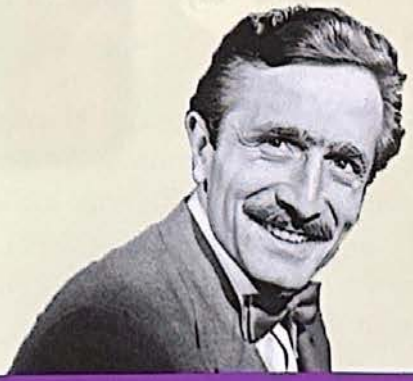
Yaşlı adam, alanın köşesinde, kırmızı arabasında patlamış mısır satan adamı gösterdi :

-Çocukken bu adam da yolculuk yapmak istiyordu. Ama patlamış mısır satmak, yıllar boyu para biriktirmek için bu arabayı satın almayı seçti. Yaşlandığı zaman bir aylığına Afrika'ya gidecek. İnsanın düşlediği şeyi gerçekleştirmesi için her zaman olanak bulduğunu bir türlü anlamadı."Çobanlığı da seçebilirdi." diye düşündü delikanlı.

Simyacı (Paulo Coelho)
Paylaşan: Efili Leyla Yıldırım

Açlık çeken çocukların özgürlüğünden söz edilemez.

21. Yüzyıl İçin 21 Ders (Yuval Noah Harari)
Paylaşan: Ufuk Baran Güler

İnsanı bedenen ameliyat etmek için bayıltmak gerekir, ruhen ameliyat etmek için ise ayıltmak.

Özdemir Asaf
Paylaşan: Bilge Nur Güneş

Hayatın gecesi lambasını da beraber getirir.

Charlie Chaplin
Paylaşan: Sait Ulaş Ülker

Emine Tiriç hocamız kitap bölümümüz için yazdı...

A = X + Y + Z

Emine Tiriç

Doğu Afrika Rift Vadisinde başladı fark. Topoğrafya değişti, iklim değişti, bitki örtüsü değişti, canlı değişti...

Sen kuyuya baktığında sudaki kendini görürsün; İskenderiye Kütüphanesinde çalışan ve 5 ilme hakim olduğundan "pentathlon" denilen Eratosthenes, 21 Haziran'da güneş ışınlarının kuyunun dibine ulaştığını görür. Kolomb'dan ve Macellan'dan 1800 yıl önce Dünya'nın yuvarlaklığını, çapını, çevresini ölçerek fark yaratır.

900 - 1000'li yıllarda mikroskop yokken, hastalıkları bulaştıran gözle görülmez canlılardan bahseden İbn-i Sina, astrolojiye ve simyaya itibar etmeyip *"Her element kendine özgüdür."* diyerek o dönemin popüler dönüşüm kuramını reddederek fark yaratır.

"Kiliseler Dünya'nın düz olduğunu söylüyor ama aya düşen gölgesinden onun yuvarlak olduğunu anlayabiliyorum. Ben doğruyu gösteren gölgeye daha fazla inanıyorum." diyen Macellan, fark yaratır.

Brezilya'yı haritasında ilk gösteren kişi olduğu için ilkokul çocuklarına ismi öğretilen Piri Reis, *"18. yüzyılda keşfedilen trigonometriyi bilmeden bu harita çizilemez."* diyen Rus uzmana inat henüz keşfedilmemiş Antarktika'yı çizerek fark yaratır.

"Her savaş insanlığın ilerlemesini engelleyen kötülük zincirine bir halka ekler. Ben atomu insanlığın yararı için keşfettim. Ancak insanlar atomla birbirlerini öldürüyorlar. Böyle olacağını bilseydim ayakkabı tamircisi olurdum." diyen Einstein insanlık adına fark yaratır.

Uyumadan 48 saat çalışıp 5000 kitap okuyan; Yunanca, Fransızca, İngilizce, Japonca, Arapça, Farsça, Latince anlayabilen; Osmanlı'nın küllerinden yepyeni bir cumhuriyet kuran M. Kemal Atatürk *"Benim sözlerim bilimle ters düşerse bilimi seçin."* diyerek fark yaratır, farkı açar...

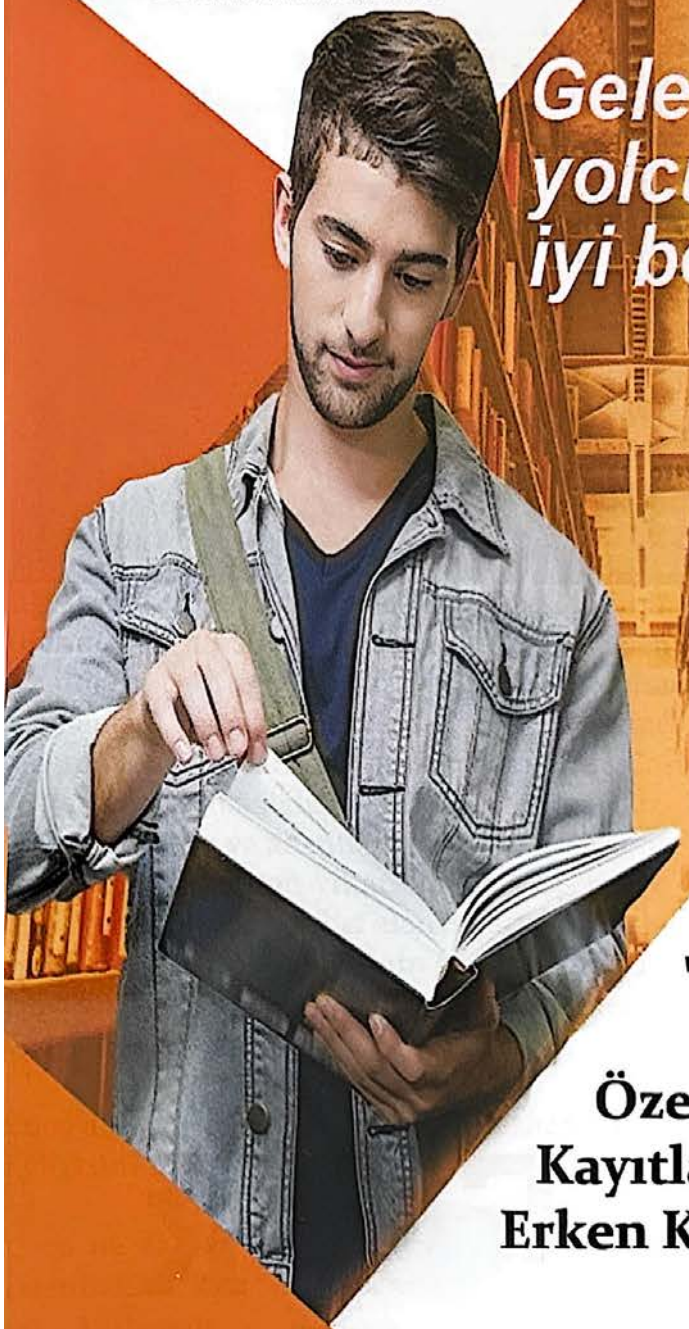
Fark yaratmanın formülünü Einstein vermiş:

$$A = X + Y + Z$$

(A: Başarı,
X: Çalışmak,
Y: Çalıştığın konuyu oyun gibi görmek,
Z: Konuşmak yerine üretmek)

ÖZEL AYDIN
pusula
EĞİTİM KURUMLARI

0256 219 56 56

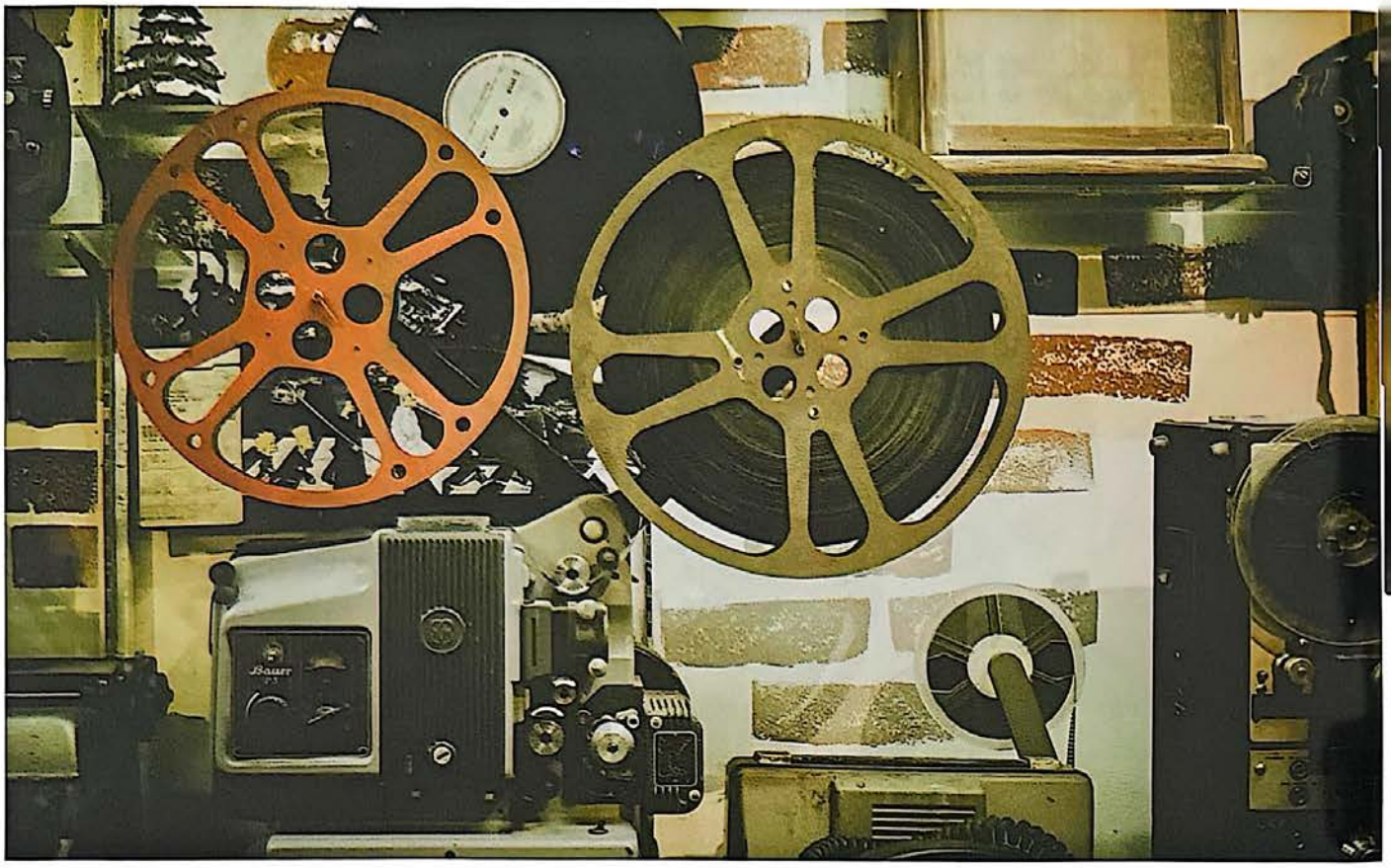

Geleceğinize giden yolculukta yönünüzü iyi belirleyin

TAM ZAMANI!

Özel Öğretim Kurslarımıza Kayıtlarımız Devam Etmektedir. Erken Kayıt Avantajını Kaçırmayın!

GİRNE MAH.
YÖRÜK ALİ EFE BLV.
ZİRVE SİTESİ B BLOK

Sinema

Beyaz Perdede Fark Yaratanlar

İlayda Ökdem

Fark yaratan filmler

Coco

Tür: Animasyon
Yıl: 2017
Yönetmen: Lee Unkrich , Adrian Malina

Başkahramanımız olan Miguel 12 yaşında ve müziğe âşık küçük bir çocuktur. Kendi imkanlarıyla yaptığı, idolü Ernesto de la Cruz'unkinin bire bir aynısı olmasa da yakın bir kopyası olan gitarıyla hayallerinin peşinden gitmeye çalışmaktadır ancak önünde aşılması zor, çok büyük bir engel vardır: Ailesi. Yıllar önce yaşanmış üzücü bir olay sonucunda müziği yasaklandığı ve müziğin affedilemez kabul edildiği bir ailenin mensubudur. Miguel engellere rağmen yürümeye çalıştığı yolunda yanlışlıkla da olsa geçmemesi gereken yerlerden geçip kendine hiç ummadığı diyarlarda destekçiler edinir. Coco'yu izlerken müziğin yokluğunun verdiği hüznü hissedebilir ve ailenin önemini bir kez daha anlayabilirsiniz. Son yıllarda sadece çocukları değil yetişkinleri de hedef alan Pixar'ın animasyon dalında ödül törenlerinin gözdesi olmuş bu yapıtını alkışlamadan geçemiyor ve izlemenizi öneriyoruz.

Coco'dan sonra izlenecekler: Ejderhanı Nasıl Eğitirsin?

Coco ne zaman izlenmeli: Tıp mı Mühendislik mi kararından önce

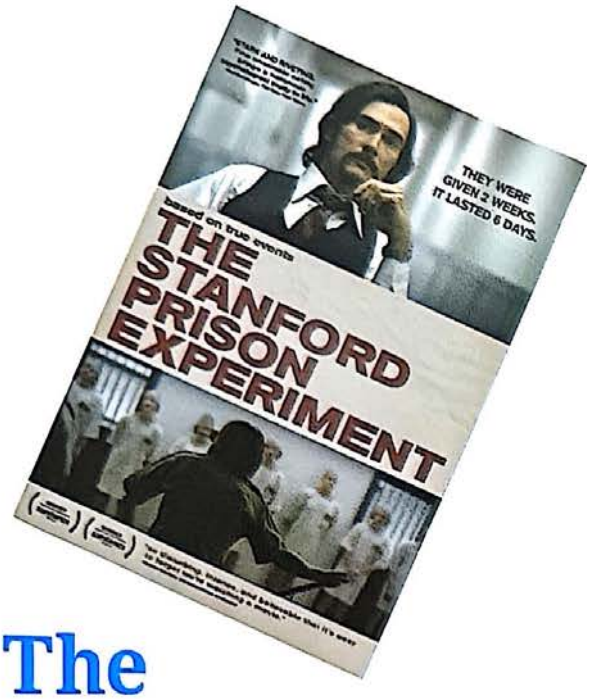
Kimi No Na Wa (Senin Adın)

Tür: Animasyon
Yıl: 2016
Yönetmen: Makoto Shinkai

Baş karakterlerimiz olan Taki ve Mitsuha birbirlerinden oldukça farklı hayatlar yaşayan iki gençtir. Mitsuha kırsal kesimde babaannesi kardeşi ve kendi işlerine fazlasıyla gömülü olan babasıyla yaşamaktadır. Mitsuha yaşantısından pek de memnun değildir. Taki ise Mitsuha'nın hayal ettiği gibi Tokyo'da yaşamaktadır. Bu zamana kadar birbirlerinden habersiz olarak yaşayan bu ikilinin hayatları bir gün uyandıklarında hiç ummadıkları kadar değişecektir. Sebebi ise farklı zamanlardaki bu ikilinin arasında gittikçe güçlenen bağlantıdır. Bağlantılar güçlendikçe işler karışacaktır. Bu filmi izlerken Makoto Shinkai'den de beklenildiği kendinizi bir yolculukta gibi hissedip zamanın nasıl geçtiğinin farkına varamayabilirsiniz.

Kimi no na wa'dan sonra izlenecekler: 5 Centimeters per Second

Kimi no na wa ne zaman izlenmeli: Umutsuzluğa kapıldığımız anlar

The Stanford Prison Experiment

Tür: Gerilim
Yıl: 2015
Yönetmen: Kyle Patrick Alvarez

Filmde Stanford Üniversitesinde psikolog olarak çalışan Philip Zimbardo ve ekibi yeni bir deney için hazırlanır. Psikoloji bölümünün bodrumuna sahte bir hapishane kurulur. Öğrenciler arasından 24 kişi seçilir ve yarısı gardiyan yarısı da mahkum olmak üzere görevlendirilir. Bu deney ilk başta kontrollü bir şekilde ilerlese de bir süre sonra işler çığırından çıkacaktır. Filmin gerçek bir hikayeden alınmasının ve kaliteli oyunculuklar sergilenmesinin filmin bu kadar iz bırakmasında büyük rol oynadığı tartışılamaz bir gerçekken Stanford Üniversitesinde 1971 yılında yapılmış olan bu tehlikeli deneyi anlatan filmi izlerken gerilmemek gerçekten elde değil . Filmi izledikten sonra bakış açınız büyük oranda değişebilir.

The Stanford Prison Experiment'tan sonra izlenecekler: Kapan

The Stanford Prison ne zaman izlenmeli: Kesinlikle yazılı haftasından uzak bir zamanda çünkü filmin yarattığı gerginlik ve yazılı haftasının gerginliği aynı anda yaşanırsa küçük çapta patlamalar yaşanabilir.

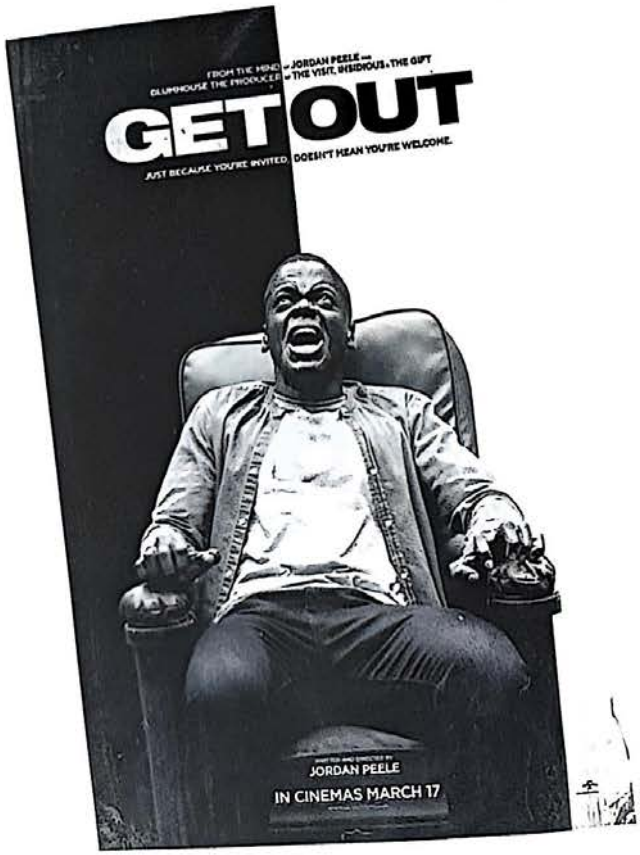
Kapan

Tür: Gizem/ Gerilim
Yıl: 2017
Yönetmen: Jordan Peele

Chris, sevgilisi Rose ile güzel bir ilişki yaşayan sıradan bir gençtir. Her şey güzel bir şekilde ilerlerken Chris, Rose'un ailesiyle tanışmaya gittiği andan itibaren işler bir daha asla eskisi gibi olmayacaktır. Chris yavaş yavaş bu ailedeki garipliklerı fark etmeye başlar ve kısa bir süre sonra bu evde kalan siyahi kişilerin birer birer kaybolduğunu öğrenir. Çevreden aldığı uyarılardan sonra kaçmaya çalışsa da artık bir kapanda olduğunu ve kısıldığı kapandan çıkışın çok zor olduğunu fark eder. Kapan gerilimi iliklerinize kadar hissedeceğiniz ve izlerken harcadığınız zamana asla pişman olmayacağınız bir yapım.

Kapan'dan sonra izlenecekler: Fermat'ın odası

Kapan ne zaman izlenmeli: Adrenalin arayışında olunan zamanlar

Fark yaratan yönetmenler

Deniz Gamze Ergüven

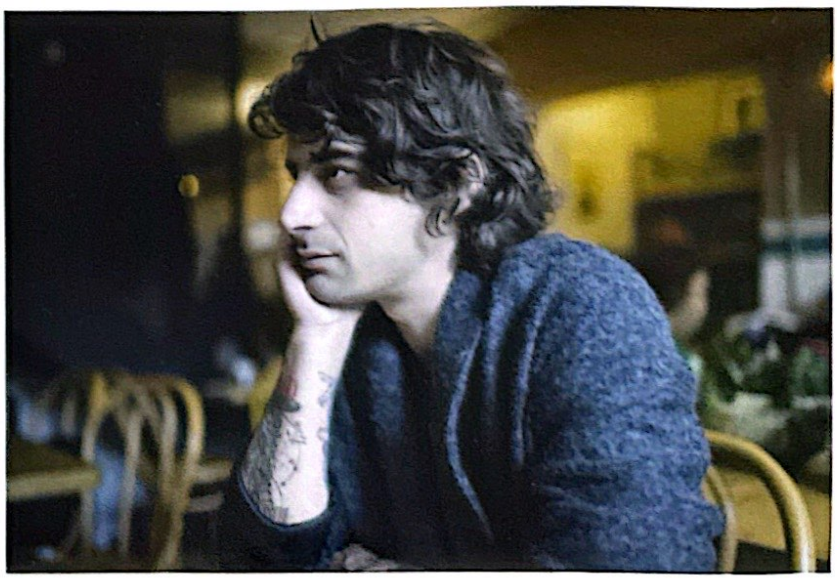
Son zamanlarda yapımlarıyla art arda dünya genelinde büyük başarılara imza atan 1978 Ankara doğumlu olan yönetmenimiz Deniz Gamza Ergüven , Fransa'nın önemli sinema okullarında olan La Femis'ten mezun olmuştur. 2006 yılında sinema okulunda bitirme projesi olarak çektiği "Une Goutt e D'eau" isimli kısa metraj filmiyle Cannes Film Festivalinde yarışmıştır. 2015'te ise çektiği ilk uzun metrajlı filmi "Mustang" ile Fransa'nın Oscar adayı olarak son 5 film arasına kalmış ve 4 Cesar ödülü kazanmıştır. 2017'de Halle Berry ve Daniel Craig'in başrollerinde olduğu "Kings" filmini çekmiştir. En son ise Anne Hattaway'in kadrosunda yer aldığı "The Lifeboat" üzerinde çalıştığı bilinmektedir

Filmleri: Kings, Mustang , Bir damla su (Une goutte d'eau), Mon trajet préféré

Can Evrenol

1982 İstanbul doğumlu olan yönetmenimiz University of Kent'te Sanat Tarihi ve Sinema sanatları bölümlerinden çift diplomayla mezun oluştur. İlk filmi olan "Vidalar", Hisar Kısa Film Seçkisi'nde en iyi 10 kısa film arasına seçilmiştir. 2007 yılında çektiği "Sandık" filmiyle Fantasia Film Festival ve BIFF de dahil olmak üzere birçok korku ve fantastik film festivallerinde ilgi çekmiştir. Daha sonra Londra'da Middlesex Üniversitesinde Movie Image masterı yapmıştır ve Londra'da yaşamaya devam etmektedir. Başarısı ülke sınırlarını aşan yönetmenimiz, son zamanlarda ise beş bölümünü yönettiği ve yönetmenlik koltuğunu Gönenç Uyanık, Umut Aral ve Gökhan Tiryaki ile paylaştığı Netflix yapımı "The Protector" ile tanınmaktadır.

Filmleri: Ev Kadını, Baskın, Anneme ve Babama, My Grandmother, Kurban Bayramı, Sandık, Vidalar

Harry Potter Evreninde AFL

Damla Oktar

Aydın Fen Lisesi'nin kapısından ilk girdiğinizde ağaçların, okulun ve bahçenin büyüsüne kapılırsınız tıpkı Hogwarts Cadılık ve Büyücülük Okulu'na ilk kez gelen biri gibi. Okulun girişindeki kavanozların içinde bulunan sürüngenler sergisi size iksir sınıfına girmiş hissiyatı verir. Hele ki öğretmenleri tanıdıkça ve okulun işleyişini anladıkça gerçekten Hogwarts'ta gibi hissedersiniz.

Albus Dumbledore gibi disiplinli, gözlemci bir o kadar da ilgili olan müdürümüz Şenol Arslan.

Minerva McGonagall gibi enerji dolu, ciddi aynı anda da sevecen olan ve tabii ki zekasını unutmayacağız edebiyat öğretmenimiz Emine Altınsoy.

Profesör Flitwick'in binası Ravenclaw'ın tüm özelliklerini taşıyan, zeki mi zeki, analitik mi analitik, genel kültüründe boğulduğumuz ve de Profesör gibi sempatik coğrafya öğretmenimiz Emine Tiriç.

Ama bir farkları var: Cinsiyetleri.
Fizik öğretmenimiz Sedat Özcan her daim takım elbisesiyle Gilderoy Lockhart gibi.

Remus Lupin'e benzeyen ciddi, eğitici, babacan ve bilgili biyoloji öğretmenimiz Sezai Küçük...

Profesör Binns ve tarih öğretmenimiz Gül Arpa da oldukça benzerdir. İkisi de tarih konusunda uzman ve iyilik doludurlar tek farkları ise Gül Arpa'nın dersinde uyumak pek mümkün değildir.

Deneyleriyle herkesi büyüleyen, enerjisiyle herkesi kendine benzeten kimya öğretmenimiz Ayşegül Metin gibi olan Profesör Slughorn...

Rolanda Hooch gibi olan beden eğitimi öğretmenimiz Dilek Uygun. Tek farkları ise bizim öğretmenimizin uçan süpürgeyle pek arası yok.

Alastor Moody gibi fırıl fırıl gözleri olmasa da bizim İngilizce öğretmenimiz Serkan Tiren'imiz de deli dolu, ani iniş çıkış yapan ama kalbi iyilikle dolu olan biridir.

Daha birçok öğretmenimiz ve onların ilginç kişilikleriyle aslında Muggle olan bizler mezun olurken çok yetenekli birer cadı veya büyücü oluyoruz.

Hangi HABABAM SINIFI Karakterisin?

Bengisu Kınık

1- Sabahın ilk ışıklarıyla başlayalım, sabah uyanmakta zorlanır mısın?

A) Davul çalsalar duymam.
B) Beş dakika daha uyusam?
C) Alarmı duyar duymaz kalkarım.
D) Beni annem uyandırıyor...

2- Bir dersi hiç almama hakkın olsa bu ders hangisi olurdu?

A) Hiçbirini almasak olmaz mı?
B) Edebiyat...
C) Ben derslerimi seviyorum.
D) Matematik!

3- Sınavdasın ve yanındaki arkadaşın kopya çekiyor. Ne yaparsın?

A) Bana da vermesini söylerim.
B) Önce kendiminkini yapar, sonra ona yardım ederim.
C) Tabii ki şikayet ederim!
D) Böyle öğrencilerle aynı sınıfta bile olmak istemem!

4- Kendini bir hayvana benzetsen hangisine benzetirsin?

A) "Möö" seslerini duyabiliyorum.
B) At tabii ki. Benden daha asil biri var mı burada?
C) Ben kediyim ya...
D) Tilki.

5- Derslerde daha çok hangi haldesin?

A) Ders mi? En son ne zaman dinlediğimi hatırlamıyorum...
B) Ben uyuyorum ya...
C) Tabii ki not tutarım.
D) Ben hep dersi kaynatırım.

6- Bir gün tatilin olsa ne yapardın?

A) Ruh halime göre değişir.
B) Ben yemek yerim!
C) Gezerim.
D) Uyku, uyku, uyku...

7- Okula hangi kıyafetle gelmek isterdin?

A) Bana kalsa ben pijamayla gelirim.
B) Bana her şey uyar.
C) Okul forması tabii ki.
D) Serbest ya...

8- Gelecekle ilgili planların neler?

A) Okulu bitirsek yeter...
B) Üniversiteye göre değişir.
C) Benim gözüm çok yükseklerde!..
D) Plan mı, o da ne?

9- Öğrenciyken maaş verseler hep öğrenci olarak kalmak ister miydin?

A) Elbette...
B) Kesinlikle hayır!
C) Zaten para için okumuyor muyuz?
D) Para verseler beş dakika bile durmam.

10- Başka bir ülkede yaşama şansı verseler hangi ülkeyi seçerdin?

A) Ben burada iyiyim ya...
B) Avrupa'ya gideceğim ben...
C) Amerika!
D) Asya ülkeleri falan...

A'lar çoğunluktaysa...

İnek Şaban

Dünyanın en saf insanı olarak görünebilirsiniz ama hayır efendim, alakanız yok. Size "möö", "saf", "inek" diyenler öyle asıl. Bunun yanında oldukça romantiksiniz, hem de en eski moda romantik: Sayfalarca ona mektup yazabilir ya da sadece bir fikre âşık olabilirsiniz. Son olarak, liderlik hamurunuzda var çünkü insanlar yönetilmeye müstahak.

B'ler çoğunluktaysa...

Domdom Ali

Arkadaşları tarafından çok sevilen, arkadaşları için canını veren... Kısacası arkadaşları her şeyi olan bir insansınız. Acaba arkadaşlarınızdan daha önemli bir şey var mı? Var: Kuru fasulye + pilav + cücük soğan. Son olarak sizin oralarda satış koymak yoktur Bay/Bayan Kalender.

C'ler çoğunluktaysa...

Çalışkan Ahmet

Çalışkansınız lakabınızda da olduğu gibi. Ancak tek başına bu, en basit ifadeyle "yetmez". Çünkü sizi tanımlamak için dürüst, efendi/hanımefendi, terbiyeli gibi sıfatları da kullanmak gerek. Bu yüzden herkes tarafından hayalci, salak gibi acımasızca eleştirilseniz de bir şey sormak gerek: "İyi olmak ne zamandan beri kötü?" Lafınız herkese, "sana, sana, sana, sana." Ayrıca yenisiniz, çömezsiniz diye kimsenin sizi ezmeye hakkı yok!

D'ler çoğunluktaysa...

Güdük Necmi

"Zeki ama çalışmıyor." daki 3. tekil şahıs sizsiniz. Zeki değil de... Heh yakaladık kavramı: kurnaz. O kadar plancı ve düzencisiniz ki, yeryüzünde parmağınızda çeviremeyeceğiniz hiçbir insanoğlu yok. Bu yüzden hep arka planda kalmayı, yöneticileri yönetmeyi seviyorsunuz. Hem de sobanın içinden...

AFL'22 'den Sizlere...

Çisem Nur Erol
Hilal Çelimli
İrem Özcan

Eski çömler ve artık yeni çömlerin bir üst dönemi olarak AFL'nin doğal ortamından biraz bahsedeceğiz!

Öncelikle ilk günden biraz bahsedelim. "Etek mi pantolon mu?" sorularından "Yanınıza ne alacaksınız?" sorularına kadar A'dan Z 'ye belalı bir gündür kendisi. Kesinlikle "Fen lisesine gidiyorum; dersler, ortam, yeni yurt hayatı" gibi düşüncelerden sıyrılın. Herkes orada yaşıtlarını arayıp herhangi bir arkadaş grubu oluşturmak için çabalayacak. Tavsiyemiz ilk gün bir gruba katılın ve sakın oradan ayrılmayın! Malum sürüden ayrılanı kurt kapar diye boşuna söylememişler.

Okul ile ilgili biraz teknik konuşmak gerekirse sınıflarımız 30 kişilik ancak sınıflar oldukça geniş o yüzden korkmayın. Onun dışında iki tane kütüphane mevcuttur. Z kütüphanemiz oldukça konforlu puflara ve tabi ki birçok güzel kitaba sahiptir. Biyoloji, kimya ve fizik olmak üzere üçtane laboratuvarımız bulunmaktadır. Tuvaletlerimiz her gün temizleniyorlar ve oldukça hijyenik bir yemekhanemiz var.

Asıl merak ettiğiniz şeylere gelelim: Okulun ilk haftası.

Bu ilk haftayla ilgili bir iyi birçok da kötü haberimiz var. Önce kısa olandan başlayalım: Tanıtım Gezisi. Okulun ilk haftası 9. sınıflar olarak geziye gideceksiniz ve herkesi tanıma fırsatınız olacak. Gündüzlüler ve yatılılar kaynaşacaklar.

Kötü ama bir o kadar da doğru olanlara geçelim:

1) İlk Biyoloji Dersiniz : Cahilsiniz. Fazlasını söyleyemeyeceğiz. Gerçekten, cahilsiniz.

2) İlk Coğrafya Dersiniz: Çok sıkı - şaka yapıyorum. Bu dersi anlatamam çünkü ders bir anda başlıyor ve sen "N'oluyoruz?" derken zil çalıyor. Yani o saat dilimi, meridyenler arasından bile daha az geliyor.

3) İlk Bilişim Dersiniz: Bol gülmeli bir ders olan Bilişim, sınav kağıdı önünüze koyulduğunda ciddiyete binmesini de biliyor. Yani dersi küçümsemeyin, çalışın.

4) Eğer henüz 2. bir dil öğrenmeye hazır değilseniz size hayat kurtaran küçük bir tavsiye verebiliriz. "En iyi arabaları Amerika yapıyor." diye laf atın ortaya. Artık 30 dakika boyunca serbestsiniz.

5) İlk Edebiyat Dersiniz: "Mefailün-Mefailün-Feilun" lafı rüyalarınıza girmeye başladığından itibaren , Türkçe dersinden sıyrılıp yeni bir akıma giriyorsunuz. Aruzdan vezne , hikayeden romana" Yalnız senin bahçende açmaz çiçek." sözüne alışmaya başladıkça derse karşı ilginiz artıyor...

6) İlk Diksiyon ve Hitabet Dersiniz: Eminim ki hepiniz bunu okumadan önce "Hitabet ne ya? Aman aman nerelere geldik!" düşüncesine kapılma gibi bir hataya düştünüz. Ancak sizi ortaokul düzeyinden çekip kurtaracak bir kadınla tanışacaksınız. Dersten sonra büyük bir huşu içinde kalacağınızın garantisini verebilirim. Yani Emine Altınsoy'dan bahsediyoruz.

Yurtla ilgili bilgi vermezsek olmaz, ilk olarak yurtta kesinlikle karşılaşacağınız öğrenci tipleri:

- Uyumaya çalışanlar,

- Uyutmayanlar,

- Hep aç olanlar,

- Herkes uyuduktan sonra sabaha kadar ders çalışıp çalışmıyorum diyenler.

Yurt "Çocuklar, günaydın. Gençler, Günaydın! Arkadaşlar hadi kalkalım." sesiyle hayata "Merhaba" demektir. (Ne kadar neşeli olur orası meçhul.)

Eve gidince halıda yuvarlanmak istenir, halıya çıplak ayakla basmak istenir fakat artık çok geç, terliğe alıştınız ...

Birkaç önemli not:

- Yurtta gördüğünüz her kapıyı açmayın sonra alarm çalıyor.

- Eşyalarınızı sığdırma konusunda pratik yapıp gelin.

-Bahar gelince bahçede arkadaşlarınızla çalışmanın tadını çıkarın.

Şu an bu cümleleri yazarken bile 9. sınıfın nasıl geçtiğini anlayamıyorum. Kendinize amaç olarak şunu belirleyin: "Her günüm bir öncekinden daha dolu geçecek!" Bol kahkahalı, heyecanlı, mutlu bir yıl geçirmeniz dileğiyle...

EGEFEN
OKULLARI

EGEFEN
ANADOLU LİSESİ
AÇILIYOR!

ERKEN KAYIT
Fırsatlarını Kaçırmayın!

YouTube'da dergimiz Günebakan'a katılımı arttırmak isteyen üst dönem editörlerimiz tarafından yüklenmiş pek eğlenceli bir

"Günebakan reklamı"

olduğunu biliyor muydunuz?

Okula değil

hayata

hazırlıyoruz

Aydın Fen Lisesi

Girne Mah. 2203. Sok. No: 4 Efeler / Aydın
Tel: 0256 219 1498 Faks: 0256 219 2366
aydinfenlisesi.meb.k12.tr